

ปกิณกะ...ในรั้ววัง

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961187100

#64376

วันที่	A	/	พ.ย.	/	๖4
เลขทะเบียน	ป. 24047				
	@ AZ				
เลขหมู่	370.75				
	2/119				2550

ปกิณกะ...ในรั้ววัง

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

อภิชนนทนาการ

อนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ

หม่อมหลวงทวิสันต์ ลดาวัลย์ ป.จ., ม.ป.ช., ม.ว.ม., ภ.ป.ร.๒

ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันพฤหัสบดี ที่ ๑๙ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

คำนำ

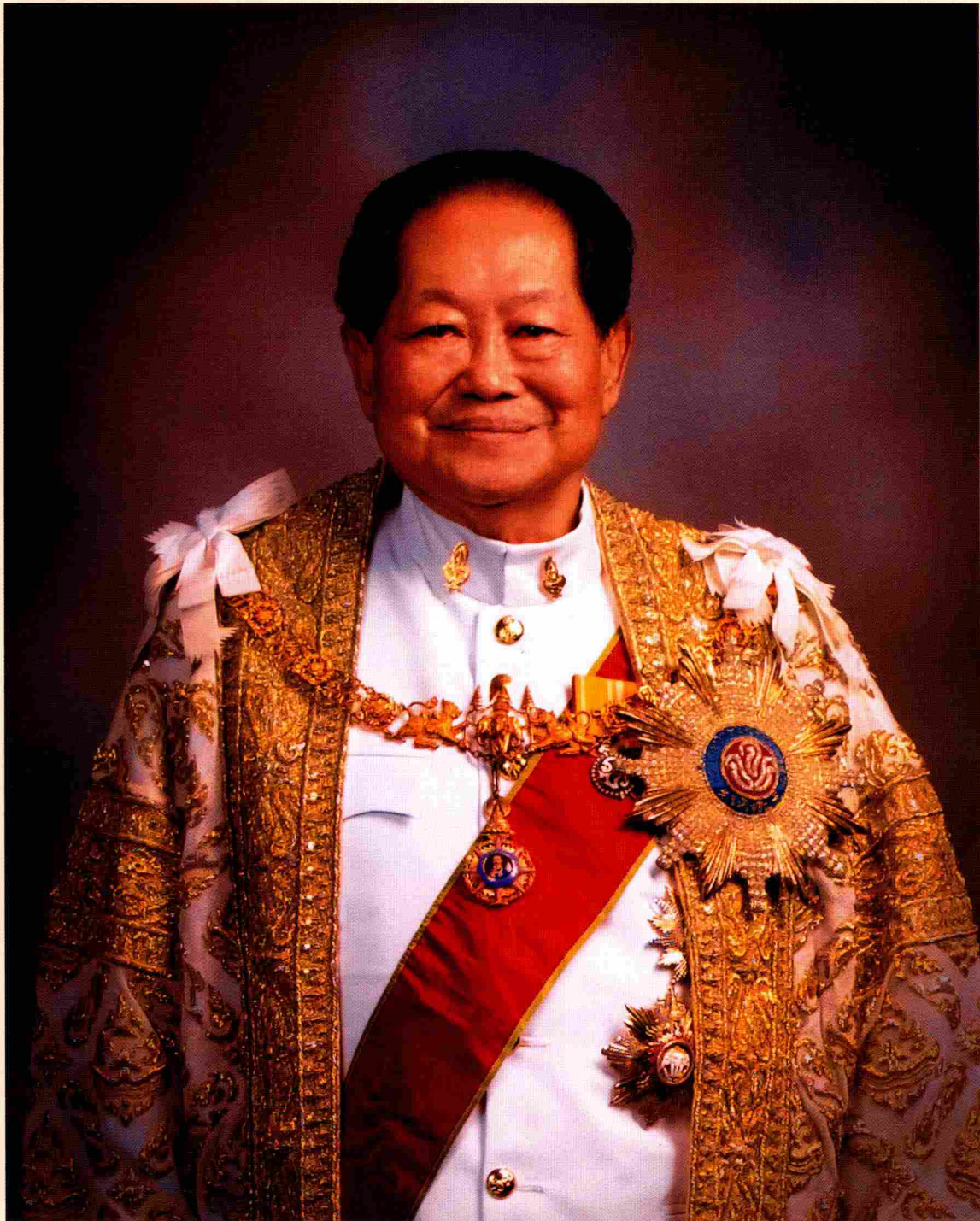
หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ อดีตองคมนตรี เป็นผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งราชเลขาธิการมายาวนานถึง ๒๖ ปีเศษ นับตั้งแต่พุทธศักราช ๒๕๑๒ - ๒๕๓๘ ตลอดระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ท่านได้อุทิศตนทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต มีความจงรักภักดีเป็นที่ตั้ง และผูกพันเอาใจใส่ในภาระหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ เมื่อพ้นจากตำแหน่งราชเลขาธิการและไปดำรงตำแหน่งองคมนตรี ท่านก็ได้ตั้งใจถวายงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ จวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต

เมื่อถึงวาระที่จะพระราชทานเพลิงศพหม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ ในวันที่พฤหัสบดี ที่ ๑๘ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๐ สำนักราชเลขาธิการจึงได้รวบรวมภาพและเรื่องราวต่างๆ ที่ทรงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ มาจัดพิมพ์ขึ้นเป็นเล่มหนังสือชื่อว่า “ปกิณกะ...ในรั้ววัง” และขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตใช้เงินกองทุนห้องสมุดสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดพิมพ์ เพื่อมอบเป็นอนุสรณ์แก่ผู้ที่มาร่วมในงานพระราชทานเพลิงศพของหม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ อดีตองคมนตรีและอดีตราชเลขาธิการ

ภาพและเรื่องราวต่างๆ ที่นำมาลงพิมพ์ในครั้งนี้ประกอบไปด้วยบัตรรอยพรวันวิสาขบูชาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ประชุมพระรูปที่ระลึกถึงพระวิมาดาเธอ กรมพระสุทธาสินีนาฏ ปิยมหาราชปดิวรัดา และกลุ่มเอกสารจดหมายเหตุ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสมมตอมรพันธุ์ ซึ่งเก็บรักษาอยู่ที่สำนักราชเลขาธิการ ได้แก่ คำราเรื่องวิธีทำย่นตร์สร้างตึก ตำรากระทำมงคลการพระราชพิธี พระตำหรับสวดพิธีฯ และมีคาถาสวดพิธีฝนฯ เครื่องหมายสวนกุหลาบ ประกาศแข่งน้ำฝายน้ำ คำสาบาลถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ฝายน้ำวิธีคำนวณเงินทรูปราคา และ คำจารึกชื่อ (ฤๅจันทน์) ทับเกษตร วัดพระบรมธาตุ เมืองนครศรีธรรมราช นอกจากนี้ยังได้นำหนังสือ “โคลง ฉันท์ กาพย์ ร่าย” พระนิพนธ์ของหม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์ ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับหม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ มาลงพิมพ์ไว้ด้วย

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มที่จัดพิมพ์ขึ้นใหม่นี้จะอำนวยประโยชน์แก่ผู้ที่ได้รับไปอ่านตามสมควร

สำนักราชเลขาธิการ

หม่อมหลวงทวีสันต์ ฤดาวัลย์ ป.จ., ม.ป.ช., ม.ว.ม., ภา.ป.ร. ๒

ประวัติย่อ

หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ ป.จ., ม.ป.ช., ม.ว.ม., ภ.ป.ร. ๒

หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๖๖ เป็นบุตรชายคนโตของพระภูมิพิชัย (หม่อมราชวงศ์บุ่ง ลดาวัลย์) กับนางภูมิพิชัย (นางเนื่อง ลดาวัลย์) สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ จากโรงเรียนวชิราวุธวิทยาลัย แล้วเข้าศึกษาต่อที่โรงเรียนเตรียมปริญญา มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง จากนั้น ได้เข้าศึกษาต่อที่คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง และสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีเมื่อพุทธศักราช ๒๔๘๗

ปีเดียวกันกับที่สำเร็จการศึกษา ได้เริ่มต้นชีวิตข้าราชการในตำแหน่งนายเวร กรมพิธีการกระทรวงการต่างประเทศ ในช่วงเวลานี้เอง หม่อมเจ้าปรีดิเทพย์พงศ์ เทวกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศในขณะนั้น ทรงไว้วางพระทัยให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นเลขานุการส่วนตัว หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ ได้รับราชการด้วยความเจริญก้าวหน้ามาตามลำดับ ต่อมา เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๙๔ ได้รับแต่งตั้งให้ไปดำรงตำแหน่งแอดดาเซประจําสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างที่รับราชการในประเทศฝรั่งเศส ได้เข้าศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัยแห่งกรุงปารีส (Université de Paris) จนสำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงกฎหมายระหว่างประเทศมหาชน (Diplôme d' Etudes Supérieures de Droit International Public) และได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกในมหาวิทยาลัยเดียวกัน ขณะที่กำลังทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ก็ได้รับคำสั่งให้กลับมาปฏิบัติราชการที่กระทรวงการต่างประเทศ ในเวลาต่อมาได้รับเลื่อนให้ดำรงตำแหน่งรองอธิบดีกรมพิธีการทูต จากนั้น เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๑ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้โอนมารับราชการที่สำนักราชเลขาธิการ ในตำแหน่งรองราชเลขาธิการ

ครั้นถึงวันที่ ๑๙ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๑๒ ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งราชเลขาธิการ หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ รับราชการในตำแหน่งราชเลขาธิการมายาวนานถึง ๒๖ ปีเศษ เมื่อพ้นจากตำแหน่งราชเลขาธิการแล้ว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ดำรงตำแหน่งองคมนตรีจวบจนวาระสุดท้ายของชีวิต

ในด้านชีวิตส่วนตัว ได้สมรสกับหม่อมราชวงศ์บุษบา กิตติยากร มีธิดา ๑ คน คือ ท่านผู้หญิงสุชาวัลย์เสถียรไทย

หม่อมหลวงทวีสันต์ ลดาวัลย์ ได้ถึงแก่อสัญกรรมเมื่อวันที่ ๗ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ เวลา ๐๑.๕๓ น. ณ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สิริรวมอายุได้ ๘๓ ปีเศษ

เวลา

สารบัญ

บัตรอยพรวันวิสาขบูชาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว	๑
ประชุมพระรูปที่ระลึกถึงพระวิมาดาเธอ กรมพระสุทธาสินีนาฏ ปิยมหาราชปดิวรัดา	๕๔
กลุ่มเอกสารจดหมายเหตุ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสมมตอมรพันธุ์	๙๙
ตำราเรื่องวิธีทำยันตร์สร้างตึก	๑๐๐
ตำรากระทำมงคลการพระราชพิธี	๑๓๙
พระตำหรับสวดพิธี ฯ และมีคาถาสวดพิธีฝน ฯ	๑๔๗
เครื่องหมายสวนกุหลาบ	๑๕๐
ประกาศแข่งน้ำฝายน้ำ	๑๕๗
คำสาบาลถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ฝายน้ำ	๑๖๕
วิธีคำนวณจันทรุปราคา	๑๗๔
คำจารึกชื่อ (ฤกษ์จันทร์) ทับเกษตร วัดพระบรมธาตุ เมืองนครศรีธรรมราช	๑๘๗
โคลง ฉันท์ กาพย์ ร่าย พระนิพนธ์ของหม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์	๑๙๕

บัตรอวยพรวันวิสาขบูชา
ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว*

พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงพระราชดำริที่จะให้เป็นประเพณีนิยมในการส่งบัตรอวยพร
วันวิสาขบูชาในหมู่พุทธศาสนิกชน ทรงริเริ่มส่งบัตรพระราชทานพรวันวิสาขบูชาแก่พระบรมวงศานุวงศ์
ขุนนาง และข้าราชการฝ่ายต่างๆ เพื่อส่งเสริมเผยแพร่พระพุทธศาสนา
ในการนี้ พระบรมวงศานุวงศ์ ขุนนาง และข้าราชการฝ่ายต่างๆ
ได้ส่งบัตรอวยพรพระพรวันวิสาขบูชามาทูลเกล้าฯ ถวายอย่างแพร่หลาย

*สำนักพระราชเลขานุการ, ร ๖ บ ๒ ก ล่อง ๑ - ๕ บัตรอวยพรวันวิสาขบูชา (พ.ศ. ๒๔๖๖ - ๒๔๖๘).

รณบ

อวยพรมา

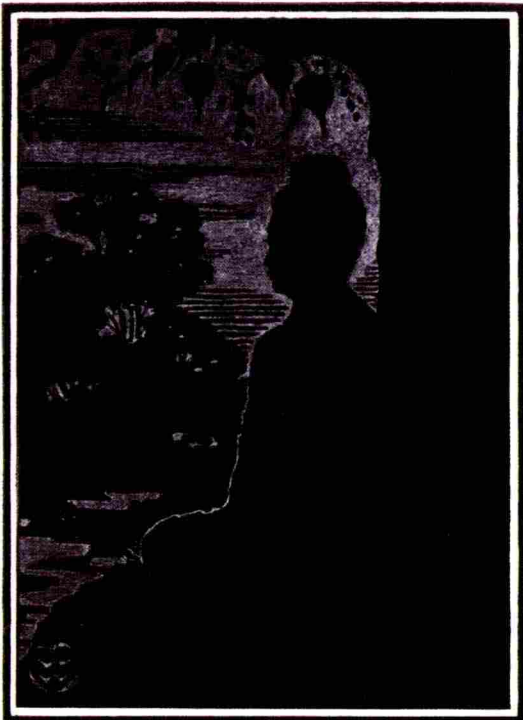
แต่

ทศเพชร์ชาตรี

วันวิสาขบูชา

พระพุทธศักราช

๒๕๖๘

พระพุทธรูปปางตรัสรู้

พชธธ ส้มดตเตกรเณธ จา ส้มททปจตธ
 ธมมธ ส้มดตเตทอปกธ วา สจขวาทธตธ
 ส้มธธ ส้มดตเตนขกธธ วอนนธธ จาตาสมตง
 ธต่า ส้มดตเตกรเณธ รตเทตเตยาคต่า
 ธตธน สจขวาทจาส่า กวาท่า ส้มมดธ
 สธธ จธ ส้มดตเตกรเณธ สจขธธททวธธ

๑๐๗: ๑๗๓๗
 ๑๐๗: ๑๗๓๗
 ๑๐๗: ๑๗๓๗

วิไลอูษณาม
พ.ศ. ๒๕๖๕

๑๐๗: ๑๗๓๗
 ๑๐๗: ๑๗๓๗

ศุภมาสถู วิสาขบูชา พระพุทธสิหิงค์ ๒๕๖๔

วันที่๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๔

ขอพระราชทาน พูลเกล้าฯ ถวายพระพรหมอวม ถวาย

- ๑) มิคทายวเส พุทธ
- ธมมสรุจ ๑๑๑๑๑
- วคคินิ เทสิตุนสุมิ
- โลเก ศิฏฐราย สาสณี ๑
- ๑) ยถูปมายิ วสสุ-
- ปฐเต มจลโลกุมมิ ๑
- ๑) สุขามินุโทสุมิ วสิทวาน
- พุทฺธ สทฺธาย ปุชสี
- วิสาขปุณณโสสมนุสิ
- โสภณิ ชเยน วพฺพสิ ๑

ด้วยเกล้าฯ ถวายพระพรหมอวม
 ขาพระพุทธเจ้า กรมส่งเสริมการศาสนา

ภาพที่ ๕

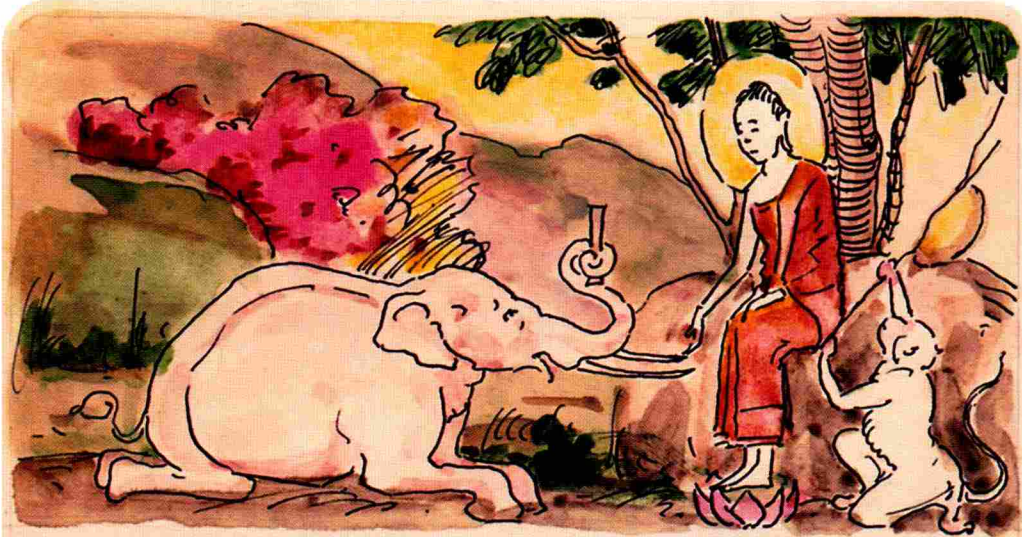

พุทฺโธ สพุทฺทญฺญุตํ ปชฺฌิตํ
 เจตฺตวา มารํ สวาทนํ
 ตสฺส เตเชน สุขามินฺนิทํ
 เตเชน วาทุณฺทํ สท

พระพุทธเจ้า ทรงชนะมาร ทั้งพวก เสนา
 ถึงความเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว ด้วยเดชแห่ง
 พระพุทธเจ้าพระองค์หนึ่ง ขอพระบาทสมเด็จพระ
 จอมสยาม จงทรงพระเจริญด้วยพระเดชทุกเมื่อ ฯ
 ชาติพระพุทฺธเจ้า

พิชัย

๒๕๖๔ พุทธศักราช

สมิทธิธรรม อรหิต วรลตฺถุโน ๑
 สวากขาตกา วิปุลมฺมารุสฺส กุสฺส ๖
 สขุขลฺล ๗๑ สุปฺปฏิปกฺกิตฺติโน วิเลลิต
 กตฺเตชฺสา อภิมฺมคฺคเมต กท ๑
 กัปปเกลลิตกัปปกระหม่อม ๑๐๑๕
 ที่พระพรหมเจ้า
 ๑ จากศรีวิไล.

วิชาขมูชา
พุทธศักราช ๒๔๖๘

ชย ชย รามราชา ชยสิทธิ ภาณุต โว
สิทธิกิจจุ สิทธิกมม สิทธิดาโภ ชโย ชโย.

ควยเกลาควยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า *Signature*

ขอ เคะชะ

พุทฺธิช โขมมสฺสโปเชตา วิสาขปุณณมา ยโส
 ตสฺส เตเชน สยามินฺโท โสตฺถิ ปุโปตฺตสพฺพทา
 สมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นั้น ตรัสรู้พระธรรม
 ในวันวิสาขบูชาบุรณมี ด้วยเดชของสมเด็จพระผู้มีพระภาค
 พระองค์นั้น ขอพระบาทสมเด็จพระจอมสยาม จงทรง
 ได้ประสพความสวัสดิ์ทุกเมื่อ ฯ

สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานุวรีฯ
 สยาม

ภาพที่ ๑๒

สุวิมล

ขอพระราชาคณะสงฆ์เถรสมาคม

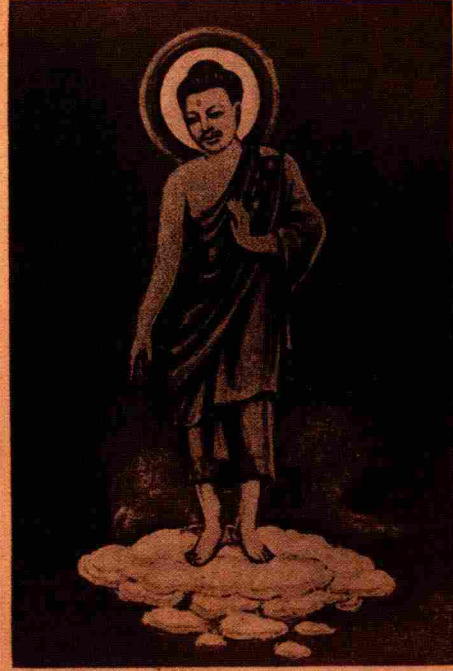
ถวาย

ขอ (เจ้) วัชระพุทธเจ้า

วันวิสาขบูชา

พระพุทธศักราช

๒๕๑๘

คาถา

ปญญาวิสุทธีการุญญา สมุปนโน อสิโม มุนิ
ปญญาทิวาโต สยามินโท จตุกานมุปกมกโก
เทศเมทานุภาเวน สุวตถิ โหตุ เท สทา

คำแปล

สมเด็จพระมุนีผู้มีพระภาค ไม่มีใครเสมอ ทรงสมบูรณ์
ด้วยพระปัญญา พระวิสุทธิ และพระกรุณา
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงบำรุงพระพุทธจักรแลพระภิกษุสงฆ์
ไพโรจน์ด้วยพระปรีชาเป็นอาทิ
ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าแลพระเจ้าอยู่หัว ขอสำเร็จ
จงมีแก่ท่านทุกเมื่อ

๑๐ พระภิกษุพาหิสมเกล้าฯ ถวาย

๑๐๑๗

พิศมิต

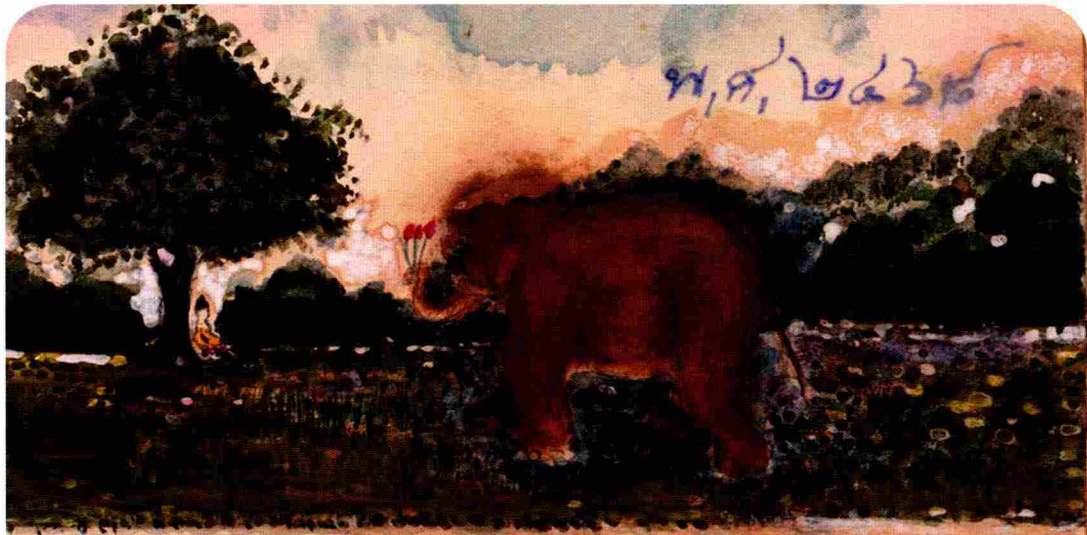

BUDDHA IN PARADISE TOILET
ศิลปิน: บัญชีเลขที่ ๒๑๔๕๕๖
ช่างเขียน: นายสมชาย ใจดี
ช่างสี: นายสมชาย ใจดี
ช่างแกะสลัก: นายสมชาย ใจดี
ช่างแกะสลัก: นายสมชาย ใจดี

ไตรศนาภูภาเวณ อังโศ นินรูปทบทวโ
สูชี ทีหมาย ภูปาโล นินุภโย โขตุสขุพทา
ถัวยชานูภายพระรัตนตรัย ขวพระภูบาลเจ้า จังไว้
พระโรธาพาธ นินราศอุปัชชทวทกช ทรวงเทศมสู
สำราญ มีพระอันมยีนพาน ไม่มีภัยมาแผว
พาน ทุกเมื่อเทอญฯ

ภิกษุ: ๗๓๐ เจ้า พิศมิต คัมภีร์

รัตน ตยา นุภาเว น

ด้วย อำนาจ พระรัตนไตรย

จง บรรเทา ให้ ไต่ ฝ่า ลออง ฐิติ พระบาท

ทรง พระ สำนัญ ปราศ จาก สัตว์ หมู่ ภัย พาล

ทุก เมื่อ

ควร มี ควร แล้ว แต่ จะ ทรง พระ กรุณา

โปรด เกตุ ทั่ว ๆ

ข้า พระ พุทธ เจ้า

รัตน ตยา นุภาเว น

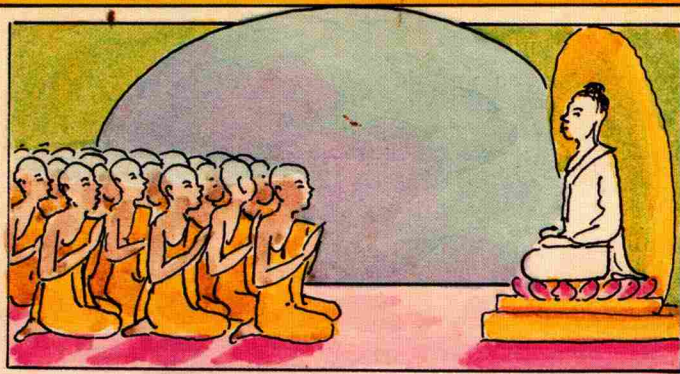

นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ
พุทฺโธ เม สรณํ วรํ
เอเตน สจฺจวชฺเชน
โหตุ เต ชยมนุคฺฉิ ฯ

ขอพระราชทานพระบรมราช
วโรกาศกราบบังคมทูลถวายพระพร
ในวันวิสาขบูชา พระพุทธ
ศักราช ๒๕๖๘
ถวายเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
สมเด็จฯ

๑๐พระเวชคามกุลเดชา ๑. ๓๓๗

นุกุโท กิโยโก เสฏฐัง
เชษฐโต โพรหมลล กโร
ชยตํ ชยตํ สิขุณํ
เกโ ฉะฐัง ลลตํลล

๑๐พระเวชคามกุลเดชา ๑. ๓๓๗
อัมวีณาจมุขี พ.ศ. ๒๕๖๘
สารีรตสฺส

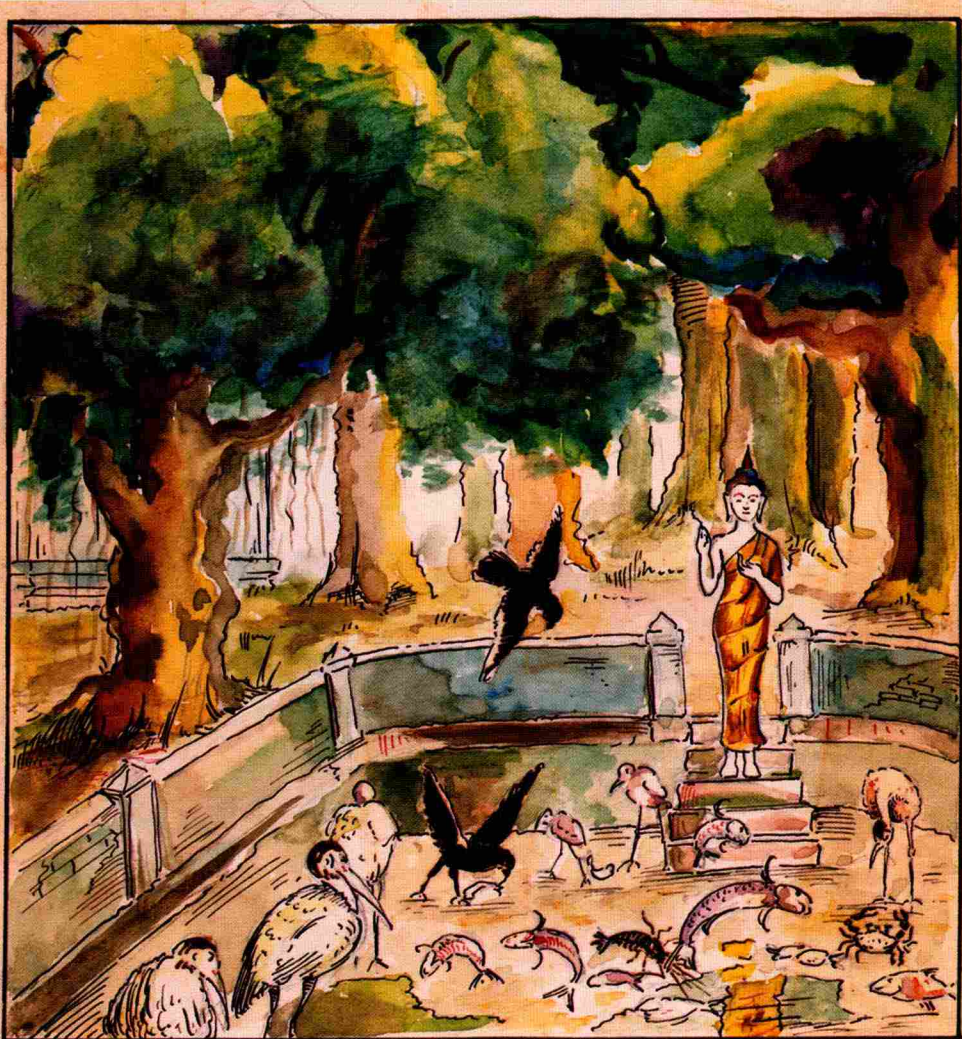
วิสาขบูชา
 แห่ง พ.ศ. ๒๕๖๔

วโร วรณัญญ	วโรท วรทโร,
อนุตตโร สมุวโร	อเวสโย,
อิทปิ พุทเธ	รัตน ปณิต,
เวเตน สชเชน	สวตติ โภตุ.

ควมเกลาด้วยกระหม่อม ๑๐ เกษะ

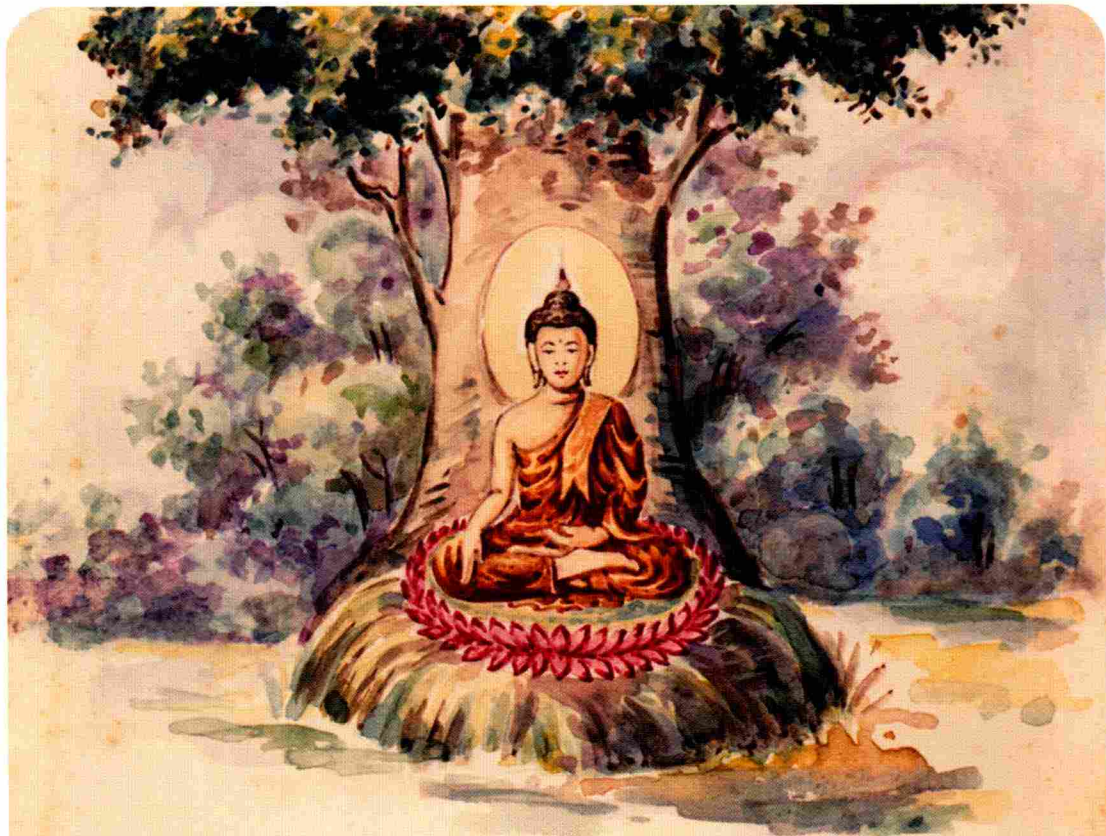
ทพพทททท ทพพทททท

ภาพที่ ๑๔

๑ สรี ทัชฌายิก กท
 กักตติ ยิส จตโรจ
 ฐฐญญเจวณินาเลก
 พุททาภิรเวเตชน
 นีพกโย โทศ โสตกนิยา
 อภิวัตตมณต กิโรน
 สาสณญจาทิวตมณ
 จิร รุโร วิรตท ชะ
 ค่ายเกลาค่ายกระหม่อม ไซอกระ
 ทำพระพุทธรเจ้า **เค็ม-๕๕๑๗๗.**
 วันที่ ๖ พฤษภาคม พระพุทธศกกรา ๒๔๖๘

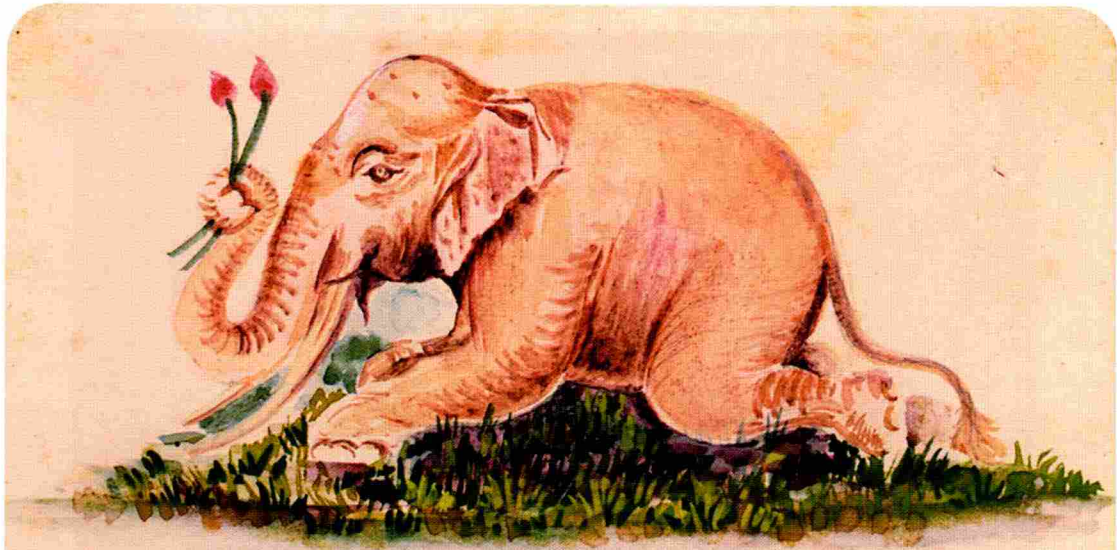

สทา สเจน รกฺขนุต
 พุทฺธา สันติการา ตูว
 ๑ ๒ ๓ ๔
 ดวยเกลาด้วยกระหม่อม จอเตชะ
 วันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘
 สาทนทอเส
 สาทนทอเส
 ๕

ภาพที่ ๒๑

มณฑลเทศาภิบาล พุทธิโย

ธมฺโม มณฑลไชยโก

สังฆมณฑล กตฺตา ๑

ทิกกั มณฑลมุตฺตม

มณฑลสุพรรณภาเวน

โหดุ มณฑลวฑฺฒโก

รามาริโป มหาราช

ภิชฺชโย ภิชฺชโย ปวฑฺฒต

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า เสด็จพระยาสุรสีห์วิมลศิลป์

ส ม พุ ท ร อ ต ต ม วิ ส ท ร วิ ม ต ต ิ ป ติ โท
 ภา โถ ป ช านิ ม ทา ท ย อ ค ค พ ุ ธิ โธ
 ต น เตะ ช ล ้า ภ ว ต เตะ ช น สิ ท ธิ นิ ร จ ัง
 ที ฆา ย โภ ก ป ิ ย ม ิ น อ ร ม ม า น ป ส ส
 ส น ต ป ุ ่น ป ุ ่น ป ุ ่น ม ส ท พ ม มา ุ ส ิ ก ค ุ ฑ ุ

ขอพระราชทานทลเกล้าฯ ถวาย ในวัน
 นักขัตตฤกษ์ วิสาขบูชา พ.ศ. ๒๕๖๘
 ทวณเกล้าทวณกรรม์ม

ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

วิเศษบุชา พ.ศ. ๒๕๖๘
 เวสสันดร โภทิตะ โภทิตะ
 สยามินุโทท ชาติโส
 สรวุทธิ โภทิตะ มงฺคล

พระเวสสันดรบรมโพธิสัตว์ มีพระกรณาแก่ประจักษ์นิกร
 สมเด็จพระเจ้าจอมสยาม มีพระราชจริยาหวัตใจเช่นนั้น
 ขอสวัสดิมงคลสมมี แก่สมเด็จพระธรรมิกมหาราชเจ้า
 จาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ขอเดชะ

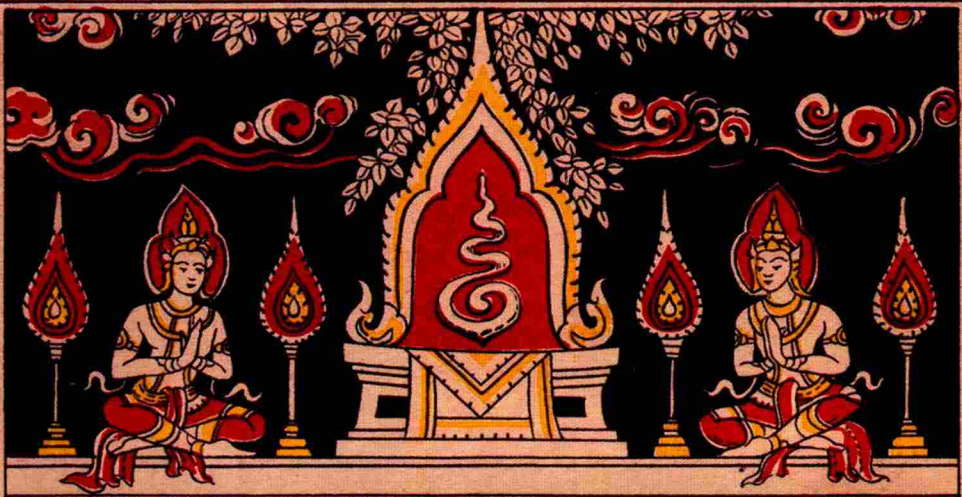
วิสาขบูชา
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
๒๕๖๖

วโรชา วโรชา วโรชา วโรชา
วิสาขบูชา วิสาขบูชา วิสาขบูชา
วิสาขบูชา วิสาขบูชา วิสาขบูชา
วิสาขบูชา วิสาขบูชา วิสาขบูชา

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หัวหมื่น พระยาศรีสุริยราชวรวิหาร

สมปริมมัททิลล สันตปาวิยวสิติลล
 ทมปิปติ สจิจัน, ปจิดเปติสัพพท
 นิตุกกัจฉิรชัททิลล, รัชเชริร สิริจตุ.
 เอตนสัจจัจฉน ชีโยวิหตุ สัพพท
 จอพระภชททนกุลเดสัฯ ถวาย
 ในวันวิสาขบูชา พ.ศ. ๒๔๖๖
 ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม
 จอเดชะ
 จ้าพระพุทธรเจ้า พระยาพิง: กอจ | ทน

ภาพที่ ๒๖

ภาพที่ ๒๗

๑ อรหันต์สมา สัมพุทฺธิโ อตุกมํ อมุนมวฺรณค
 มหาสํ นีโพเชติ อีวเรทํ วกษกุกบํ
 กพฺพททลลํ สจฺ โทก อีโรโก อภิโกภโน
 สิโร วสุเร ปกฺกฐาทํ สฺขามรภูทํอิวาทุณิน
 ทพระวาททนทลเกลา ๑ กววย
 ไนวนวิลาจะมุก
 ทวขเกลาทวขกระทมอม

วอเกาะ

พ.ศ. ๒๔๖๖

ที่พระพุทธรูปในวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม

ภาพที่ ๒๘

วันวิสาขบูชา

พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์

๑๔๖๖

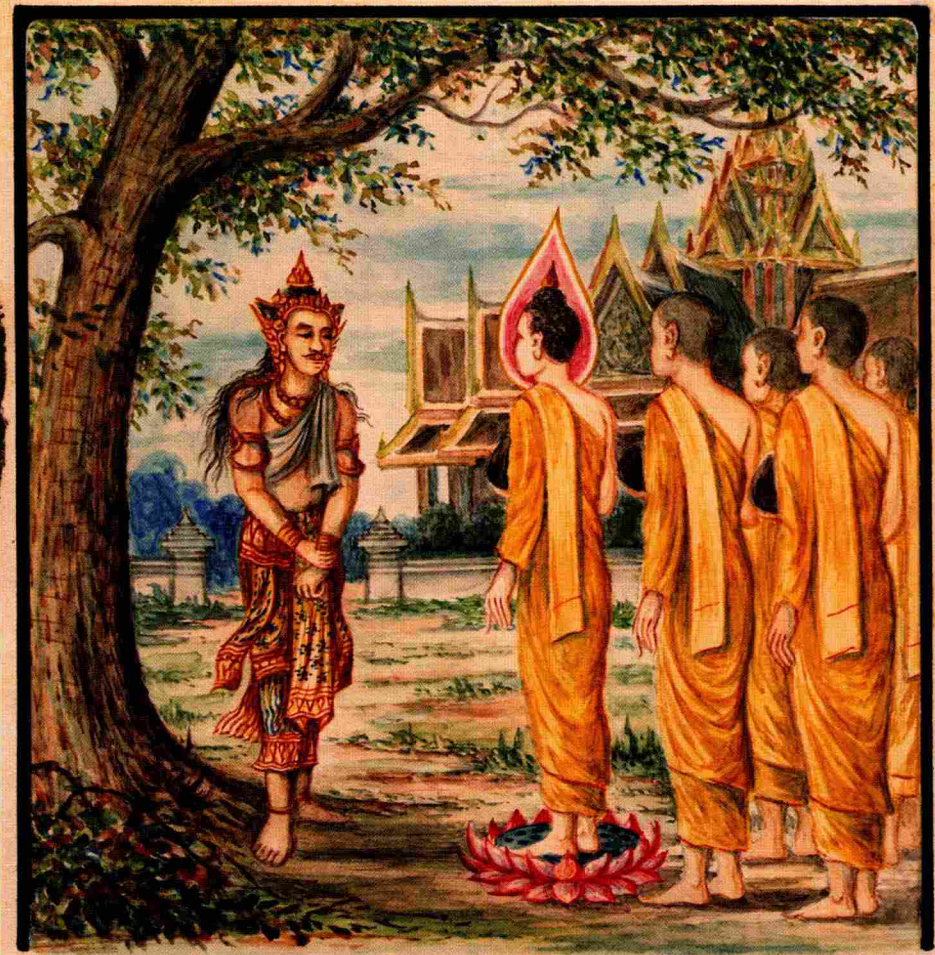

วิสาขะภักขิณิเต อุตตมเมรัตนตตเต
 ปุตุตตปุณณพิจัย ปุสาภาวนาภนาชิตี
 จีระตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
 สัพพนตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต

ข้าพระพุทธเจ้า

พระเถลิงภักขิณิ

ภาพที่ ๒๙

๒๔๖๘ พุทธเก.

รัตนตยานุภาเวน รัตนตตฺยเตชสา
อโรโค สุจิตฺโต เขมฺมี นิตฺตฺทุกโข อฏฺโฏโกโย
สพฺพทท วฑฺฒิมานุโน วสุสฺตมฺปิ จิวฺตฺวา
ด้วยเกล้า ด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า พ.ยลสิทธิ์พรหมใจ

มาภคิเรกมภิยุชฌิตสพฺพรตฺติ
 โฆรมฺปนนาฬวกมกฺขมถทฺรยภจํ
 จนฺตีสฺสทฺนฺตวิริณา จิตฺวา มนฺนิโท
 ตนฺเตจฺจลา ภวตฺลา จยลฺลทฺธิ รณฺญโณ
 ตํวเกลาตวปกระหมอม จอเกระ
 จํพระพุทฺธเจ้า พว: นารฺรณนฺนโณ
 วิลาจะบฺท พฺระพุทฺธคักภจ ๒๕๖๖

มหาการุณิก นาถ
 ปศุโค กุฑมิ่ง สัพพโธ
 คชสี เตเชน สุยามินโท
 เสฏฐะเนน วทกมคัง สทา

พระพุทธเจ้ากอบด้วยพระมหากรุณา เป็น
 นาถะทรงโลก ทรงถึงความเจริญทุกสถาน
 ค่ายเคาะแห่งพระพุทธเจ้านั้น จงพระบาท
 สัมเด็จพระจอมสยาม จงทรงพระเจริญ
 ค่ายพระเคาะอันประเสริฐยิ่งทุกเมือง ฯ
 ค่ายเกล้าด้วยกระหม่อม

ข้าพระพุทธเจ้า *พระยา...*

ท.เคาะ

ภาพที่ ๓๓

ฅณภิลักขิตลสมยวิลาสาขุรณมี พระพุทธศักราช๒๕๖๘
 ข้าพระพุทธเจ้า มหาอำมาตย์โท พระบิณฑุรพันธ์โสภณ
 ขอพระราชทานพระบรมราชวโรกาสถวายพระพรรับมงคล
 แด่ใต้ฝ่าละอองธุลีพระบาท โดยศกตภาณิต กังนี้
 มารเสน วิชิตาน สัมเพรี อธิคโต
 จิรัรเช ปติจจำต ซัยโหตุ ทถตถ
 ค้วยเกล้าค้วยกระหมอม ขอเดชะ

วิสาขบูชา

พระพุทธรูปปางปฐมเทศนา

อัญมณี ไชยธรรมะ,
 สกยธรรม นนทิวาทนะ,
 เจริญ ตรีวิชัย ไชย
 อัญมณี อัญมณี,

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

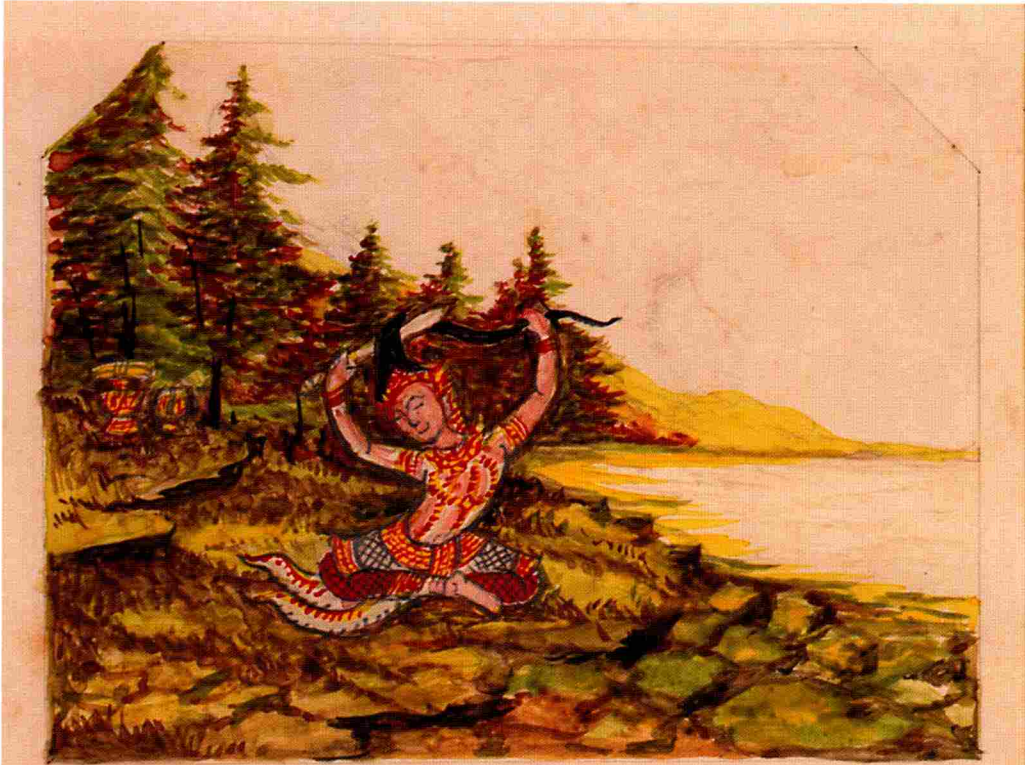
ที่พระพุทธรูป พระปฐมสมโพธิ

วิชาขยฺรณฉี พ, ศ, ๒๕๖๖
ขีณาขุโก อโรโค๑
ลฺลิตโตไซตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ลฺลิตโตไซตฺตฺตฺตฺตฺตฺต
ธตตตตตตตตตตต
ถบถถถถถถถถถถ
ถบถถถถถถถถถถ

พว: ๑๗๗๗ ๑๗๗๗

๒๕๖๘ พทธรสเก

จิรั รัชเช ปติฏฐาตุ
 เชมี่ เทโว นริสสุโร
 รตนตฺตยานุภาเวน ชโย โหตุ นินนฺตริ

กวยเกลาตวยกระหม่อม
 ข้าพระพทธรสเก พระพิรุณพรหมพร. รสเกชะ

๑ ที่มายโกมกกท อธิโลเกจิรติภุรท
 พุกททิตรทนวลณ โสตุภิกษุภคสุพพท ๖๖
 ท้ายเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ
 ข้าพระพุทธเจ้า พพิพิชสีวลี
 วันที่ ๖ พฤษภาคม พระพุทธศักราช ๒๕๖๘

ภาพที่ ๓๙

ขอเถาะ

ภควา มงคลถีนัน มงคล วิถี วิสสโต
 เอเตน สัจจวาทเน รณโย โหต ชโย สทา
 จิรั ราช ปณิธาต สัตถิ เต โหต สัพพทา
 ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเถาะ

ข้าพระพุทธเจ้า

พระโสมภพ อัครราชทูต

วิลาชบรรณ

พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ๒๕๖๖

ทุกุโร โลกทุกตามปุตฺโตเท วิธิตฺติ ชาติสิทฺติเท
เชว เทติ ปจฺจโต โทเทจฺจ วิธิตฺติ โลกทุกตาม

เสฏฺฐมฺยสิทฺติสิทฺติ วิธิตฺติ สาทฺก

กัวยเกล้ากัวยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

ศรีสมทรง สุทธิภักย์

ภาพที่ ๔๑

วิสาขปุณณมาศ โย
 ปกโก สมุโพธิมุตตม
 ทสฺส เทเชน สยามินุโต
 รุมมิโก ษยทํ สท
 ทวฺยเกลาทวฺยกระหม่อม
 ขอเกษ

ทำพระพุทธรู้

พอดำเพชร

ภาพที่ ๔๓

ในวันวิสาขบูชา

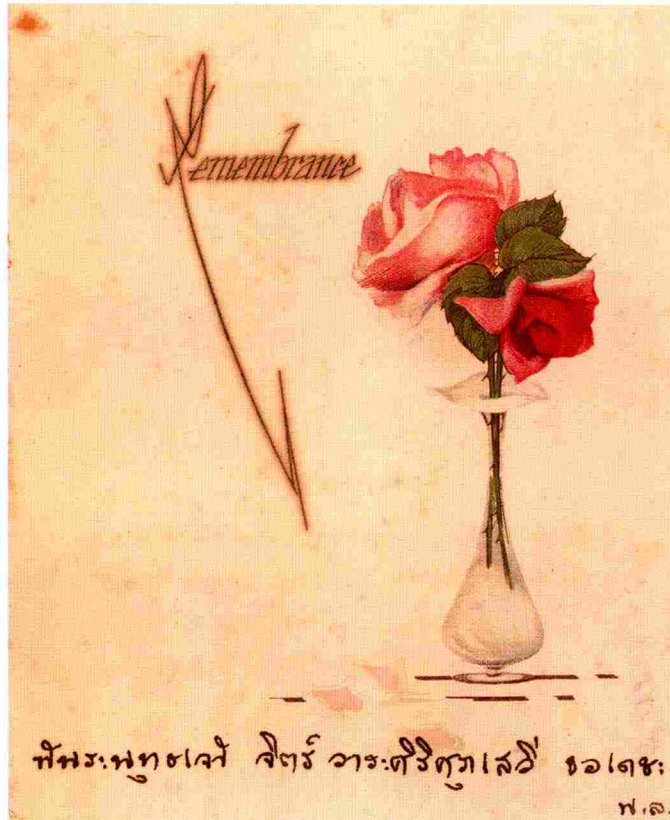
พ.ศ. ๒๔๖๖

พทฺโธ โลกุตตมปฺปตฺโต
 อธิเส อภิลักขิตฺโต
 เอวํ เทวํ ปตฺโต โหตุ
 อัสสิริยํ โลกุตตมํ
 เสฏฺฐชยสิทฺธิสํ
 อธิคฺฉนฺต สํชกํ
 ตวยเกสสตวยกระหม่อม ๑๐๑๑

ท้าวพระยาทั้ง ๑๐๑๑ ภายว้อยตักวิจจตฺตม ๑๐๑๑
 ๑๐๑๑ ๑๐๑๑ ๑๐๑๑ ๑๐๑๑ ๑๐๑๑

With Kind Remembrance
And all Good Wishes
For a Happy Christmas
And a Bright New Year
From

ก็พร:พุดจ๋า
ขอพร:รชทาห่ทอลเกล้า ๆ ภาวปพร
สำหรับอนิพถิจตฤทศวิสาขบูชา พ.ศ.๒๔๖๘
จวบเกล้าจวบถน:หม่อม
ก็พร:พุดจ๋า สัตร์ ธาร:ศิริศุทาสรี ๑๑๑๕:

ภาพที่ ๔๕

วิสาขบูชา
พระพุทธรูปปางไสยาสน์

วิสาขบูชา สุขุขุวิสาขบูชา
วิสาขบูชา สุขุขุวิสาขบูชา
วิสาขบูชา สุขุขุวิสาขบูชา
วิสาขบูชา สุขุขุวิสาขบูชา

ด้วยเกล้าด้วยกระหม่อม ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วันพฤหัสบดี ๗ ๕๖๖

สัพพัญญู สัพพัญญู สัพพัญญู สัพพัญญู

ภิกษุสงฆ์เถระสงฆ์ ภิกษุสงฆ์ ภิกษุสงฆ์ ภิกษุสงฆ์

ข้าพระพุทธเจ้า ดร. วิฑูรย์ วัฒนกุล

ขอเดชะ

จักรมุนี ปรัชญ์รัตนสุริ
 ไต่ใหญ่ สัพพต นภสีไป
 มหกรรณ สมุณีใด ฤทธ
 ทธิใด
 ๒ ๒ ๒
 ดวปลเดสาดวปลดระหม่อม
 ร๑๑๕:
 ทัพระพุทธเจ้า สองสิริธรรม

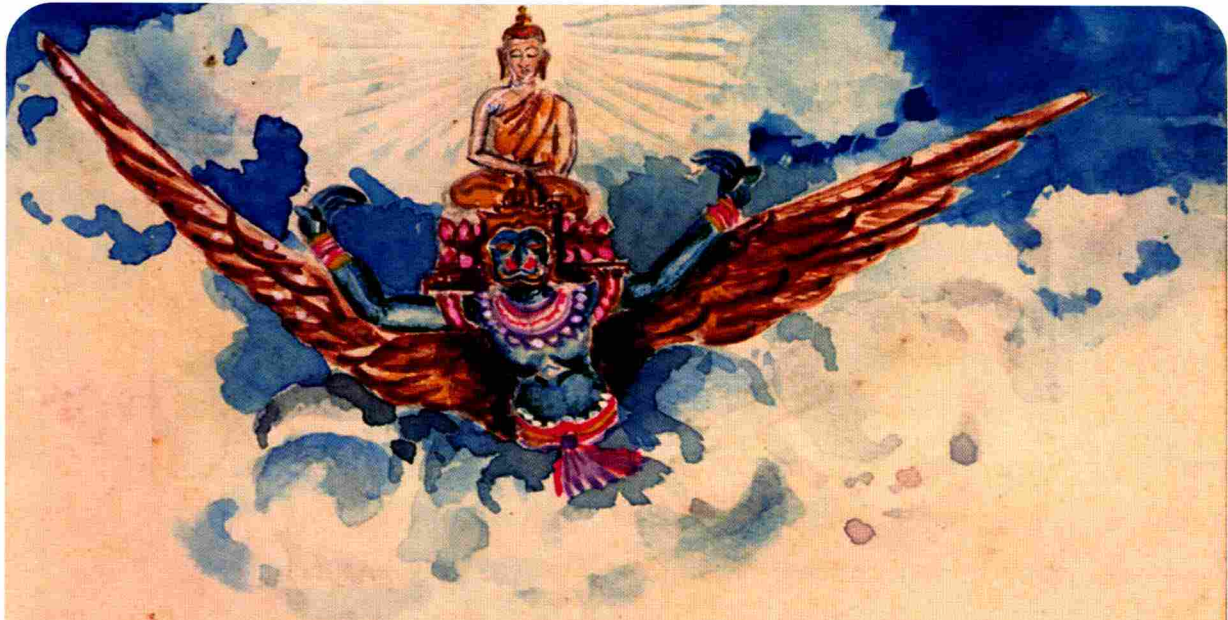

๑ ยถา หิ ทุลลภัง โลกัง ปัสสเว พุทฺธสวสันนัง ฯ
 ๒ ตถาว ทุคฺคตัง ภชัง การุญญสมาพสิ ลลเภา ฯ
 ๓ โสตุตฺติ อวตฺตวิสาขย อามรณฺณิณฺณิ ปิยสุตฺส ไมพุ
 ๔ ใเท้ อมฺง บุกคฺคพิงปฺระสพ พุทฺธศิวะบูช่า
 อหิไยโห่ของเสวยถว้ ได้โห่โห่โลก หือโห่โห่ โห่
 ๕ บุกคฺคภักพิงได้ ไย้พระราชา บูช่า
 พระพุทธยไปยมาตว้พระศิวะกรรณ อหิ
 ไย้โห่ของเสวยถว้ อหิ พุทฺธศิวะบูช่า ฯ
 ๖ อตมลวิสาขี อมฺง โห่หือศิวะบูช่า เหว้พระ
 อามรณฺณิณฺณิ บูช่าโห่โห่ของสิริพระบาทโห่โห่
 ดวงเกตรตว้หม่อม
 จันทพระพุทฺธโห่ โห่หวงหวงพระ
 ๒๔๖๘

ภาพที่ ๔๗

ขอพระราชทาน

ทลเกล้าทลกระหม่อม ถวาย

โน้มน้ำใจชมช

ขอเดชะ

ข้าพระพุทธเจ้า จอมพลปิต

บัตรถวายพรวันวิสาขบูชาที่นำลงพิมพ์เผยแพร่

- ภาพที่ ๑. บัตรถวายพรวันวิสาขบูชาของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ภาพที่ ๒. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
- ภาพที่ ๓. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์
- ภาพที่ ๔. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาตำราจรรยาภาพ
- ภาพที่ ๕. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์
- ภาพที่ ๖. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร
- ภาพที่ ๗. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นเทววงศ์วโรปการ
- ภาพที่ ๘. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าคำรบ
- ภาพที่ ๙. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าทศศิริวงศ์
- ภาพที่ ๑๐. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศุภโยคเกษม
- ภาพที่ ๑๑. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดาฯ มหาราชินี พระอัครราชเทวี และสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธุ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต
- ภาพที่ ๑๒. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของสมเด็จพระนางเจ้าอินทรศักดิศจี พระวรราชชายา
- ภาพที่ ๑๓. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระนางเจ้าสุวัทนา พระวรราชเทวี
- ภาพที่ ๑๔. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพิศมัยพิมลศัตย
- ภาพที่ ๑๕. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าประเวศวรสมัย
- ภาพที่ ๑๖. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้ากัญจนากร
- ภาพที่ ๑๗. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของเจ้าคุณพระประยูรวงศ์ (เจ้าคุณจอมมารดาแพ)
- ภาพที่ ๑๘. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระสุจริตสุตา
- ภาพที่ ๑๙. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของเจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี (สนั่น เทพหัสดิน ณ อยุธยา)
- ภาพที่ ๒๐. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของเจ้าพระยาพลเทพ (เฉลิม โกมารกุล ณ นคร)
- ภาพที่ ๒๑. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของเจ้าพระยาพิชัยญาติ (ตัน บุนนาค)
- ภาพที่ ๒๒. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของเจ้าพระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์ (เชย กัลยาณมิตร)
- ภาพที่ ๒๓. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาชนนินทีนพิพิธพงศ์ (ล้วน ชนนินทีน)
- ภาพที่ ๒๔. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาชาติเศษอุดม (ม.ร.ว. โป๊ะ มาลากุล ณ อยุธยา)
- ภาพที่ ๒๕. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาบรรหารภักตรกร (แฉ่ง บุญยเกียรติ)
- ภาพที่ ๒๖. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาประกอบบรรณการ (เพิ่ม บุญยะพรรค)
- ภาพที่ ๒๗. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาพิไชยสงคราม (แก้ว สร้อยชิน)
- ภาพที่ ๒๘. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาราชวัลลภานุสิษฐ์ (ฟู วรโภาค)
- ภาพที่ ๒๙. บัตรถวายพรพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาลิงหัพสาคร (เอ. เอฟ. คุณดิลก)

- ภาพที่ ๓๐. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาดีหรงศ์เพ็ญภาค (ม.ร.ว. ประเวศ ชุมสาย ณ อยุธยา)
- ภาพที่ ๓๑. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาสิทธิราชฤทธิไกร (เล็ก ปาณิกบุตร)
- ภาพที่ ๓๒. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาสุรเกษตร์โสภณ (เจือ ชูโต)
- ภาพที่ ๓๓. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาอนุศาสน์พณิชยการ (แนล้ม กุปตารักษ์)
- ภาพที่ ๓๔. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาอิศรพันธุ์โสภณ (ม.ร.ว. ชม อิศรางกูร ณ อยุธยา)
- ภาพที่ ๓๕. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาอุปเทศทวยหาร (เชื่อม ประพันธ์โยธิน)
- ภาพที่ ๓๖. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระยาโศภิตทวริจ (เหม ผลพันธิน)
- ภาพที่ ๓๗. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระเทพวราภรณ์
- ภาพที่ ๓๘. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระพิพิธวรรณการ (ตาด นาคชน)
- ภาพที่ ๓๙. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระพิพิธสถ์ (เหล็ง จุลมกร)
- ภาพที่ ๔๐. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของพระโสภณอักษรฤทธิ (เล็ก สมิตะสิริ)
- ภาพที่ ๔๑. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของหลวงฤทธิ์นายนเวร
- ภาพที่ ๔๒. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของนายจ่าเนตร (ชม รงคะกาญจน)
- ภาพที่ ๔๓. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของขุนเลขการประมวถ (เมือง จาติกรัตน์)
- ภาพที่ ๔๔. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของนายร้อยตำรวจตรี ตัน อินทรเสน
- ภาพที่ ๔๕. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของจิตรี วาระศิริสุภเสวี
- ภาพที่ ๔๖. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของมหาดเล็กสำรอง ป้า วัชรโรทัย
- ภาพที่ ๔๗. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของนายศิลป์ เทชะแพทย์
- ภาพที่ ๔๘. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของนายสงว วิเศษศิริ
- ภาพที่ ๔๙. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของต่วน วรวรรณ
- ภาพที่ ๕๐. บัตรถวายพระพรวันวิสาขบูชาของจง มหาโยธา

๒
หน้าวาง

พระสุเมธราชครูที่ระลึกถึง

พระวิมาดาเธอ กรมพระสุทธสาโลนีนารถ ปฐมท้าวเธอ

พระสุติ ฉบับที่ ๔ ฉบับแรก พ.ศ. ๒๔๖๖ สิ้นพระชนม์ วันที่ ๒๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๓๒

เจ้ากรมวังมณฑลในขณะนั้น

พ.ศ. ๒๕๓๖

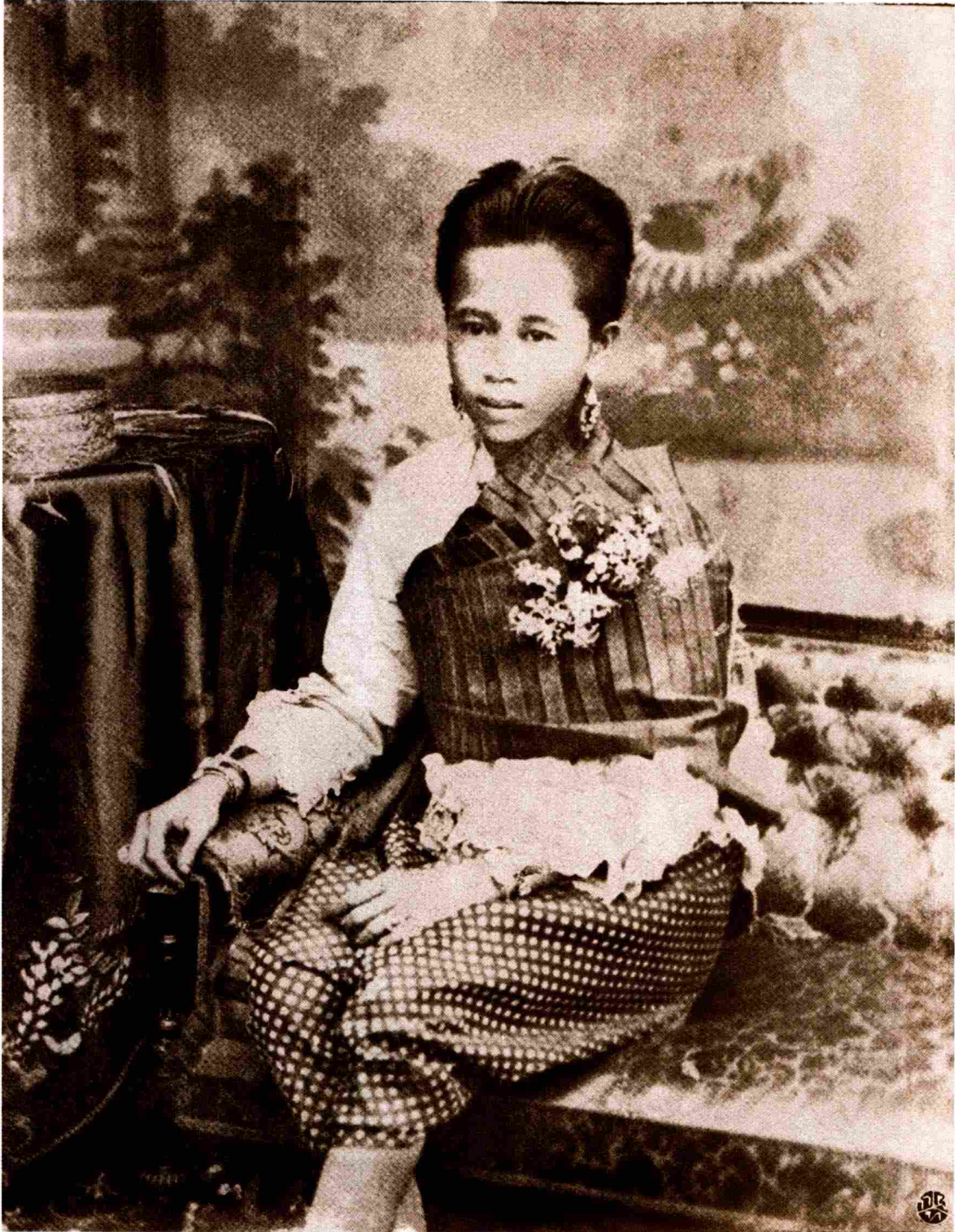
พระรูปที่ ๑

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายเมื่อปีมะเมีย พ.ศ. ๒๔๒๕
พระชันษา ๑๙

พระรูปที่ ๒

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายเมือปีระกา พ.ศ. ๒๔๒๙

พระชันษา ๒๒

พระรูปที่ ๓

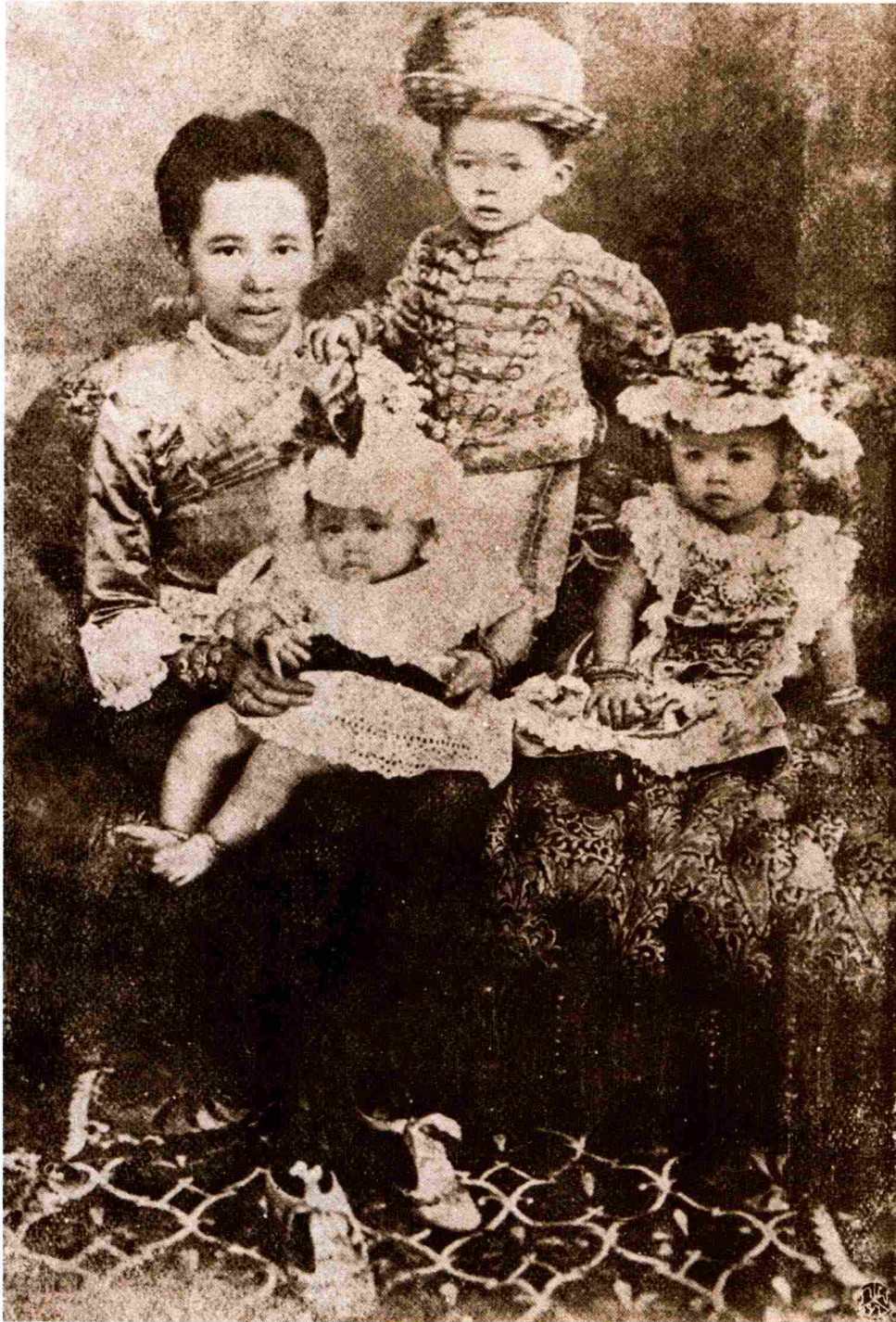

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายเมือปีระกา พ.ศ. ๒๔๒๘

พระชันษา ๒๒

พระรูปที่ ๔

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายเมื้อปีระกา พ.ศ. ๒๔๒๙

พระชันษา ๒๒

แต่ซ้ายไปขวา: พระวิมาดาเธอฯ สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมขุนศรีสัชนาลัยสุรกัญญา
สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ เจ้าฟ้านภาจรจำรัสศรี

พระรูปที่ ๕

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายเมือปัจจ พ.ศ. ๒๔๒๙

พระชันษา ๒๓

พระรูปที่ ๒

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายเมื่อปีกฤษ พ.ศ. ๒๔๓๐

พระชันษา ๒๔

พระรูปที่ ๗

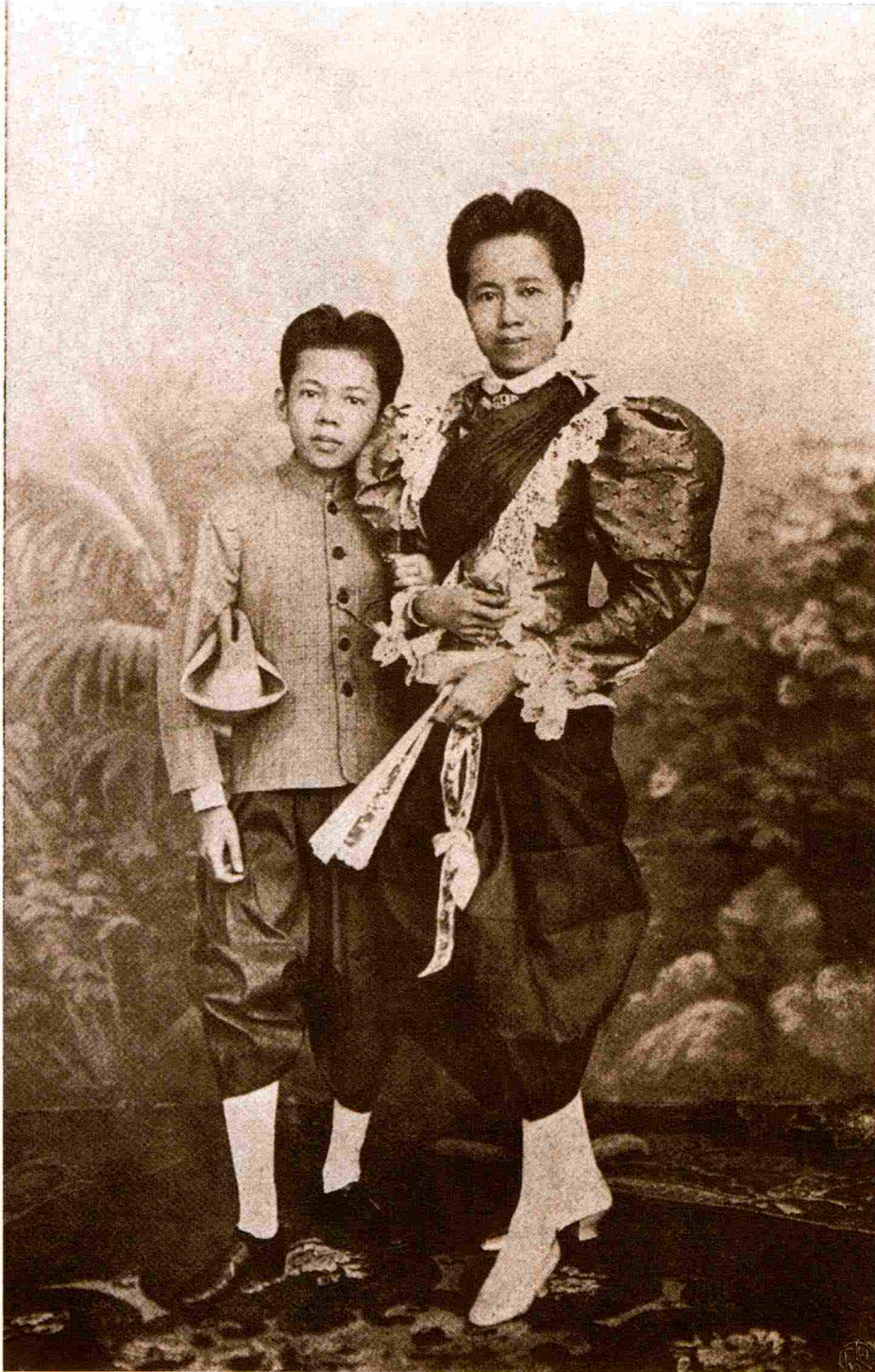

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายเมื่อปีวอก พ.ศ. ๒๔๓๙

พระชันษา ๓๓

พระรูปที่ ๔

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ
ฉายกับสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงลพบุรีราเมศวร
เมื่อปีวอก พ.ศ. ๒๔๓๙ พระชันษา ๓๓

พระรูปที่ ๙

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ
ฉายกับสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนศรีธำมธรังษณีนารถสุจริตินิยา
เมื่อปีออก พ.ศ. ๒๔๓๙
พระชันษา ๓๓

พระรูปที่ ๑๐

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ
ฉายกับสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนอนุรักษ์เทเวศร์
เมื่อปีวอก พ.ศ. ๒๔๓๙ พระชันษา ๓๓

พระรูปที่ ๑๑

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายกับสมเด็จพระโอรสธิดา

เมื่อปีวอก พ.ศ. ๒๔๓๙ พระชันษา ๓๓

แต่ย้ายไปขวา: พระวิมาดาเธอฯ สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมขุนศรีสัชนาลัยสุรศักินญา
สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงลพบุรีราเมศวร สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมขุนอุทองเขตขัตติยนารี

พระรูปที่ ๑๒

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายกับสมเด็จพระโอรสธิตาและนัคตา

เมื่อปีวอก พ.ศ. ๒๔๓๙ พระชันษา ๓๓

แถวหลัง: กรมหลวงเทพวรินทร์ราเมศวร กรมขุนพิจิตรเจษฎจันทร์ กรมขุนศรีรัตนาลัยสุรภัญญา
แถวหน้า: พระวิมาดาเธอฯ กรมขุนอุทัยเขตต์ดิยานารี กรมขุนสวรรคโลกลักษณาวดี

พระรูปที่ ๑๓

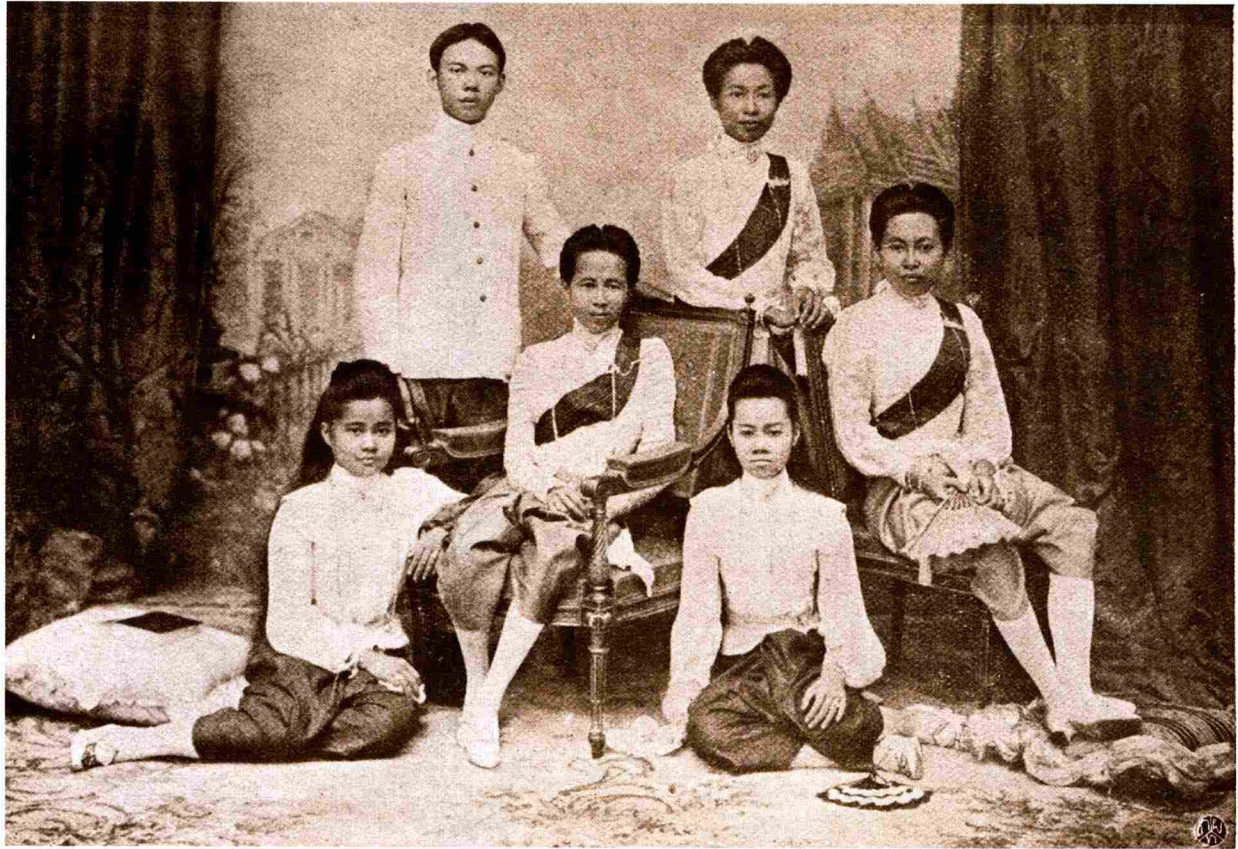
พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายกับสมเด็จพระโอรส ธิดา

เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๔๖ พระชันษา ๔๐

แต่ซ้ายไปขวา: พระวิมาดาเธอฯ สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมขุนศรีสัชนาลัยสุรกัญญา
สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงลพบุรีราเมศวร สมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมขุนอุทองเขตขัณฑ์นารี

พระรูปที่ ๑๔

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายกับสมเด็จพระโอรส ธิตา และนันทดา

เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๔๖ พระชันษา ๔๐

แถวหลัง: กรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ กรมขุนสวรรคโลกลักษณาวดี
แถวหน้า: กรมขุนอุทุมทองเขตขัตติยนารี พระวิมาดาเธอฯ กรมขุนศรีสัชนาลัยสุรกายุธยา กรมขุนพิจิตรเจษฎ์จันทร์

พระรูปที่ ๑๕

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงทรงฉาย
เมื่อปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๔๔๘
พระชันษา ๔๒

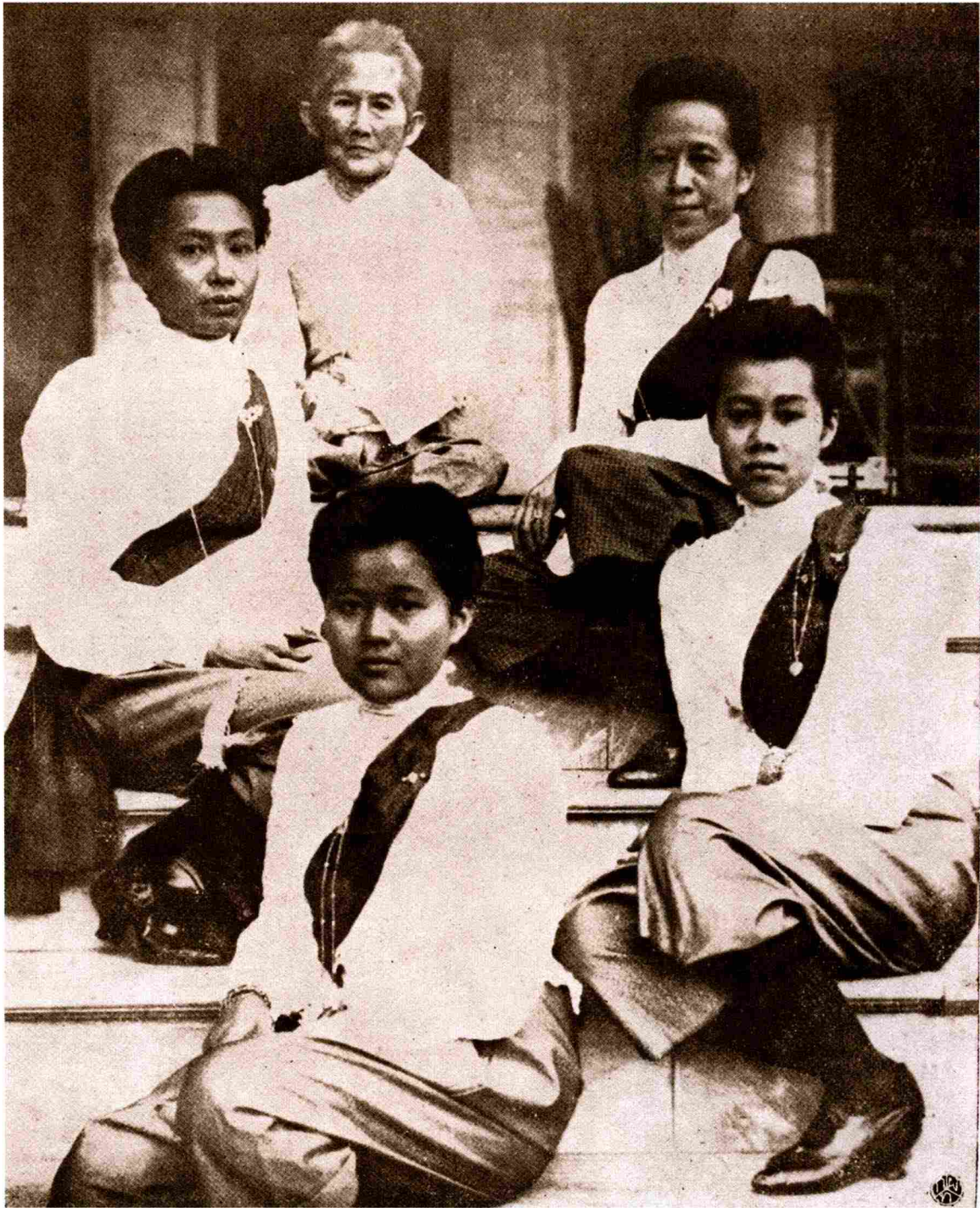
พระรูปที่ ๑๖

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงทรงฉาย
เมื่อปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๔๔๘
พระชันษา ๔๒

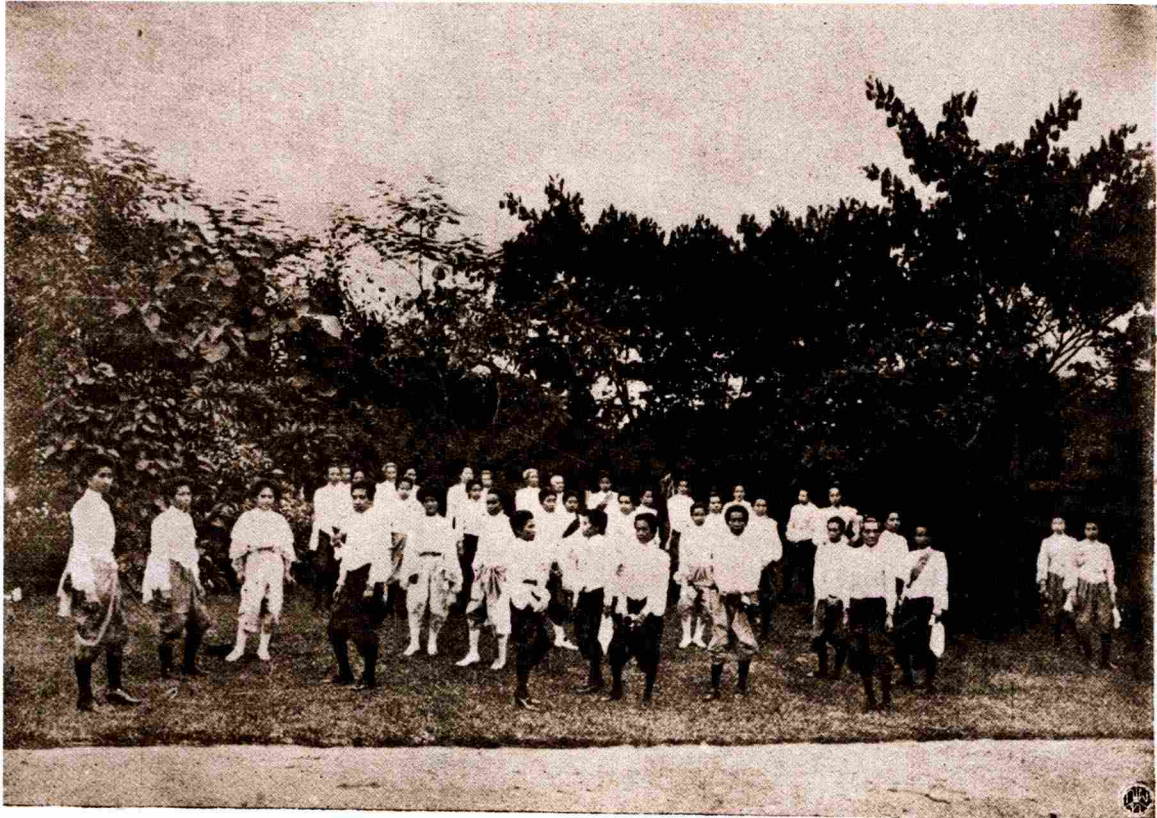
พระรูปที่ ๑๗

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงทรงฉาย
เมื่อปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๔๔๗ พระชันษา ๔๒
เป็นรูปหมู่แต่ข้างในออกมา คือ
เจ้าจอมมารดาจีน ลดาวัล พระวิมาดาเธอฯ
กรมขุนสวรรคโลกลักษณาวดี กรมขุนศรีรัตนาลัยสุรภัญญา
กรมขุนอุทองเขตขัตติยนารี

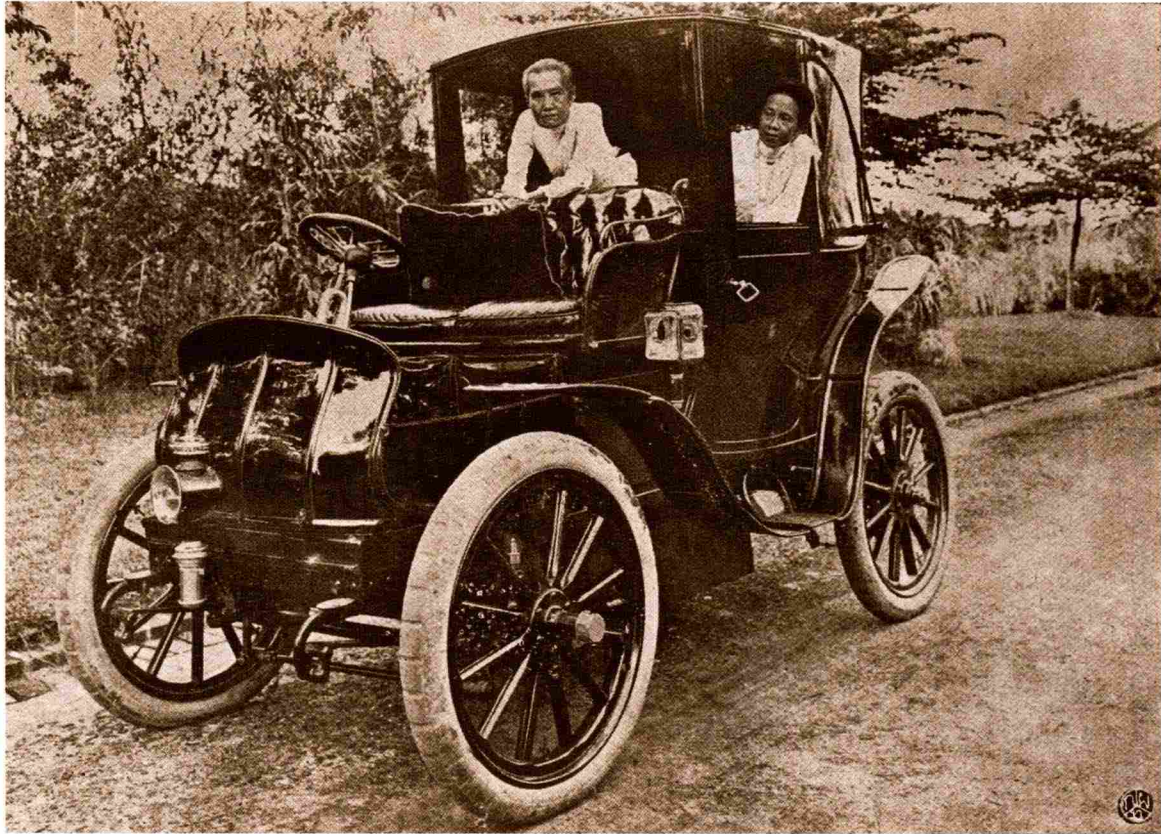
พระรูปที่ ๑๘

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายกับพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการฝ่ายในที่สวนตุสิต ในสโมสร
ประพาสรถยนต์ เมื่อแรกมีในกรุงเทพฯ ฦปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๔๔๘
พระชันษา ๔๒

พระรูปที่ ๑๙

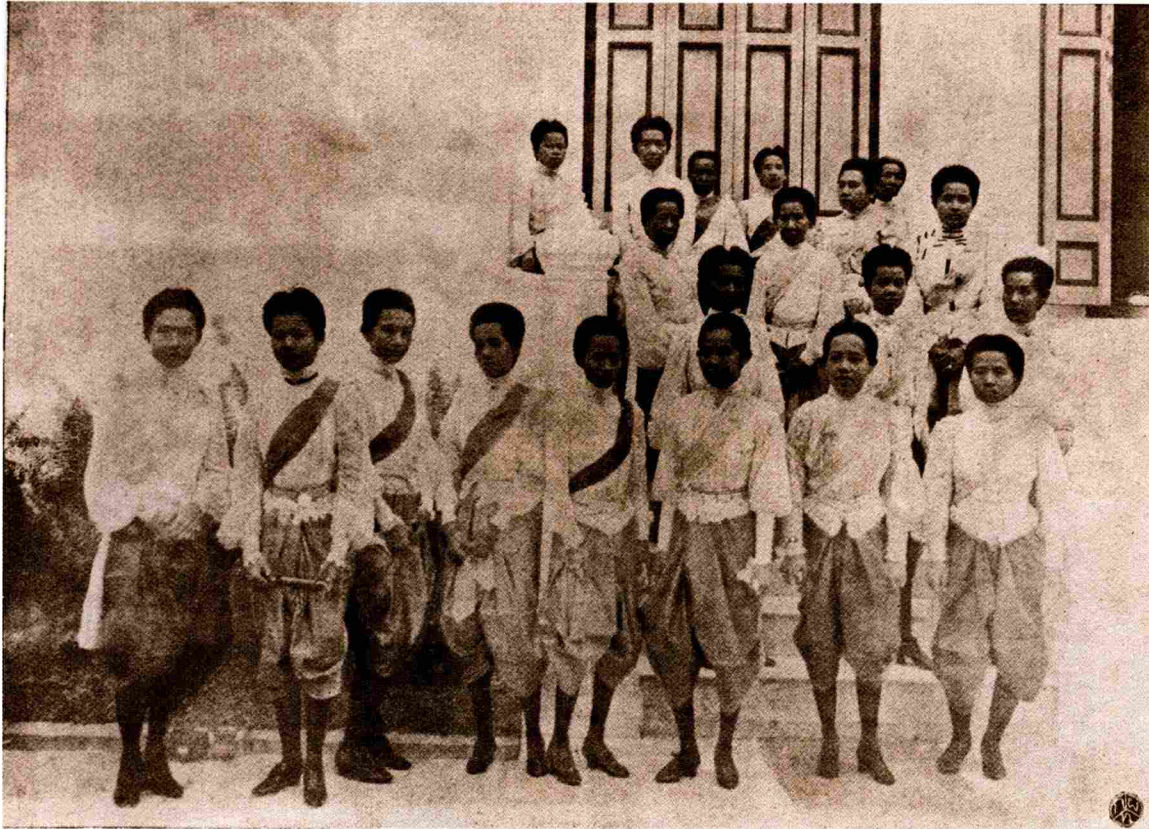

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายกับพระสัณพนธวงศ์เธอ พระองค์เจ้าพรรณราย
เมื่อประชุมสโมสรประพาสรถยนต์ ถนนมะลิ พ.ศ. ๒๔๔๙

พระชันษา ๔๒

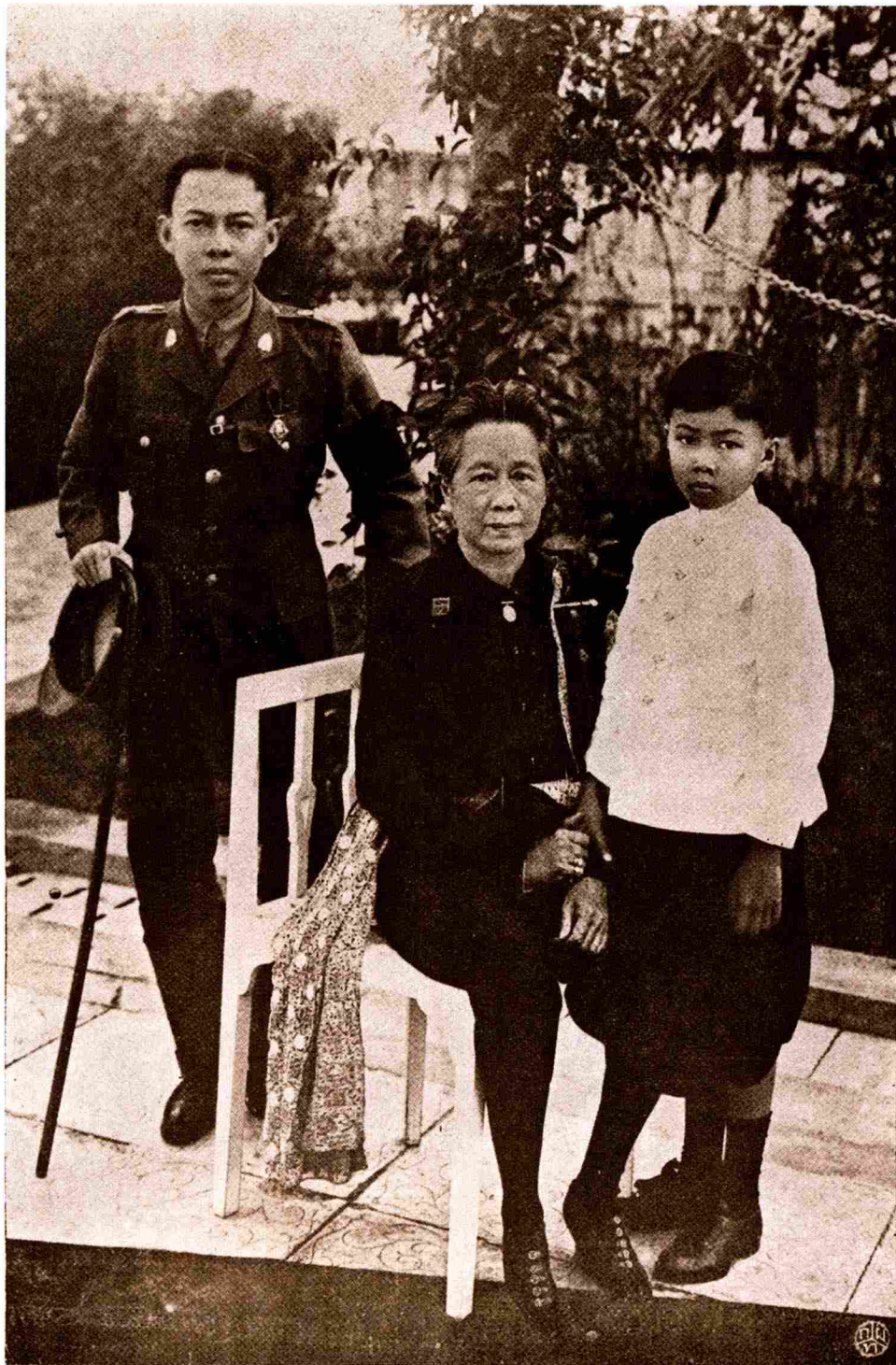
พระรูปที่ ๒๐

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายกับพระบรมวงศานุวงศ์ ข้าราชการฝ่ายใน ที่ปวารณา
ในวันพระราชทานพระกฐินวัดเบญจมบพิตร เมื่อปีมะเส็ง พ.ศ. ๒๔๔๘
พระชันษา ๔๒

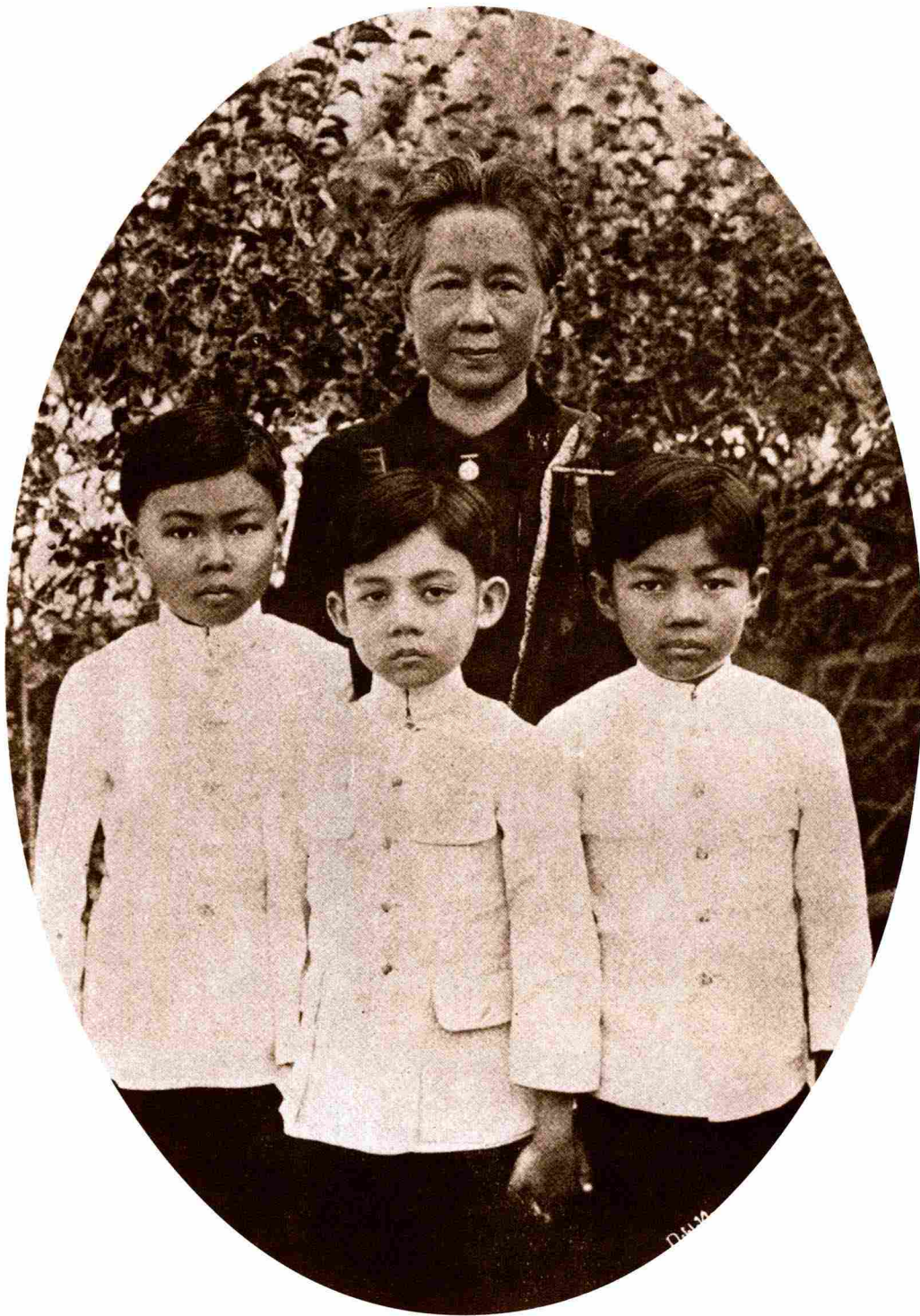
พระรูปที่ ๒๑

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายกับสมเด็จพระเจ้าฟ้า กรมหลวงดพรบุรีราเมศวร
และพระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล พระนัดดา เมื่อปีจอ พ.ศ. ๒๔๖๕
พระชันษา ๕๙

พระรูปที่ ๒๒

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายกับพระนัดดา เมื่อปีจอ พ.ศ. ๒๔๖๕
พระชันษา ๕๙
แต่ซ้ายไปขวา: พระองค์เจ้าภาณุพันธุ์ยุคล พระองค์เจ้านุสรมงคลการ พระองค์เจ้าเฉลิมพลพิฆัมพร

พระรูปที่ ๒๓

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายเมื่อปีกฤษ พ.ศ. ๒๔๖๖

พระชันษา ๖๐

พระรูปที่ ๒๔

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายเมื่อปีกฤษณ์ พ.ศ. ๒๔๖๖

พระชันษา ๖๐

พระรูปที่ ๒๕

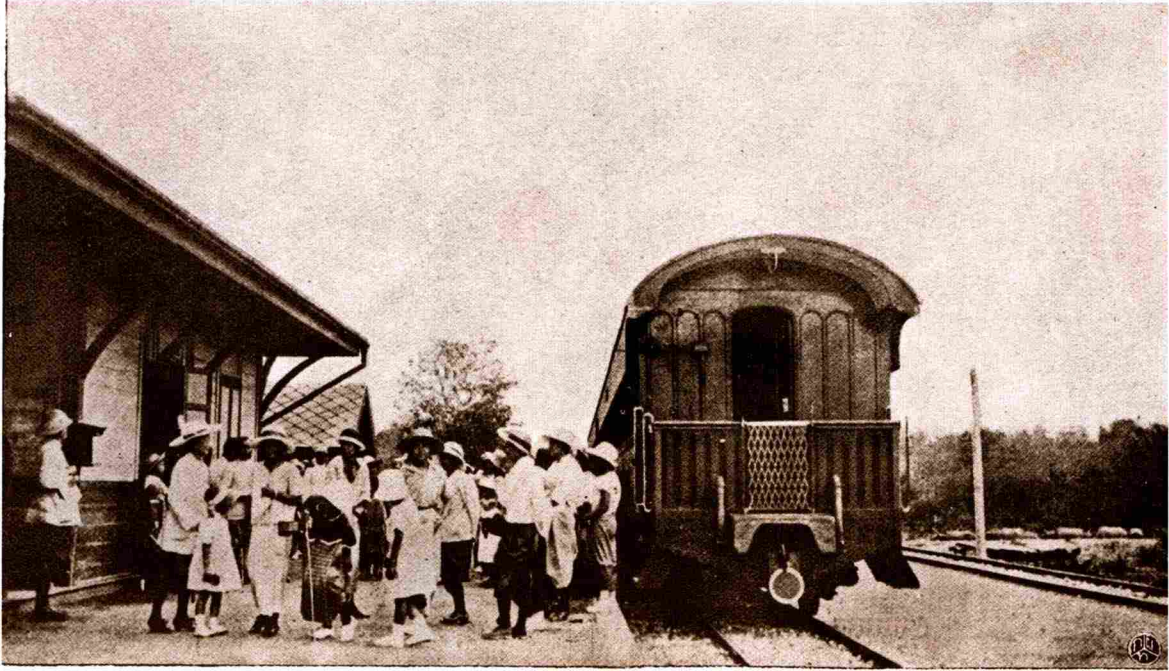

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายกับสมเด็จพระโอรสธิดา เมื่อปีกฤษ พ.ศ. ๒๔๖๖

พระชันษา ๖๐

แต่ซ้ายไปขวา: สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนศรีสัชนาลัยสุรกายุธยา พระวิมาดาเธอฯ
สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมขุนอุทองเขตขัฒยนาถิ์ สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมหลวงดพบุรีราเมศวร

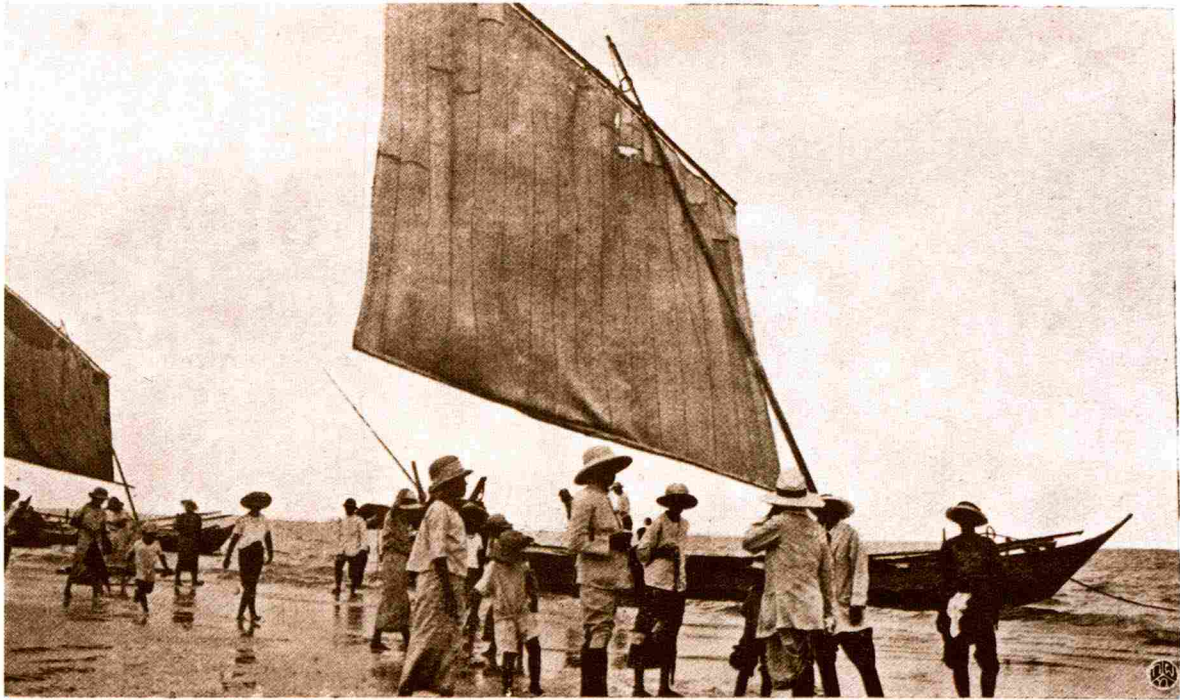
พระรูปที่ ๒๖

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายที่สถานีขึ้นบันได เมื่อปีพ.ศ. ๒๔๖๖
พระชันษา ๖๐

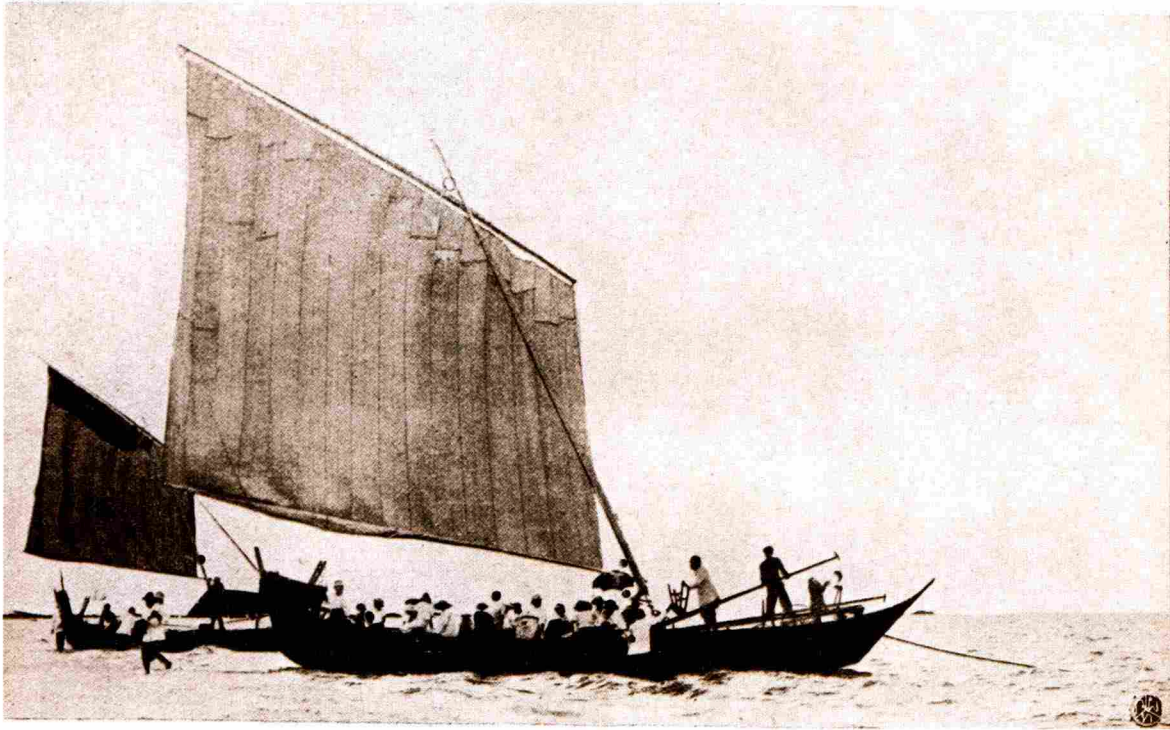
พระรูปที่ ๒๗

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ เสด็จทรงเรือไปประพาสเกาะสิงโตใต้หัวหิน นายเมื่อบิฎญ พ.ศ. ๒๔๖๖
พระชันษา ๖๐

พระรูปที่ ๒๙

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ เสด็จทรงเรือไปประพาสเกาะสิงโตใต้หัวหิน นายเมื่อบัณฑิต พ.ศ. ๒๔๖๖
พระชันษา ๖๐

พระรูปที่ ๒๙

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายกับเจ้านายที่ตำหนักแสนตำราญ หัวหิน
เมื่อปีกฤษ พ.ศ. ๒๔๖๖ พระชันษา ๖๐

พระรูปที่ ๓๐

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายเมือปีฆาด พ.ศ. ๒๔๖๙
พระชันษา ๖๓

พระรูปที่ ๓๑

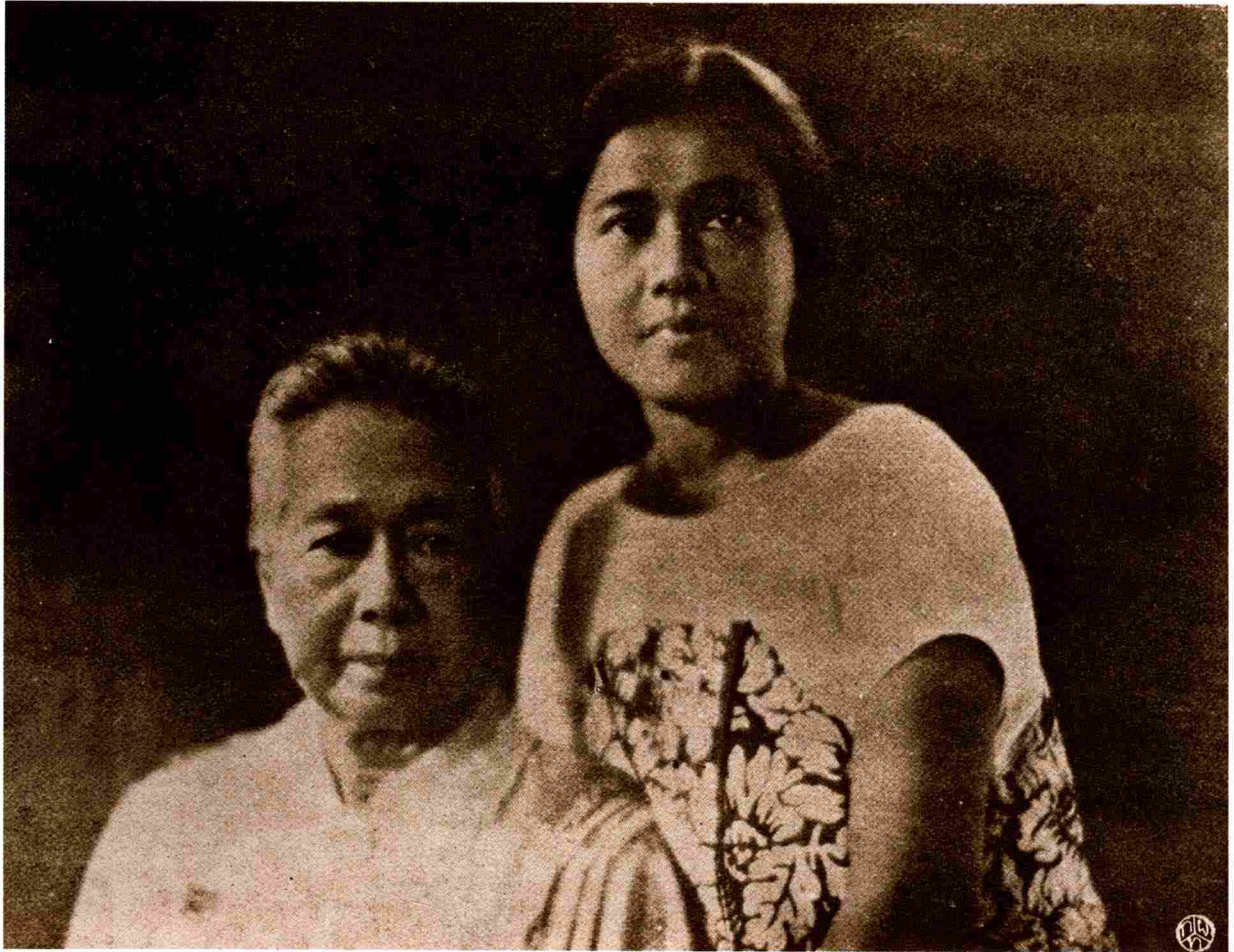

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ฉายเมื่อปีชวด พ.ศ. ๒๔๖๙

พระชันษา ๖๓

พระรูปที่ ๓๒

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายกับสมเด็จเจ้าฟ้าฯ กรมขุนอนุรักษ์ของเขตชัตติยนารี เมื่อปีขาล พ.ศ. ๒๔๖๙
พระชันษา ๖๓

พระรูปที่ ๓๓

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ นายที่ตำหนักมฤคทายวัน เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๗๐
พระชันษา ๖๔

พระรูปที่ ๓๔

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ เสด็จประพาสโรงพยาบาลแมคคอมมิค
นายคราวเสด็จประพาสมณฑลพายัพ เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๗๐
พระชันษา ๖๔

พระรูปที่ ๓๕

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ทรงเก็บคอกกู่หลานที่สวนของพระราชชายาบนดอยสุเทพ
นายคราวเสด็จประพาสมณฑลพายัพ เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๗๐
พระชันษา ๖๔

พระรูปที่ ๓๒

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ เสด็จประพาสพระแก้อี้หาม
เสด็จไปประพาสห้วยแก้ว นายคราวเสด็จประพาสมณฑลพายัพ
เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๗๐ พระชันษา ๖๔

พระรูปที่ ๓๗

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ทรงปราศรัยกับข้าราชการ
เมื่อจะเสด็จล่องเรือจากเชียงใหม่ ฉายคราวเสด็จประพาสมณฑลพายัพ
เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๗๐ พระชันษา ๖๔

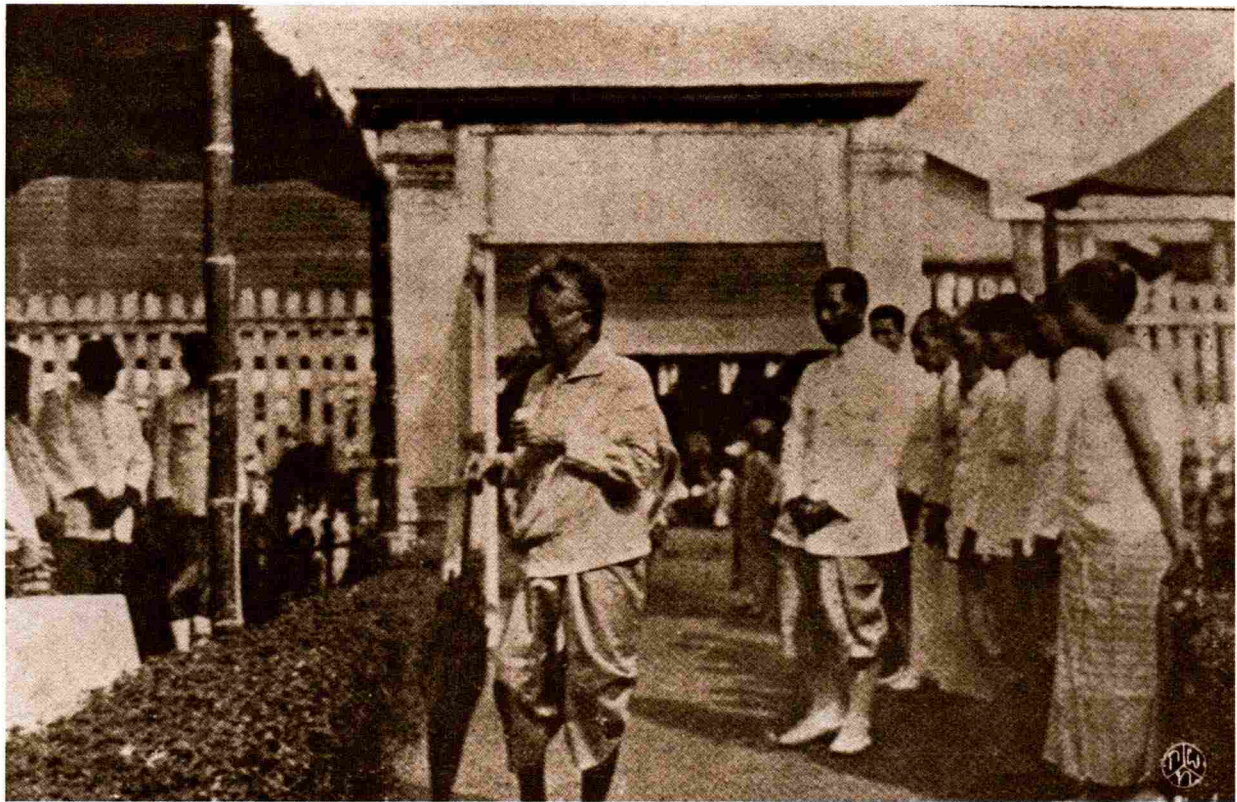
พระรูปที่ ๓๘

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ เสด็จประทับในเรือแม่ปะที่ปากน้ำโพธิ์
นายคราวเสด็จประพาสมณฑลพายัพ เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๗๐
พระชันษา ๖๔

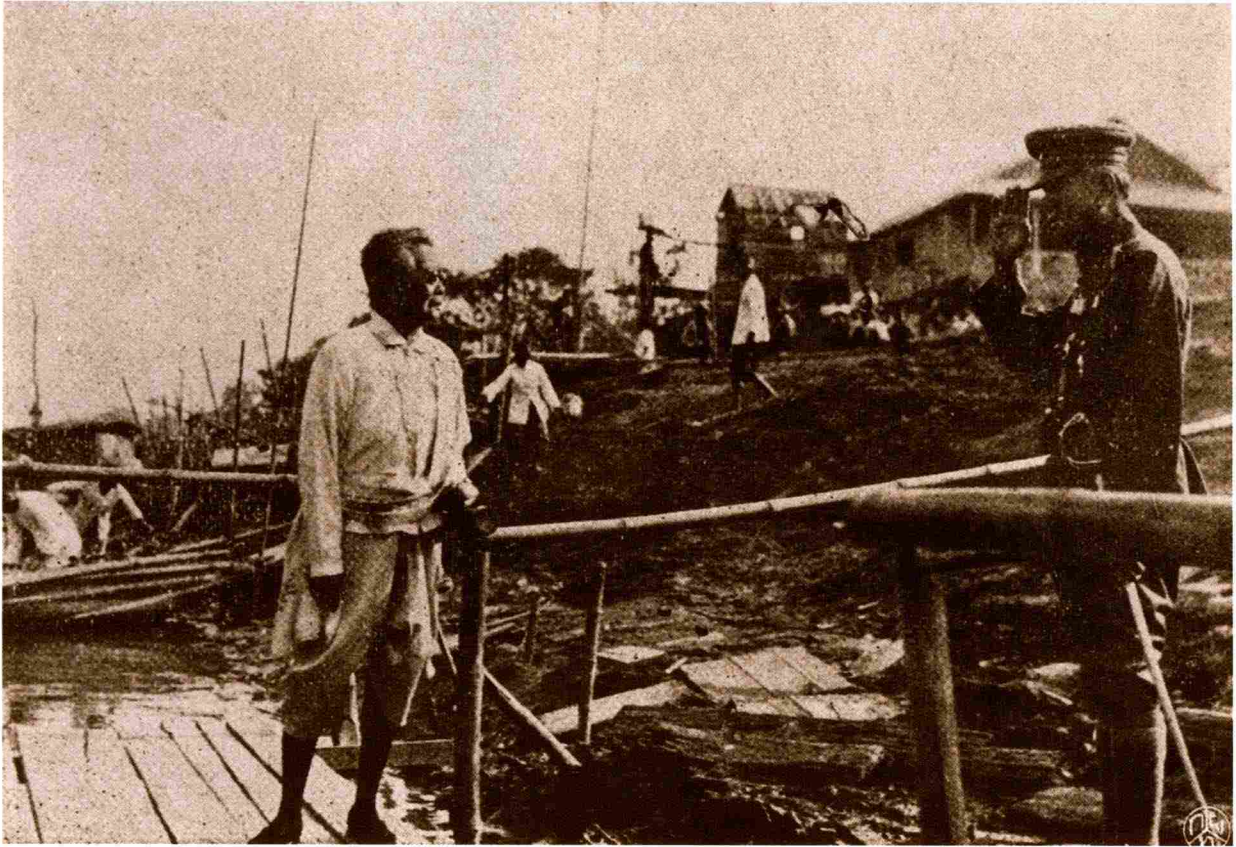
พระรูปที่ ๓๙

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ เสด็จเยี่ยมโรงพยาบาลสุขาภิบาลมณฑลนครสวรรค์
นายคราวเสด็จประพาสมณฑลพายัพ เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๗๐
พระชันษา ๖๔

พระรูปที่ ๔๐

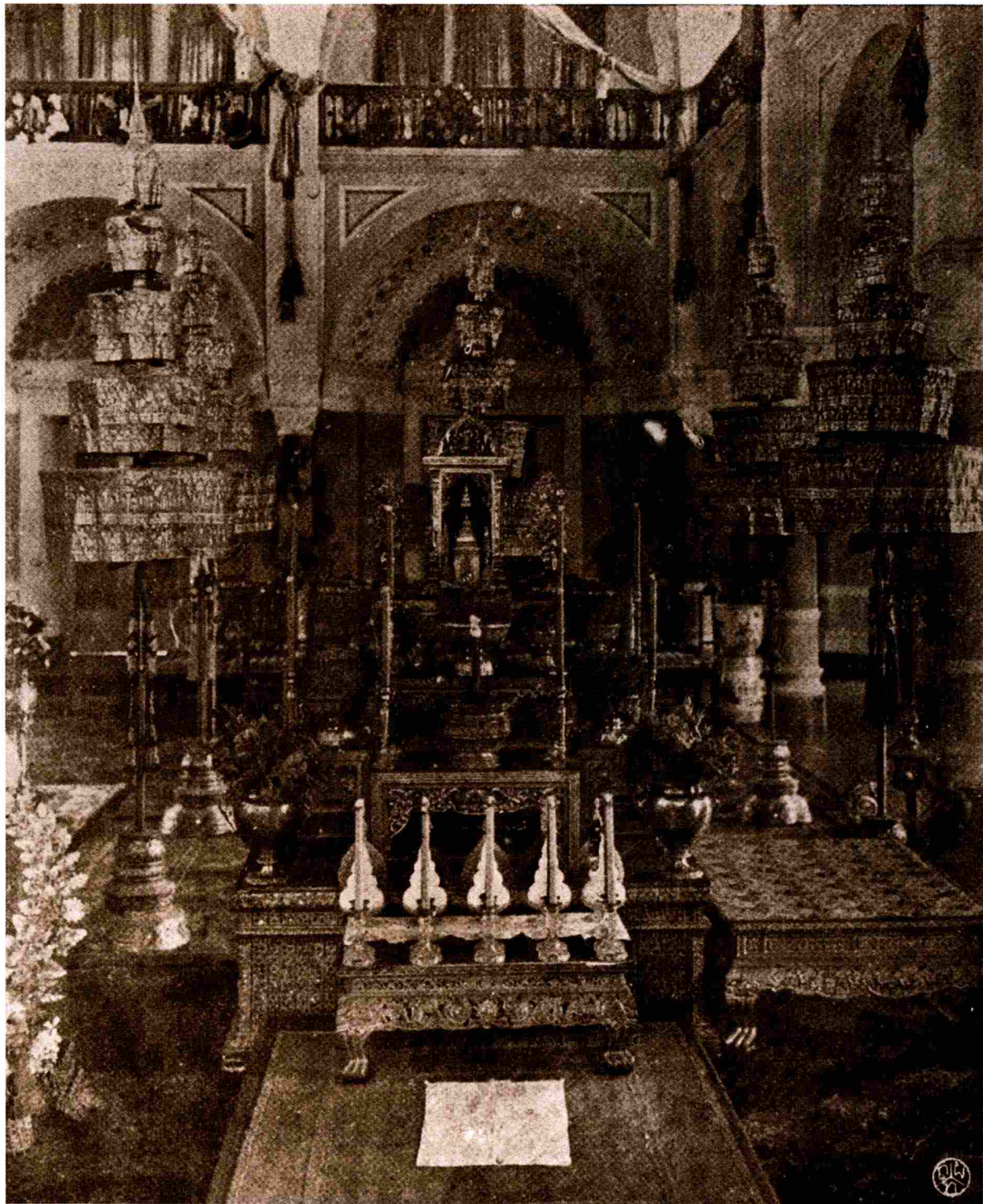

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ทรงปราศรัยเจ้าแก้วเนาวรัฐซึ่งมาส่งเสด็จที่ปากน้ำโพธิ์
นายคราวเสด็จประพาสมณฑลพายัพ เมื่อปีเถาะ พ.ศ. ๒๔๗๐

พระชันษา ๖๔

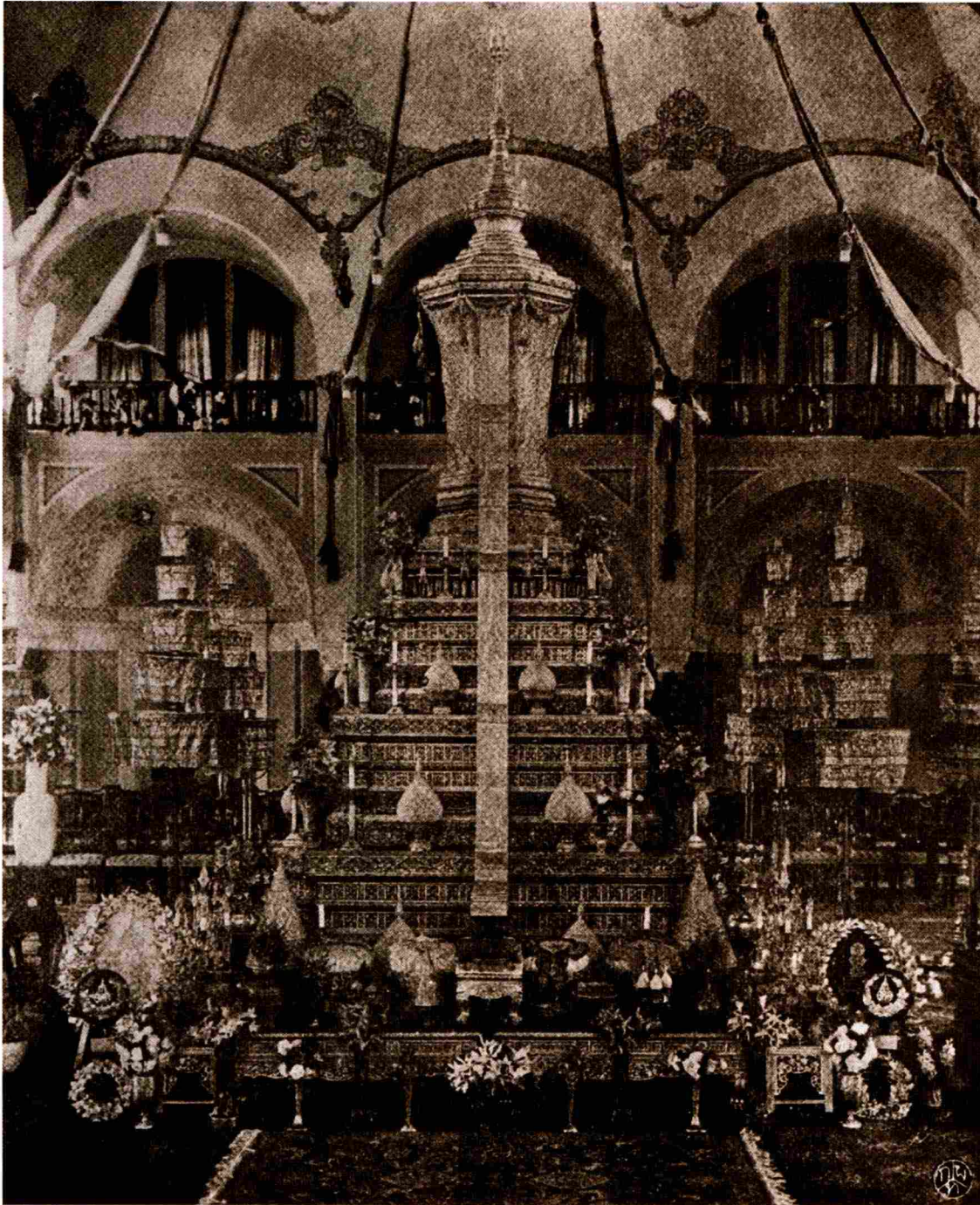
พระรูปที่ ๔๑

พระพุทธรูปทองคำปางรำพึง
พระวิมาดาเธอฯ ทรงหล่อเมื่อเวลาประสูติ
ตั้งในพระที่นั่งนงคราญสโมสร ข้างฝ่ายเหนือที่ตั้งพระศพ

พระรูปที่ ๔๒

ที่ตั้งพระศพพระวิมาดาเธอฯ ณ พระที่นั่งนงคราญสโมสร

พระรูปที่ ๔๓

พระรูปพระวิมาดาเธอฯ ทำด้วยศิลาขาวตั้งในพระที่นั่งนงคราญสโมสร
ข้างฝ่ายใต้ที่ตั้งพระศพ

กลุ่มเอกสารจดหมายเหตุ
พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสมมตอมรพันธุ์*

* สำนักราชเลขาธิการ, บค. ๑ เบ็ดเตล็ดส่วนพระองค์ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสมมตอมรพันธุ์ : ตำรา, หนังสือส่วนพระองค์, เบ็ดเตล็ด (พ.ศ. ๒๔๓๗ - ๒๔๕๒).

ตำราเรื่องวิธียันตร์สร้างศิ่

วิธีทำยันตร์สร้างศิลา

ยันตร์สร้างศิลา มีสองคราว คราวแรกสำหรับเวลา
ก่อนฤกษ์ คราวหลังสำหรับเวลาขานเครื่องบน จะว่าด้วย
คราวแรกก่อน

คราวแรกใช้เวลาก่อนฤกษ์ มีศีลาฤกษ์อันหนึ่ง ใหญ่เต็ม
เท่าไรไม่กำหนด กับอิฐปึกทอง ๑ อิฐปึกเงิน ๑ อิฐปึกนาก ๑
ยันตร์เลข ๕ ยันตร์ คือยันตร์อธิษฐานปัญหา ๑ ยันตร์ภุมร ๑
ยันตร์โศธิปักษิยธรรม ๑ ยันตร์องครักษ์ ๑ ยันตร์ล้อม ๑ ลงใน
แผ่นศิลาขนาดใหญ่มากไม่กำหนด

วิธีที่จะวางนั้น ก่อขึ้นมาสูงพื้นดินประมาณสองหนึ่งเป็น
ที่วางฤกษ์ ศีลาฤกษ์ ลงในที่ซึ่งเชื่อมต่อกันในที่สำคัญ จะ
เป็นผนังกลางเรือนฤกษ์ริมทิศไหนก็ได้แต่จะเหมาะ ไม่มี
กำหนด อิฐทองอิฐเงินอิฐนากกับยันตร์อธิษฐานปัญหา จะวาง
รวมแห่งเดียวกับศีลาฤกษ์ก็ได้ วางสี่ทิศก็ได้ ส่วนยันตร์อื่น
๕ ยันตร์นั้น ยันตร์ภุมรให้วางมุมขวบนเฉียงเหนือฤกษ์มุม
ขวบนตรง ยันตร์โศธิปักษิยธรรมให้วางมุมขวบนเฉียง
ใต้ฤกษ์มุมใต้ตรง ยันตร์องครักษ์ให้วางมุมขวบนเฉียงใต้ฤกษ์มุม
ขวบนตรง ยันตร์ล้อมให้วางมุมขวบนเฉียงเหนือฤกษ์มุม
เหนือตรง ที่ว่าไว้เป็นสองระยะนี้สำหรับเรือนที่ปลูกไม่ทรงทิศ ถ้า
ยกเฉียงไปอย่างไร ก็ให้อนุโลมทิศตามนี้

ยันตร์อธิษฐานปัญหาแลอิฐทองอิฐเงินอิฐนากนั้น ถ้าจะไม่
วางรวมกับศีลาฤกษ์ จะแยก ๕ ทิศก็ได้ ให้ตั้งวางดังนี้

ยันตร์อริษัฏปัญหาให้วางผนังด้านสกัดหลังเรือน อีฐทองวาง
 ด้านสกัดขวา อีฐเงินวางด้านสกัดซ้าย อีฐนาถวางด้านหน้า
 ฤๅจะรวมกันแต่แยกกันวางอย่างอื่นนอกจากที่กล่าวมานี้ก็ใช้ได้
 แล้วแต่แผนเรือนที่จะเหมาะ

วิธีสถาฤกษ์แต่อีฐทองเงินนานั้นไม่มีวิธีอะไรมาแนะนำ
 ทำศิลาเป็นที่เหลี่ยมสั้นยาวสูงต่ำเท่าไรไม่กำหนดแล้วแต่เหมาะ
 อีฐก็ให้ใช้อีฐที่จะก่อเรือน เลือกลงแน่นแข็ง ๆ แลฝนเสียให้
 แล้วยังเกดาสักหน่อย แล้วปักเงินทองนาถอย่างละแผ่นเท่า
 นั้นก็พอ

วิธีตั้งยันตร์ดังนี้

ยันตร์อริษัฏปัญหา
 เขียนดังนี้

๑๖	๗	๔	๕
๓	๖	๑๕	๑๐
๑๓	๑๒	๑	๘
๒	๗	๑๔	๑๑

วิธีตั้งยันตร์ ให้ร่างในแผ่นศิลาแล้วจารึก เสร็จแล้วจึง
 เสก เอาจินสอดแดงฤๅคำชื่อกตามรอยที่จารึก ชื่กรอบนอกโดย
 ทักษิณาวัญ คือดาประจำคานขวามือมาคานซ้ายมือ ชื่กรอบรรจบ
 รอบแล้วชื่กรวดำตามแก่จะชื่กรวงไหนก่อนก็ได้ จนทั่ว เวลา
 ชื่กรให้บริกรรมว่า ยันต์ดังต้นทั้ง อิติยวิทติ เติงขเร ว่าทนเคียว

แล้วลากไปจนทั่ว แล้วจึงลงเลขเสกมนตรีแล้วลงเลขกัจฉี

ตะโฆ	ลงเลข ๑๖	โลกะ	ลงเลข ๑๓
ระ	ลงเลข ๕	ชะษะ	ลงเลข ๑๒
ภา	ลงเลข ๔	ปะ	ลงเลข ๑
ณา	ลงเลข ๕	ทัจ	ลงเลข ๘
กะ	ลงเลข ๓	ระ	ลงเลข ๒
คิ	ลงเลข ๖	โถ	ลงเลข ๗
สะข่า	ลงเลข ๑๕	กะข่า	ลงเลข ๑๔
ญะข่า	ลงเลข ๑๐	ปะโฆ	ลงเลข ๑๑

มนตรีภูธร

เขียนกัจฉี

๔	๕	๖
๓	๕	๗
๘	๑	๖

ซีกเส้นเสกอย่างทีกล่าวมาแล้ว

เวลาลงเลขเสกมนตรีกัจฉี

ภู	ลงเลข ๔	โค	ลงเลข ๓	ชะ	ลงเลข ๘
ระ	ลงเลข ๕	มิ	ลงเลข ๕	ษะ	ลงเลข ๑
โธ	ลงเลข ๒	นุ	ลงเลข ๗	ทุ	ลงเลข ๖

ขั้นตรีโพนิกษิษธรรม

เขียนดังนี้

๕	๓๗	๔
๔	๖	๗
๘	๕	๔

ขีดเส้นเสกอย่างทีกล่าวมาแล้ว

ลงเลขที่จับมุมล่างข้างขวาก่อน

แล้วเดินไปเป็นตาหมากรุก

จัตตาโรสะกิปัญฐานา	ลงเลข	๔
จัตตาโรสัมปิปะชานา	ลงเลข	๔
จัตตาโรอิทธิปาตา	ลงเลข	๔
ปัญจินทรินานิ	ลงเลข	๕
ปัญจาพะถานิ	ลงเลข	๖
สัคกะโพชนังกา	ลงเลข	๗
อะริโยอัญจันทิโกมคโค	ลงเลข	๘
อิเมสัคกะคิงสะโพนิกษิษะธัมมา	ลงเลข	๓๗
ภะคะวะคาสัมมัททชาคา	ลงจุดา	โลมกลาง

ชนิดรอกะรำ

เขียนดังนี้

๕๓	๕๖	๔	๕
๓	๖	๕๖	๔๗
๕๐	๔๗	๑	๔
๖	๗	๕๑	๔๔

ชนิดรอกอม

เขียนดังนี้

๕	๓	๐	๗	๕
๔	๔	๓	๔	๔
๐	๗	๖	๗	๐
๖	๖	๑	๕	๖
๕	๗	๐	๑	๕

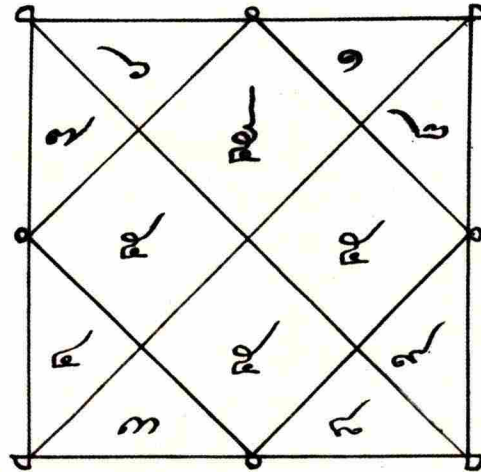
ชนิดรอกะรำและชนิดรอกอมไม่มีเสกอันใด

เขียนไปเลข ๆ ตามแบบ.

ถ้ามีที่ซึ่งควรวางฉัตรก็อีกข้างจะเก็บไคอีก ๒ ฉัตร

คือฉัตรตรีนิสิงเห • ฉัตรกำถันพเคราะห์ •

ฉัตรตรีนิสิงเหเขียนดังนี้

ขีดเส้นเสกอย่างฉัตรหรือวิธีปฏิบัติ

แล้วลงเลข เป็นคาหมากรุกเสกดังนี้

ตรีนิสิงเห	ลงเลข	๓
สัศตะนาเค	ลงเลข	๗
ปัญจะวิสุณนะเมวะระ	ลงเลข	๕
จะตุเทวา	ลงเลข	๔
ฉิวักัตะราชา	ลงเลข	๖
ปัญจะอินทรานะเมวะระ	ลงเลข	๕
เอกะษักขา	ลงเลข	๐
นะวะเทวา	ลงเลข	๔
ปัญจะพธัมาสะหมัปะที	ลงเลข	๕
เทวราชา	ลงเลข	๒

อฏฐะระระหนทา ดงเลข ๘

ปฏฐะระระหนทา ดงเลข ๙

ษัทรกาดจันทเกราะท

เขียนกจัน

๖	๑๕	๘
๒๑	๓	๑๗
๑๖	๑๙	๑๐

ลากเส้นเสกกจัน เขเตนะวักกะทานามะ

กะทญญูภิวะวักติกา

ระวิ ดงเลข ๖

จันโท ดงเลข ๑๕

ภุมโม ดงเลข ๘

วุโธ ดงเลข ๑๗

โสโร ดงเลข ๑๐

สิโวระ ดงเลข ๑๘

ราทุระ ดงเลข ๑๒

สุโกธ ดงเลข ๒๑

เกตุคิญาเขนะ ดงเลข ๙

แล้วเสกทำว่า โทระสัถดานุโณมินา ๗

จะกล่าววิธียันตร์คราวหลังสำหรับวางเมื่อจะยกเครื่องบนดืบไป ยันตร์คราวหลังนี้ มียันตร์อักษร ๕ ยันตร์ คือยันตร์พระพุทธรเจ้า ๑ ยันตร์พระอรหันต์ ๔ ทิศ ๔ ยันตร์ รวมเป็น ๕ ยันตร์ด้วยกัน ลงในแผ่นศิลาไม่กำหนดขนาด

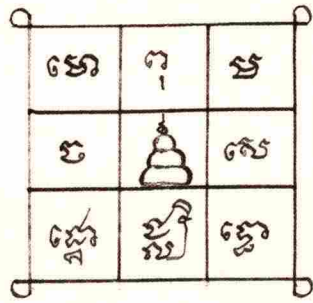
วิธีที่จะวางนั้น เมื่อก่อสร้างจนถึงเวลายกเครื่องบนแล้ว จึงวางยันตร์บนที่สุกของผนังนั้น ยันตร์พระพุทธรเจ้าวางกลางจะเป็นผนังหน้าหลังซีกก็ได้ ถ้าได้ตรงกลางยิ่งดี ถ้าไม่มีที่เหมาะสมจะเอียงไปข้างซ้ายขวาหาจุดประคองก็ได้ ยันตร์พระอรหันต์แปดทิศวางตามมุมแลด้านสกัดตามทิศ

วิธีลงยันตร์ดังนี้

ให้ร่างอาจารย์แผ่นศิลาเสียก่อน กจึงกล่าวมาข้างต้น

ยันตร์พระพุทธรเจ้าอยู่กลาง

เขียนดังนี้.

เมื่อตามเส้นให้เสกว่า พุทโธจะมัจฉิโมเสฏโฐ แล้วลงอักษรทั้งคั่นช่องกลางข้างบนก่อน แล้วเคียรเป็นคาตุมารุกไปจนรอบ เมื่อลงอักษรตัวใดก็เสกตามตัวอักษรที่ลง คือ พุท โธ จะ มัจฉิ โม เสฏ โฐ เสร็จแล้วจึงลงองค์พระตรงกลางเสกด้วย

บาฬีซึ่งจกรรวมไว้ข้างท้าย

ตอนนี้ไปยันตร์พระอรหันต์ ๘ ทิศ วิธีทำอย่างเดียวกับ
ยันตร์พระพุทธรูปเจ้า แปลกแต่อักษรที่อ่านต่างกันแต่ตั้งยันตร์อักษร
ตามทิศแถบฟ้าเปล่งเมื่อดงองค์พระเท่านั้น

ยันตร์พระสารีบุตรทิศใต้

เขียนดังนี้ ตั้งต้นของแถวข้างล่าง

ฐิ	ช	ณณ
ฐิ ๑		ช ๑
ฐุ	ลา	ธ

ยันตร์พระอานนท์ทิศตะวันตก

เขียนดังนี้ ตั้งต้นของแถวข้างซ้าย

ฐิ	ณ	ฐิ ๑
ช		ช
ณณ	ช	ณณ ๑

ยันตร์พระโมกคัลลิตานทีศเหนือ
เขียนดังนี้ ตั้งคั่นช่องกลางข้างบน

อว	อุ	เฮ
เร	อิ	ณ
เภา	ล	ล

ยันตร์พระโกณฑัญญทีศควนออก
เขียนดังนี้ ตั้งคั่นช่องกลางข้างขวา

ช	เภา	ภ
ร	อิ	เภา
อว	เค	ช

ยันตร์พระกสิศปทีศควนออกเฉียงใต้
เขียนดังนี้ ตั้งคั่นช่องมุมล่างข้างขวา

ช	เฮ	เ
ล	อิ	ภ
อว	เฮ	มา

ยันตร์พระอุบาลีทิศตะวันตกเฉียงใต้
เขียนดังนี้ ศักดิ์ของมุนีต่างข้างซ้าย

ฐ	ธา	ร
ธา	อิ	ณ
อุ	ลี	วิ

ยันตร์พระกัมปคิทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
เขียนดังนี้ ศักดิ์ของมุนีบนข้างซ้าย

กา	ธ	ฐ
ธ	อิ	ณ
ฐ	ลี	ร

ยันตร์พระราหูทิศตะวันออกเฉียงเหนือ
เขียนดังนี้ ศักดิ์ของมุนีบนข้างขวา

ณ	วิ	ร
ณ	อิ	ธ
ธ	ธา	วิ

บาทพิเศษเมื่อลงองค์พระ

อสังกัสมคค *ลา* *พทโธวคจ๗*
ย่นครพระพุทธรเจ้า
อะภิญญาชะโฮโสภะคะวา ธิมมัจเทเสลีโนอะนะภิญญาชะ
สะนิทานัจธิมมัจเทเสลีโนอะนิทานัจ สปีปาฎิหาริษัจธิมมัจเทเส
ลีโนอปีปาฎิหาริษัจ คัสสะโฮปะนะกะคะวะโคอะภิญญาชะธิมมัจ
เทชะชะโคโนอะนะภิญญาชะ สะนิทานัจธิมมัจเทชะชะโคโน
อะนิทานัจ สปีปาฎิหาริษัจธิมมัจเทชะชะโคโนอปีปาฎิหาริษัจ
กะระณีโยโฮวาโทกะระณีษาอะนุสาสะณี อะถัญจะปะนะโนคฺกุ
ริษา อะถัจจอกัตะมะนะคาชะ อะถัจจโสมะนัสสาชะ สัมมา
สัมพุทโธภะคะวา สวากขาโตภะคะวะคาธัมโม สุปะฏิปันโน
สังโฆคิ

ย่นครพระสารีบุตร

เอะทะทักกัจภะคะวะโคสวะกานัจภิกขุณัจ ปญญาสัมปันนัจ
ชะทิจจายัสมาสารีบุตรโค

ย่นครพระอานนท์

เอะทะทักกัจภะคะวะโคสวะกานัจภิกขุณัจ พะหุสสุตัจ
กะทิมันตัจ สะทิมันตัจ ธิทิมันตัจ อุนัฏฐากัจ
ชะทิจจายัสมาอานันโท

ย่นครพระโมคคัลลาน

เอะทะทักกัจภะคะวะโคสวะกานัจภิกขุณัจ อิททิมันตัจ
ชะทิจจายัสมามะหาโมคคัลลาโน

มนตรีพระโคงทัญญ

เอะทะทักคังกะคะวะโคงทัญญานังภิกขุณัง รัคคัญญุนัง
มะทิจังอามัสมาอัญญาโคงทัญญโอง

มนตรีพระกัสสป

เอะทะทักคังกะคะวะโคงทัญญานังภิกขุณัง ชุคะวาทานัง
มะทิจังอามัสมามหากัสสะโป

มนตรีพระอุบาลี

เอะทะทักคังกะคะวะโคงทัญญานังภิกขุณัง วินะมะธะรานัง
มะทิจังอามัสมาอุบาลี

มนตรีพระกะวัมปะติ

เอะทะทักคังกะคะวะโคงทัญญานังภิกขุณัง สัจจิกเคนะภาสิทัสสะ
วิตถาเรนะอถังวิภักขันตานัง มะทิจังอามัสมามะหากัจจาโน

มนตรีพระราหุล

เอะทะทักคังกะคะวะโคงทัญญานังภิกขุณัง ลิกขากามานัง
มะทิจังอามัสมาราหุโถ

เมื่อลงมนตรีเสร็จแล้ว ให้กองรวมกันเข้าที่ ๕

มนตรี เสกซ้ำอีกดังนี้

พุทธโธจะมัตถิโมเสฏโฐ	สาริปุคโคจะทักขิเณ
ปัจฉิมเมปิจะอานันโท	ชุกตะเรโมคคัลลานะโก
โกณฑัญโญปุณณิสะภาจะ	อากะเนยเยจะกัสสะโป
อุปาดิหะระทิกฺขุราเน	พายฐเทพุจะคะวมปะติ
ราหุโลจะเวธิสานะ	สัพเพเทพุททะมะงักกะดา
โยชิตฺตปุริโกณฺฑิยะ	นิททุกโขนิรูปททะโว
มहाเตโชสะทาโลเก	สัพพะโสศตติอะวันตุเม

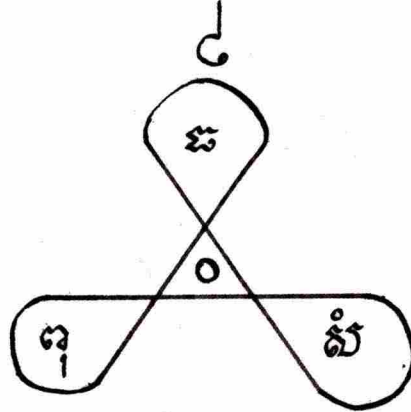
ถ้ายังมีที่เหมาะซึ่งจะวางยंत्रไว้ก็อีก จะเป็นหลังประตู
 ฝาประจันห้องดูหลังหน้าต่างอันเห็นว่าเป็นที่สำคัญแล้ว ให้วาง
 ยंत्रโรงการทั้ง ๒ คือ ระตะนัตตะยะโรงการ แดงนักษะ
 สุริยะโรงการ มีวิธีทำแจ้งต่อไปนี้

เมื่อเริ่มจะทำให้เสกกินสอ
 กัจฉี

นะโมอะระหะโทสมิมา	สมิพุททัสสะมะเหลสิโน
นะโมชุกตะมะธัมมัสสะ	สวากขาตัสสะเวคะณิระ
นะโมมหาสังฆัสสาปิ	วิสุททะสีละทิกฺขุโร
นะโมโอมายารทัสสะ	ระตะนัตตะยัสสะสาธุกัจ
นะโมโอมะภาคิตัสสะ	ทัสสะวาทิชุกตะยัสสะปิ
นะโมการปิปะภาเวนะ	วิกัจฉันตุชุปททะวา
นะโมการานุภาเวนะ	สะทาสุวัตติโหตุโน
นะโมการัสสะเตเชนะ	อิฉนิตฺตทปะวาทะตุ

ยันตร์ระตะนัตตะยะโองการ

เขียนดังนี้.

จารึกศิลาเสียก่อนกัจจวามาแล้ว

วิธีลงเสกดังนี้

อะระหังสัมมาสัมพุทธโธ	ชื่อกัจจนี้	
อุทตะมังกรัมมะชิตตะคา	ชื่อกัจจนี้	C
มหาสังขังปะโพเธสิ	ชื่อกัจจนี้	o
สำเร็จรูปเป็นอุณาโลมกัจจนี้		๗
แล้วเสกซ้ำกัจจนี้		

อิจ เจตัง ระตะนัตตะยะยัง

พุทธโธ	ลงอักษร	จ
ขัมโม	ลงอักษร	ธ
สังโฆจาทิ	ลงอักษร	ฬ

แล้วเสกต่อไปว่า

นานาโหนดัมปิวัตตุโต

อัญณะมัญญาวิโยคาวะ

เอกภุคัมปะนัตตะโต

พุทโธธัมมัสสะโพเชตา	ชีกแต่	๗	ไปทา	๘
ธัมโมสังเขนะชาโรโต	ชีกแต่	๘	ไปทา	๙
สังโฆระสาวโกพุทโธสสะ	ชีกแต่	๙	ไปทา	๑๐

แล้วเสกต่อไปว่า

อิหะกาทัทธะ เมวิทฺติ

วิสุทฺถังอุทตะมังเสฏฐัง

โตกฺกัมมังระตะนัตตะยัง

ทวารังสะระณังคะตานัง

ปะรินิพพานะปิตฺติยา

นิพพานังปะระมังสุญญัง รุกฺขมูลกถาง ○

แล้วเสกซ้ำว่า

นิพพานังปะระมังสุขัง

กัธฺสัถฺติภาวะสัทธาเย

สัพพะทาโหตุนิพพุติ

สิทธะมัตถุสิทธะมัตถุ

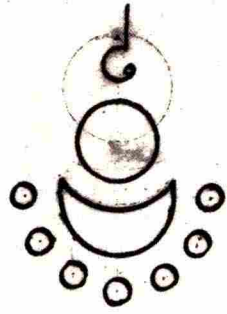
สิทธะมัตถุอิทังณะลัง

ระตะนัตตะยะคุณฺเณสุ

สम्मึปะสาทะนะเวทะโส

ยันตร์จันทิมสุริยโองการ

เขียนดังนี้

วิธีลงเสกดังนี้

ยะดา	เสกนำ
สุริโยจะ	ลงดวงพระอาทิตย์กลมใหญ่
จันโทจะ	ลงดวงพระจันทร์ครึ่งซีก
เอเตการะคะณาปิจะ	ลงดวงกลมเล็ก ๗ ดวง
	เสกต่อไป
อิมังโลกังโอภาเสนติ	ทิพโสภาเสหิสาทุกัง
เอวังสัมปะตะเมเวทัง	ปะลิตถังระตะนัตตะเย
อะระหังสัมมาสัมพุทธโ	ลงซีก
คุกตะมังธัมมะมัตตะคะ	ลงวง C
มะหาสังฆังปะโพเธสิ	ลงจุด O
	เสกต่อ
อิจเจทังระตะนัตตะยัง	
อิมังโลกังโอภาเสสิ	ธัมโมภาเสนะสาตูกัง
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ	ระตะนัตตะยะปะเทชะสา

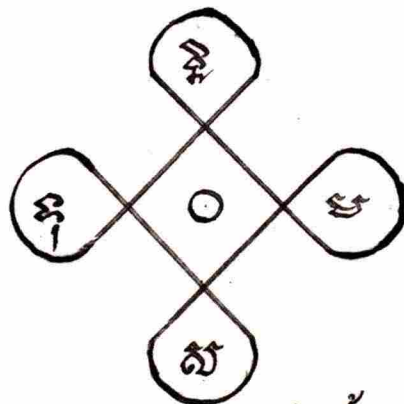
อุปัททะวันตะรายาจะ	อุปะสัคคการะสัพพะโส
มาณะทาจิสัมมุติงตุ	อัมหากะจิมมชวามินัง
สิทธะมัตถุสิทธะมัตถุ	สิทธะมัตถุอิทังณะลจ
ระคะนัตตะยะคุณเฑสุ	สัมปะสาทะนะเจตะโส

.....

ถ้ามีที่จะวางยันตร์ได้อีกแถววางอีกคู่หนึ่ง คือยันตร์
อริยสัจ และยันตร์อภิขัมมัตถะสังคะหะ วิธีทำตาดอย่างว่ามา
แล้ว

ยันตร์อริยสัจ

เขียนดังนี้

วิธีเสกแดงยันตร์ดังนี้

เวลาจะตาดเส้นยันตร์ให้กำหนดเป็นสี่ส่วน แล้วว่า
คาถาทั้งคาถาๆสองบาทตาดไปส่วนหนึ่ง จนครบคาถา ๒
คาถาๆ ๔ บาทพอรอบสี่ส่วน

คาถาดังนี้

จัตตาริอะริยะสัจจานิ	โหนคิสัมมุทธะสาสะเน
อัญโญญญปะฎิพัทธานิ	เหตุเหตุณะเลหิปี

ประวัติศึนิวศึศึหึอิ ทะถถถถถถถถถถถ

วิภูฏศึมาวิภูฏศึถถถ ะภูเวถถถถถถ

แล้วถถถถถถถถถถถถ

ทุถถถถ ถถถถ ๙

ศะมุตถะโยถะ ถถถถ ๘

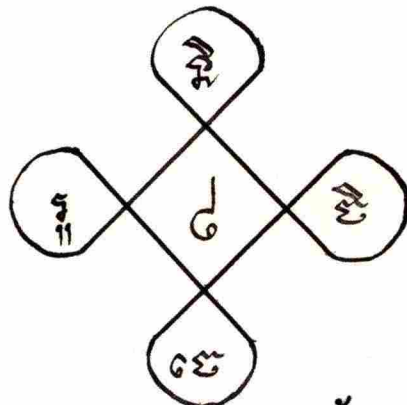
นิโรโรถะถะถะถะถะ ถถถถ ๗

มถ์โคถะถะถะถะถะ ถถถถ ๖

ถถถถถถถถถถถถ ถถถถถถถถ ๐

ยถถถถถถถถถถถถ

เขียนถถถถ

วิธีถถถถถถถถถถถถ

ถถถถถถถถถถถถ ถถถถ |

ถถถถถถถถ ถถถถ C

ถถถถถถถถ ถถถถ ๐

ถถถถถถถถถถถถถถถถ ๘

แล้วถถถถถถถถถถถถ เมื่อถถถถถถถถถถถถถถถถ

ถถถถถถ ถถถถ ๘ ถถถถ ถถถถถถถถ

อะภิวาทิยะภาสิสถัง

อะภินันมัตถะสังกะหัง

กัตถะวุกคทาภินันมัตถา

จะตุชาประระมัตถะโท

จิตกัจ

ดงอักษะ ๕

เจตะสิภัง

ดงอักษะ ๘

รูปัง

ดงอักษะ ๖

นิพทานะมิติสัพพะทา

ดงอักษะ ๖

ถ้ามีที่ต่อไปจะลงยันตร์เพิ่มเติมอีกก็ได้ ให้ลงตาม
ลำดับที่จะกล่าวต่อไปนี้ ต้องการเพียงไรก็เพียงนั้น

ยันตร์สระอนาคนัน

เขียนดังนี้

ค	ค	ณ	ร	ล
ช	ล	ฐ	ณ	ฐ
ฉ	ช	ฏ	ร	ฉ
ซ	ณ	ค	ล	ช
ณ	ร	ล	ค	ฉ

วิธีดงคังนี้

เมื่อจะชีกเส้นยันตร์ให้เสกคังนี้

นะโมจนาม ๓ ทน พระไตรสรณาคมน์ ทั้งแต่พุทธังสระระณัง
กัจฉามิ จนตะคิยัมปิสังฆังสระระณังกัจฉามิ

เมื่อจะดงคังอักษรให้คังนะโม ๓ จบ แล้วเสกอักษร

ดงทีละตัวเป็นคาหมากทุก

คังนี้

พุท	ดง	๑	ธัม	ดง	สัง	ดง
ธัง	ดง		มัง	ดง	ฆัง	ดง
สระ	ดง		สระ	ดง	สระ	ดง
ระ	ดง		ระ	ดง	ระ	ดง
ณัง	ดง		ณัง	ดง	ณัง	ดง
กัจ	ดง		กัจ	ดง	กัจ	ดง
ฉา	ดง		ฉา	ดง	ฉา	ดง
มิ	ดง		มิ	ดง	มิ	ดง

เมื่อดงอักษรเสร็จแล้วให้เสกพระไตรสรณาคมน์ บท

พุทติยัมปิ ตะคิยัมปิต่อไปจนจบ

แล้วดงองค์พระทรงบาดาล ทั้งนะโมสามหนแล้วว่าพระ

ไตรสรณาคมน์อีกจนตลอดถึงตะคิยัมปิสังฆังสระระณังกัจฉามิ

เป็นแล้วเสร็จ

ยันตร์นวอรรหาคุณ
 ฤาที่เรียกกันโดยมากกว่านวทรุณ
 เขียนดังนี้

ร	ล	ร
ล	ล	ร
ล	ร	ล

วิธีลงดังนี้

เมื่อลากเส้นให้วานะโมสามจบ แล้วว่าพระพุทธรุณ ทั้งแต่
 อิติปิโสภะคะวาตลอดจนถึงพุทโธภะคะวา

เมื่อจะลงอักษรให้เสกคาถาสีบาทแล้วลงอักษรตัวหนึ่ง
 จนครบ ๙ คาถาถ้วน ๙ อักษร

อาระกัตกากิเลเสหิ	สะวาสะเนหิโสมนิ
ลัพพะปฐาหาระหัตถาจะ	วิทีโต อะระหัง(ลง ร) อิติ
ลัมมาสามัญจะลัจจานิ	พุทโธจะอัญญะโพทะโนเตเนสะ
ลัมมาลัมพุทโธ (ลง ล)	ลัพพะธัมเมสุจักขุมา
วิชาหิจะระเณเสสะ	ลัมมะเทวะสะมาคะโต
วิชาจะระณะลัมปโน (ลง ร)	อุทตะโมเทวะมานุเส
ลัพพะเถลลปิปะทาเนนะ	คะโคโสสุคะโคมนิ
ลัมมากาเยนะวาจาเย มะนะสา	สุคะโต (ลง ล) คะโค

โลกังวิภูตะโทสัพพัง	ญา เณณัณญาสิสัพพะธา
นาโถโลกัสสะสัมมาวระ	เคนะ โลกะวิฑู (ลง ๔๓๓) จีโน
สาเวตทานะระทมมานัง	อะญุปปายะวิมุกคิยัจ
ตะโทอะนุกตะโรนาโถ	ปุริสะทมัมมะสาระถิ (ลง ๕๑)
โลกิเยหิจะอัทธะเถหิ	อะโถโลกุกตะเรหิจะ
สัทธาทะวะมะนุสสานัง (ลง ๕๖)	สาสิทาเทวะมานุเส
สัมพุชฌิตวาจะสัจจานิ	เกลสะนิตทาปะพุชฌิตา
สัพพะโสคุณะวิกาสัม	ปัทโท พุทโธ (ลง ๕๗)นะรุกตะโม
ภาเคยนะภะคะธัมเมหิ	สะมังคิจากุโลมุณี
คะรุกราระวะบุทโทจะ	วิสสุโท ภะคะวา (ลง ๖๖) อิติ

ยันตร์ขริยสัจบัญญัติหา

เขียนดังนี้

วิ	ฆ	ภ	ณ
วิ	ภ	วิ	ณ
ณ	ภ	วิ	ณ
ภ	ณ	วิ	ณ

วิธีลงคัมภ์

เมื่อขีดเส้นยันตร์ให้เสกคัมภ์

จัตตาริอะริยะสัจจัน	เสกนำ
ทุกขังอะริยะสัจจัง	ขีดเส้นบน
ทุกขะสะมุทะโยอะริยะสัจจัง	ขีดเส้นขวา
ทุกขะนิโรโอะอะริยะสัจจัง	ขีดเส้นซ้าย
ทุกขะนิโรธะคามินีปะฎิ	
ปะทาอะริยะสัจจัง	ขีดเส้นล่าง

แล้วขีดคาตะรางต่อไป

ลงอักษรเสกคัมภ์

ทะโย	ลง	ศ	โ	ลง	ภ
ระ	ลง	ธ	ษ	ลง	ช
ภา	ลง	ภ	ปะ	ลง	ช
ณา	ลง	ภ	ทัง	ลง	ธ
คะ	ลง	ศ	ระ	ลง	ร
คิ	ลง	ค	โ	ลง	ธ
สะยา	ลง	ส	กะยา	ลง	ภ
ญะยา	ลง	ญ	ปะโย	ลง	ช

ยันตรภูธร

เขียนดังนี้

ภุ	ธ	ภ
ภ	ธ	ภุ
ธ	ภ	ภุ

วิธีลง

เมื่อลากเส้นให้ว่า ภูธรโรโคมิอุชะยะตุ
 คำนหนึ่งว่าหนหนึ่ง ทลด ๔ คำน ๔ หน แล้วลงอักษร
 เรียงไปตามตัวอักษร

ภู ลง ภุ โค ลง ภ ชะ ลง ธ
 ธร ลง ธ มิ ลง ธิ ยะ ลง ษ
 โร ลง ภ อุ ลง ฑ ฑ ลง ฐ

ยันตรทั้งปวงเหล่านี้ เมื่อเสกเสร็จแล้วควรปิด
 ทองคำเปลวตามเส้นที่จารึก เมื่อจะบรรจุกวกรเจิมจุม
 แป้งหอมแลห่อด้วยผ้าสีชมพู ที่ซึ่งจะบรรจุกวกรแหวกช่อง
 อธิไว้ วางลงแล้วปิดด้วยอิฐฤาแผ่นดินกระเบื้องนำวักฤา
 แผ่นซีเมนต์ ฤาแผ่นดินลาก็ได้ อย่าให้เปื้อนปูนที่ก่อจริงจะ
 ดี ส่วนอิฐทองเงินนาก็ควรปฏิบัติเหมือนดังที่ลาดงยันตร

ฉนั้น คือเจิมแต่ห่อผ้า เว้นแต่ศีลาฤกษ์เป็นของใหญ่ ไม่ต้อง
ห่อผ้าเป็นแต่เจิมก็พอ

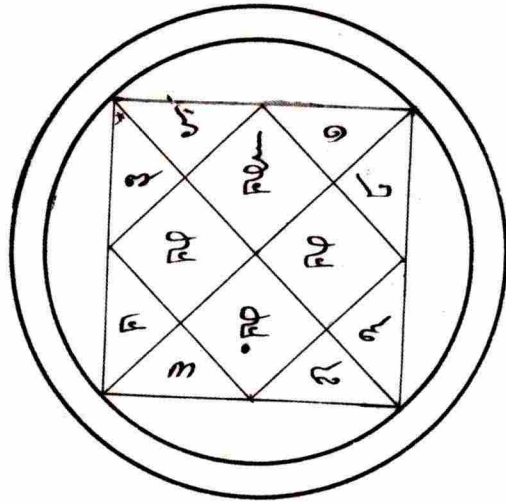
เมื่อจะวางยันตร์ให้เอาหัวหนังสือหันไปข้างเหนือ
ทุกยันตร์

ถ้าปลูกเรือนไม้ปักเสา จะใช้ยันตร์นี้ก็ไ้ ยันตร์
เลขบรรจุโคนเสา ยันตร์อักษรบรรจุปลายเสา จะใช้ไม้
กระดานสลักแทนแผ่นดินก็ได้ ที่สุคนเขียนในแผ่นกระดาษก็
ได้ แต่ไม่เป็นของถาวรเท่านั้น

ขมวิธีตั้งยันตร์ทำเรือนเท่านั้น.

၁၅	၁၆	၁၇	၁၈	၁၉	၂၀	၂၁
၂၂	၂၃	၂၄	၂၅	၂၆	၂၇	၂၈
၂၉	၃၀	၃၁	၃၂	၃၃	၃၄	၃၅
၃၆	၃၇	၃၈	၃၉	၄၀	၄၁	၄၂
၄၃	၄၄	၄၅	၄၆	၄၇	၄၈	၄၉
၅၀	၅၁	၅၂	၅၃	၅၄	၅၅	၅၆
၅၇	၅၈	၅၉	၆၀	၆၁	၆၂	၆၃

၆၄	၆၅	၆၆	၆၇	၆၈	၆၉	၇၀
၇၁	၇၂	၇၃	၇၄	၇၅	၇၆	၇၇
၇၈	၇၉	၈၀	၈၁	၈၂	၈၃	၈၄
၈၅	၈၆	၈၇	၈၈	၈၉	၉၀	၉၁
၉၂	၉၃	၉၄	၉၅	၉၆	၉၇	၉၈
၉၉	၁၀၀	၁၀၁	၁၀၂	၁၀၃	၁၀၄	၁၀၅
၁၀၆	၁၀၇	၁၀၈	၁၀၉	၁၁၀	၁၁၁	၁၁၂

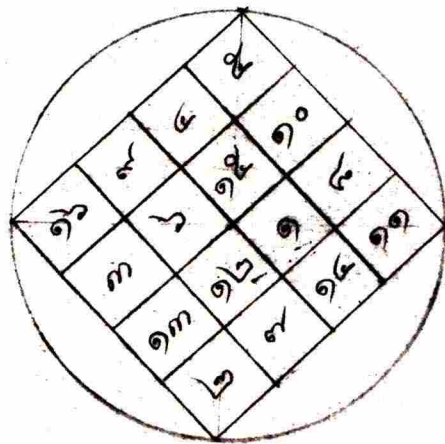
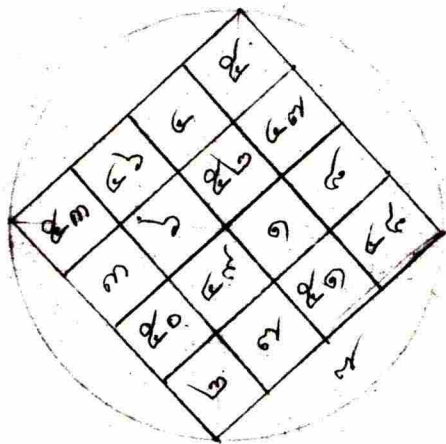
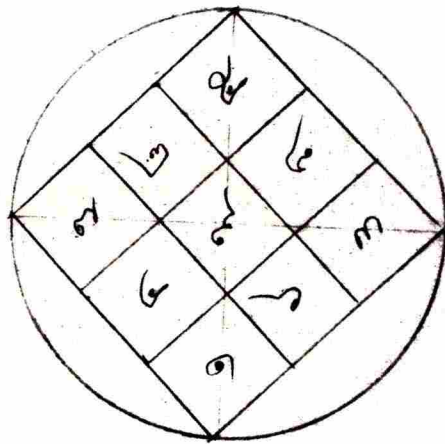
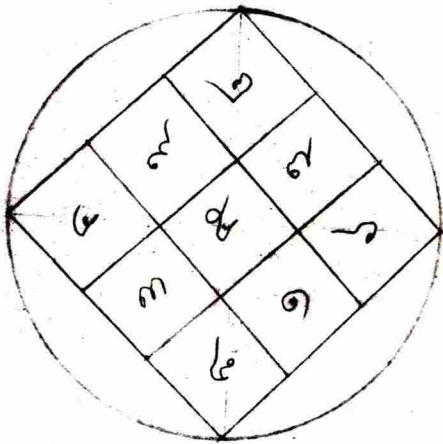
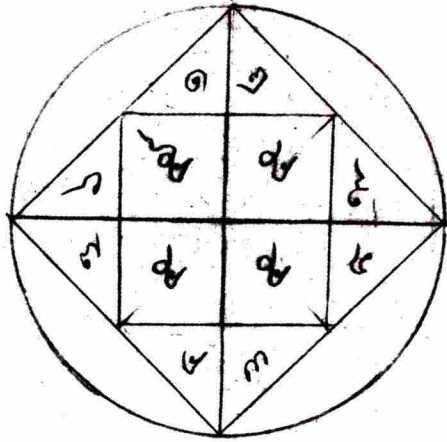

୫	୫	୫
୩	୫	୩
୫	୧	୩

୩	୫	୫
୫	୫	୫
୧	୩	୩

୫୦	୫୦	୫	୫୦
୩	୩	୫୦	୫୦
୫୦	୫୫	୧	୫
୫	୫	୫୦	୫୫

୧୧	୫	୫	୫୦
୩	୩	୫୦	୧୧
୧୩	୧୫	୧	୫
୫	୫	୫୦	୧୧

୨୦୮

୯	୩	୬
୩	୫	୯
୯	୭	୬

୧୩୩୩

୭୬	୩	୯	୫
୩	୬	୭୫	୭୦
୭୩	୭୬	୭	୯
୬	୩	୭୯	୭୭

୨୩୩୩୩୩୩୩

୫	୩୩	୯
୯	୭୭	୯
୯	୫	୯

୨୩୩୩୩

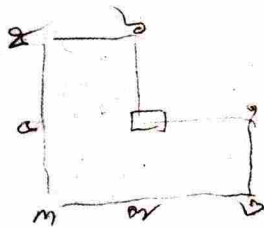
୫୩	୬	୯	୫
୩	୬	୫୬	୯୭
୫୦	୯୩	୭	୯
୬	୩	୫୭	୯୯

୩୩୩୩୩୩

୬	୬	୭
୬	୫	୬
୯	୫	୩

୩୩୩୩୩

୬	୭୫	୯
୬୭	୩	୭୩
୭୬	୭୩	୭୦

୫	୩	୦	୭	୫
୯	୯	୩	୯	୯
୦	୭	୬	୩	୦
୬	୬	୭	୫	୬
୫	୩	୦	୭	୫

୦	୯	୦
୯	୩୬	୯
୦	୯	୦

୭	୧୪	୭
୧୪	୩୬	୧୪
୭	୧୪	୭

୮	୧୬	୮
୧୬	୬୪	୧୬
୮	୧୬	୮

୩	୩	୩
୩	୩୬	୩
୩	୩	୩

୧	୭	୧
୭	୬୦	୭
୧	୭	୧

ମ	ଢ	କ
କ	କ୍ରି	ଠ
ଘ	କ	ର

ଧ	କା	ଧେ
କ୍ଷୋ	କ୍ଷି	କ୍ଷା
ଧି	ଧ	ଧ୍ୱା

ଧେ	ନ	ଧା
କ୍ଷା	କ୍ଷି	କ୍ଷ୍ୟ
ଧ	ଧ	ଧ୍ୱ

କା	ର	କ୍ଷି
କ୍ଷି	କ୍ଷି	କ୍ଷି
କ୍ଷା	ଧ	କା

ଧୋ	ଧ	ଧ
ଧି	ଧି	ଧି
ଧ୍ୱୋ	ଧ୍ୱ	ଧ୍ୱା

କ୍ଷୋ	ଧ	ଧି
ଧି	ଧି	ଧି
ଧି	ଧି	ଧି

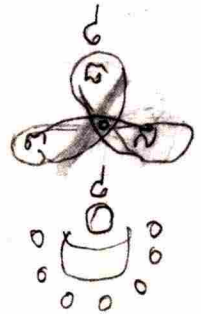
ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ

ଧି	ଧ	ଧି
ଧି	ଧ	ଧି
ଧି	ଧ	ଧି

ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ

ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ

ଧ	ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ	ଧ

ଧ	ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ	ଧ
ଧ	ଧ	ଧ	ଧ

๓	๓	๓	๓	๓
๓	๓	๓	๓	๓
๓	๓	๓	๓	๓
๓	๓	๓	๓	๓
๓	๓	๓	๓	๓

ยันตร์พระไตรสรณาคม
 ปีชงลายเหล็ก

ଅନୁକ୍ରମିକ ଲେଖନୀ

E

କା	ଝ	ଧା
କ୍ଷ	କି	ଧା
ଘୋ	ଝେ	ଠ

କୋ	ଧ	କୈ
କୌ	ଘୋ	ଧ୍ୱା
ଘୋ	ଧ	ଧ୍ୱ

କା	ଘୋ	ଧ୍ୱା
କି	ଧ୍ୱ	କ
ଝେ	ଘୋ	ଧ

N

କୌ	ଘୋ	ଧ
ଧ୍ୱା	ଧ୍ୱ	କ
କେ	କା	ଧ୍ୱ

କୌ	ଧ	କୈ
କୌ	ଧ୍ୱ	ଧ୍ୱା
ଧ	ଧ୍ୱା	ଧ୍ୱ

କା	ଘୋ	ଧ୍ୱା
କି	ଧ୍ୱ	କ
ଧ୍ୱ	ଘୋ	ଧ

S

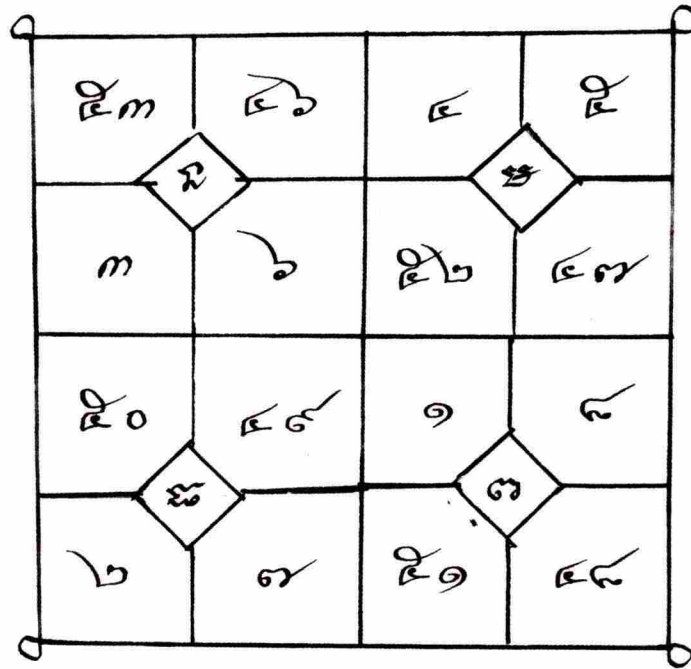
କା	ଧ	ଧ୍ୱା
କ	ଘୋ	ଧ
ଧ୍ୱା	କି	କ

ଧ	କୈ	ଧ
କା	କ	ଧ୍ୱ
ଧ	ଘୋ	ଧ

କୌ	ଧା	ଧ୍ୱା
କି	ଧ୍ୱ	ଧା
ଧ୍ୱି	ଝେ	କ

W

ପ୍ରାଣାୟାମାଦିଭିରାମା	ନୀଳାମ୍ବୁଜାଦିଭିରାମା
ପଦ୍ମାଭିରାମାଦିଭିରାମା	ଅକ୍ଷୟାଭିରାମାଦିଭିରାମା
କୋକିଳାଭିରାମାଦିଭିରାମା	ନାୟାଭିରାମାଦିଭିରାମା
ଉଦାଭିରାମାଦିଭିରାମା	ଆକାଶାଭିରାମାଦିଭିରାମା
ଶ୍ୟାମାଭିରାମାଦିଭିରାମା	ସାଗରାଭିରାମାଦିଭିରାମା
ଦେବୀଭିରାମାଦିଭିରାମା	ନିକାଶାଭିରାମାଦିଭିରାମା
ଧନୁର୍ଭିରାମାଦିଭିରାମା	ସମାପ୍ତାଭିରାମାଦିଭିରାମା

ยंत्रจักรภคชกทท ๕
 เกณฑ์ ๑๐๘ ปิตตบหลัก

บทที่ ๗ ๔ มุม

มุม ๑ ใต้สาม
พระสมเด็จสามพุทธคุณ

ด้านหน้า

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้า
ทรงประดิษฐานพระ
เศวตฉัตร ๑๖ ชั้น
ทรงประทับนั่งเหนือ
รัตนบัลลังก์

ด้านหลัง

๑

มุม ๒ ใต้สาม
พระสมเด็จสามพุทธคุณ

ด้านหน้า

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้า
ทรงประดิษฐานพระ
เศวตฉัตร ๑๖ ชั้น
ทรงประทับนั่งเหนือ
รัตนบัลลังก์

ด้านหลัง

๒

มุม ๓ ใต้สาม
พระสมเด็จสามพุทธคุณ

ด้านหน้า

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้า
ทรงประดิษฐานพระ
เศวตฉัตร ๑๖ ชั้น
ทรงประทับนั่งเหนือ
รัตนบัลลังก์

ด้านหลัง

๓

มุม ๔ ใต้สาม
พระสมเด็จสามพุทธคุณ

ด้านหน้า

พระบาทสมเด็จพระพุทธเจ้า
ทรงประดิษฐานพระ
เศวตฉัตร ๑๖ ชั้น
ทรงประทับนั่งเหนือ
รัตนบัลลังก์

ด้านหลัง

๔

อยู่กลาง

ญ	ฉำ	จ	ช	ฉ
ก	ค	ก	ค	ก
ง	ง	๓	ช	ง
ช	ช	ฉำ	ค	ก
ค	ช	ก	ฉำ	ค

โอราทภักดีไมกษ

ฮกแฉ่นนฉ

คำภักดิ์ทำมงคลพระภชพิช

๑๖๖
 ๑๖๗
 ๑๖๘
 ๑๖๙
 ๑๗๐
 ๑๗๑
 ๑๗๒
 ๑๗๓
 ๑๗๔
 ๑๗๕
 ๑๗๖
 ๑๗๗
 ๑๗๘
 ๑๗๙
 ๑๘๐
 ๑๘๑
 ๑๘๒
 ๑๘๓
 ๑๘๔
 ๑๘๕
 ๑๘๖
 ๑๘๗
 ๑๘๘
 ๑๘๙
 ๑๙๐
 ๑๙๑
 ๑๙๒
 ๑๙๓
 ๑๙๔
 ๑๙๕
 ๑๙๖
 ๑๙๗
 ๑๙๘
 ๑๙๙
 ๒๐๐

คืบสนิทแล้วถวายพลูจโยนขึ้นแก่พระสิ่งมงคล
ให้ไปถวายบุศพระพุทธรูปแล้วทรงศีล ๘ พระสิ่ง
มงคลถวายพระภอรพระเจ้าแล้ว รับพระภชทณ
ฉิมเสวีจ เทียนไชยเหลือนั้นให้ภชไว้ กระทำการ
มงคลปลุกเสกเลขยันต์ดวง ๆ ตามจะมีทำภนั้นเกิด
คือประสิทธิ์ศิริมล

๗๕

ทพ ช่ง คด

ทพ อ่อน ทพ

พระตำหรับสวดกวี ๗
เลขปีศาสดกวี ๗

មលដ្ឋសារំ ភារព្រឹទ្ធនេសនយនំនយនាតិកាមំស្នំ ចន្ទ
រុទ្ធិវាយននេសនេតំ ចន្ទេតិណោកសារណំអរណំមុនិទំ ។ សម្ម-
ត្តបាបមតុលំ អតុលេមិតុល្យំ សម្មត្តសព្វជនំជនតានត
ម្យំ សម្មាទតត្តចរដ្ឋមនោមបហំ ចន្ទេតិណោកតសំ
កតចន្ទមេនំ ។ សមាស្សសសេបិចេប្រោសោ គសេសសេ
សតំមុខា មុខេមុខេ សតំជិញ្ញា ជិវកប្បោមបិទ្ធិតោ
នសត្តោតិចចន្ទោតុំ និស្សេសំសត្តោតុណាទិ ។

សព្វកកសាវណំកំសិបសិប ។ សព្វកកសាវណំកំសិបសិប ។
សព្វកកសាវណំកំសិបសិប កំសិបសិប ១០៤ ប ១២ ១២ កំសិប
កំសិប

០ សត្តាឯកោនន្តេនន្តេនកសាវណំ និវាសេត្រាបនឯកោ
ន្តេនសនិវិហារុប្បេត្រា ចេតចនប្រាត្រុណិយំ ត្រាវិស្សាមិត
សោប្រាណេសម្ពាសិ ។ បដ្ឋិមព្យាទិសំមេយោតុដ្ឋមេតតោ
មេយេតុដ្ឋាការំបចន្តេត្រា មនុស្សាតុដ្ឋាតុដ្ឋាតុកាវេន
ដ្ឋាតុកាវេន សំយាតុកាវេន សត្តាតុដ្ឋិតា ។ សុត្តតោ
ចមហាចេតោ មហាភាយោមហោនោ និស្សេត្តោម-
ហាតេតោ បចស្សន្តុវិញ្ញាបិតា អតិវុទេយ្យបទ្ធិត្រាជិវិ-
ភាវិត្រាសាយ ភារិណោកាយារន្ទេបិ មព្យាសោតា
បមុត្តោយ្យ ។

ភារិណោកាយារន្ទេបិ

Handwritten signature or mark at the bottom right.

เครื่องหมายสวันคุสิต

กรรณสินธุ์

เรื่องสหภาพประชาชาติ
ขอเชิญชวนให้ไปศึกษา
คุณลักษณะของสหประชาชาติ
ว่าคืออย่างไรบ้าง ได้พบ
วงเวียนที่พิมพ์ ~~แจก~~
ขอเชิญชวนให้ไปศึกษา
คุณลักษณะของสหประชาชาติ
ว่าคืออย่างไรบ้าง ได้พบ

วัดม พนิตต์๑ ต่อมัดใบขั้วม, ไซ่พทุก๒๒๔๐
ดิ่งหนุอ้อใหม่ไล่ มีรลมงกฐบใหม่ไล่

๒ คึงพเพแแผ่นดิมทรงประทีบ หนีมแดง
มีปภลัทแทบทังหนี เมืองเพชร์บรึกมีพ
ที่หนึ่งเวไซ่นตลิวไซ่บรปภลัท ที่สุดจวบ
สภสุรมย์ ที่ล=แลวสี'แบก ก็มีเพิมขนิมบ
ปภลัท เกลลกร-หม่อมหนีลดับไกล ๑ว่าต'แม่
ไม้โปรดรูปเทอตตีวระตมเป็นที่หนีมบดสุด
แลค ควต'บอจ่งพทหนึ่งดสุดมบปภลัท
ให้ไดค=สอห สภังลบในตังนบกเปิมปภลัทเล็ก๗
สำหรับบอจ ไซ่ล่านเหล็กส-กรไปล'แทมเสก'อ
แต่ควมีล'ทททท หนี'พทหนึ่งดสุดมบปภ
ลัท ๓ไซ่เป็นนอพเค สำหรับบอจก็ได้
หนี'มหนีมมี ๓ไซ่ล=แลวในล'ออกไปจิก หนี
ลดับไกล ๑ว่า พประทหนีบอจดสุดต'แม่เปิม
ที่พคพททบ แลลิบต'แต่จ้อ'แลล แลลไม่บามลดับ
ค'เปิมต'องช้อมใหม่ เกลลกร-หม่อมหนีลว่า
ไว้ท'ใหม่เซิงพประทหนีไปโคค'ดอันตี'ก'ว

ที่โบสถ์ สภานิติบัญญัติแห่งสภาผู้แทน
 อุตสาหกรรมแห่งชาติ สหพันธ์เพื่อประชาธิปไตย
 แห่งไทย ที่สำหรับประทับทรงศีล แลทรง
 บูรณ อนุสาวรีย์ที่หน้าวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม
 สหพันธ์เพื่อประชาธิปไตย แห่งไทย
 ก็ที่แต่มาเพิ่มต่อออกไปเป็นลำดับ พ
 ราชทานหมวก พที่หนึ่งอุตสาหกรรม
 แห่งสหพันธ์อุตสาหกรรม แห่งไทย
 ที่ อุตสาหกรรมแห่งชาติ มีกรมการอยู่บนถนน
 สยามเป็นหินนวมวิเศษที่ ๓๑๑ เพชรบุรี
 พที่สิบสอง เป็นสักขีต่อโลก
 ๓ เป็นอีกพระจ.บุรี มงกุฎอยู่บนหัว
 ที่อุตสาหกรรมแห่งชาติ เพชรบุรี-ภาค
 โขปอดชื่อพที่หนึ่ง อุตสาหกรรมแห่งชาติ
 หับ ดงสี House or Palace
 Trisita Park กิ่งก
 เป็นประวัติ แห่งสหพันธ์ที่ระดม
 จึงใหม่ แลกกันพที่หนึ่ง เพชรบุรี

พี่ที่หนึ่ง แลแม่พี่ คงจะต้องเขียนคำ
อ่องเขมรไว้มีอยู่แล้ก็ ได้รับใส่เกล้าๆ
มีก็ได้ ๓๐๐๐ มี แต่ต้องเอาตัวเขียน
ลวดลายเท็ดก่อน ทายยังไม่ไปจรู ๓๐๐
รับประทมนิกใหม่อีก
ความดีความเลวแลแต่ไปจรูเกล้าๆ

Signature

ขอเคาะฝ่าดองขลุ้พระบาทปกเกล้า ๆ
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ข้าพระ
พุทธเจ้าหาสิ่งสำคัญเป็นเครื่องหมายสำหรับส่วน
คิดที่จะมีไว้ในพระบาทบ้างได้รับพระราชทาน
สืบสวนตามนักปราชญ์อื่น มีหม่อมเจ้าประภากร
เป็นต้นไหนคนพระคัมภีร์ต่าง ๆ หลายอย่างก็ไม่ได้
อะไรเป็นสิ่งพิเศษ นอกจากมีพระนครพินานอุทยาน
โบกขรณีเหมือนสุวรรณคณอื่น แต่มีพิเศษที่เป็นที่
บังเกิดของท่านผู้เฒ่า เพ็ญยารมี

จึงได้รับพระราชทานขอให้เจ้าพระยาภาส
กรวงศ์ช่วยคิดดู เจ้าพระยาภาสกรวงศ์ก็จัด
ความคำรึหมาให้ ขอพระราชทานทูลเกล้า ๆ
ถวาย

ควรมีควรแล้วแต่จะทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ๆ ขอเคาะ

สมมตอมรพันธ์

๓๓๖ ไร่หอพักโพธิ์
11๕๖/๑

ประกาศแข่งนำหน้าน้ำ

ประกาศแข่งน้ำย่น่า

สักเคกาเมจรูปุเป คิริสิขรทเงจันต์ลิก์เขวิมาน
ที่เปรมฏีรูจคาเม ทรวนคทเน เคทวักฎุมทีเซตเศ
ฎุม่ารายันทุเทวา ขตถดวิสเมยักษคณัฎัพพนาคา
กัญฐันท์คาสมันุชาโน อภิสปถกถัจจมาณัฐนัฎ
โยมยาสยามวาเทหิ สปิโลกยัยเตอิช
โสสมิษันตุสทัฬลั เทวานฎาวเทศสา าะ

ข้าแต่เทพนิกรทั้งหลายเป็นอาทิ คือโลกบาลมหาเทวราช แล
เทพยเจ้าผู้มีฤทธิ์อำนาจ มีทิพยโสภณพิภพอันประเสริฐ ซึ่งบังเกิดประ
คิษฐานอยู่ในทิพยนิมานมาศ อันมีนิโลยในภูมิพฤษชาภาศกกาญจนรัตนเมณ
เชียร เป็นอาทิทั้งปวงทั่วทุกสถาน อีกเทพยเจ้าซึ่งสถิตย์อยู่ในทิพยพิ
มานแมนเมืองสวรรค์ ชั้นกามาพรธแลพรหมโลกจนสุทธาวาศณีเวศน์
จงเงยโศภประสาทลงสถิตพรณพิเศษ ซึ่งจะประกาศในกาลนี้ อนึ่งขอ
เชิญทั้งภูมเทพยคานันสถิตย์ในประเทศศิขรคีรีเหวหุบห้วยละหาร ขอเชิญ
ทั้งอมรเทพยเจ้าอันมีสถาน คืออากาศนิมานลอยอยู่ในอมัพรประเทศ
ขอเชิญทั้งเทพยเจ้าอันสิงสถิตย์อยู่ในขอบเขตร์เกาะน้อยแลเกาะใหญ่ทุก
ถิ่นถานบ้านเลนนิคมชนบทราชธานี ขอเชิญพระพนศัยคิเจ้าไพรพฤษณ์เด
บรรพตศิขร อีกเทพนิกรอันสถิตย์ในพฤษาลคาวัดย์ อรัญประเทศ
ป่าระหงแลดงขงู ทั้งพระภูมเทพยคานันสถิตย์ในจังหวัดพระนคร แล
เคทวักฎุสถาน เป็นต้นว่าพระเลื้อเมืองพระทรงเมืองพระหลักเมือง

แด่พระกาฬอันเรืองฤทธิ์สิทธิ์ศักดิ์ แด่เทพยเจ้าผู้รักษานพปดลมหา
 เสวตรนทร์ ศิริรัตนราชโยมไทยศวริยาธิปติ แด่เทพยซึ่งรักษาใน
 จันทวิคพระราชนิเวศน์บรมมหาสถาน เทพยเจ้าน้อยภบาลเกษกราราม
 ตามทิสานุทิศ ขอเชิญเทพยเจ้าทั้งปวงผู้มีฤทธิ์ซึ่งได้กำหนดสัญญาจงมา
 สโมสรสนับยาทประมุขให้พร้อมกันในที่สมาคม อันอุดมด้วยพระบรม
 ราชพิธีในที่เฉพาะพระภักตร์พระปรโมทนมมหามรณูรตน์ไมย มงคล
 พุทธปฏิมามหาเจดีย์ พร้อมด้วยพระสงฆ์ราชาคณะคามวาสีอรัญวาสี
 ซึ่งเป็นเจ้าคณะสงฆ์ใหญ่มาตั้งเป็นประธาน ขอเชิญเทพยเจ้าทั้งปวง
 เป็นสักขีทิพยยาน ในที่มหาสมัยสโมสรอันอุดม พร้อมด้วยพระบรม
 ราชวงษานุวงศ์และข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อยฝ่ายทหารพลเรือทั้งข้างใน
 ข้างนอก แลถ้วนสิ้นชนนียมยอมพร้อมใจกัน มารับพระราชทานน้ำพระ
 พить จะขอให้เป็นศิริมงคลสิ่งมงคลควรแก่ถนอานาณศักดิ์ จะกระทำสัตยา
 นุสสัยถวายเป็นเฉพาะพระบาท สมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์ยัตินทร
 เทพยมงกุฎบุรุษยรัตนราชรวังษ์ วรุตมพงษ์บริพัตร วรชัตติยราช
 นิกรโคม จาตุรนต์บรมมหาจักรพรรดิราชสังกาศ อุกุโธสุชาติสังสุท
 เกราพธิ จักรกริบรมนารณมหามณูราชวรางกูร สุจริตมุลสุธาธิ
 อรรคอุกฤษฐไพฑูริย์ บุรพาคูญย์กฤษฏาภินิหาร สุภาธิการรังสฤษดิ์
 ธัญญลักษณวิจิตรโสภาคสรพวงค์ มหาชนโตมางค์ประเนตบาทบงกช
 ยุคล ประสิทธิ์สรพสุณล อุดมบรมสุขุมาล ทิพยเทพาวตาร
 ไพบาลเกียรติคุณ อุดมพิเศษ สรรพเทเวศรานุรักษ์ วิสิฐศักดิ์
 สมญา พิณประชานารถเปรมกรมลชัตติยราชประยูร มุณมุขมาต

ยาภิรมย์ อุดมเทศาภิการบริบูรณ์ คุณสารสยามาทินครวรุทเมกราช
จิติก มหาปริวารนายกอนันต์ มหันตวรฤทธิเดช สรรพวิเศษสิ
รินธร เอนกชนนิกรสโมสรสมมต ประสิทธิวรยศมโหดมบรมราช
สมบัตินพดลเสวตรฉัตราศิรินทร์ ลีวิรัตโนปลัดขนมตาทบรมราชาภิเศกา
ภิกษิต สรรพศทิสวิริศไชย สกตมโหยศวิกรมมหาสวามินทร์ มเหศวร
มหินทรมหารามาราช วโรคมบรมนารถชาติอาชาวไศรย พุทธา
ทีไทรยรัตนสุวรรณรักษ์ อุดมศักดิ์อัครราชธิบดี เมศตากรณาสิทธิ์
ทฤทธิย์ อโนมัยบุญการ สกตไพศาลมหารัษฎาธิบดินทร ประมินทร์
ธรรวมิกมหาราชาราช บรมนารถบพิตร พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่
หัว อันเสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติ ณกรุงรัตนนครอมรินทร์โก
สินทร มหินทรายุทธยามหาคิดกภพพรรัตนราชธานีบุรีรมย์ อุดมราช
นิเวศน์มหาสถาน อันนี้ ขอการอันร้ายแต่กิจงเปนแก่ท่านผู้เป็นข้า
ราชการทั้งปวง บันดาลที่ไคร้รับน้ำพระพิพิชัยชยาทวมักดีมิไค้มาบคั้นนี้ก็
ทั้งข้าพระพุทธเจ้าอธิฐาน ด้วยคำปฏิญาณสาบาลเปนกลางแทนท่าน
ทั้งปวง ซึ่งจะตั้งปฏิญาณสาบาลทั่ว ๆไป ข้าพระพุทธเจ้าประกาศ
ด้วยพระบาทสมเด็จพระบรมนารถบพิตร พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
ทรงพระมหากรุณาแก่สมณะพราหมณาจารย์ เสนาพฤษยามาตยราชินิกุล
พระบรมวงษานุวงศ์แลข้าทูลของขลุ้พระบาท คือมีพิเศษศักดิ์นาม
ตามกำหนดว่า สมเด็จพระยา, เจ้าพระยา, แดพระยา,
พระ, หลวง, ขุน, หมื่น, พันทนายฝ่ายทหารฝ่ายพลเรือน
กรมฝ่ายหน้า, กรมฝ่ายใน, ผู้รักษามือง, ผู้จักรมการ, เจ้าประเทศราช,

แลดูอาณาประชาราษฎร์ทั้งหลาย ใค้อยู่เย็นเป็นสุข น้อยโทษทุกข์
คือโจรอนัทรายแลวุ่นวายวิวาทเป็นโกลาหลต่าง ๆ ใค้มีความทุกข์
เบาบางทุกถ้วนหน้า ใค้เลี้ยงชีวิตร่แห่งตนแลบุตรภรรยาญาติวงศ์
มาจนทายกรรมกร ใค้มีชีวิตไปโดยสุขานุกูลทั่วขอบเขตรัษฎ
เสมาอาณาจักรทั้งนี้ เพราะพระบรมมีเสนาานุภาพ พระบรมราช
ธรรมิกวักคานูวักร์ อันพระองค์ทรงปฏิบัติความมหาสมติราชวงษ์สืบมา
ด้วยพระราชอุสาหทรงพิณัติการณาราชกิจน้อยใหญ่ แล้วยุให้สำเร็จไป
โดยสมควร ตามพระบรมราชานุภาพ แลทรงประกอบการณ์เคราะห์
บัคเคราะห์คือยกย่องแลกคี่คนที่มีความดีแลชอบ โดยอนุรูปแก่โทษ
แลคุณอันใหญ่แลน้อย แลทรงพระเมตตาการุณาชุบเลี้ยงยกย่องยศศักดิ์
แก่พระบรมญาติแลราชบรรพตษ์ย์ แลทรงปฏิบัติอิฐฐานพระไทยใน
สัตย์ธรรมอันประเสริฐ แก่มหาชนซึ่งพึ่งอยู่ในพระราชอาณาเขตร
พระองค์เป็นพุทธศาสนูปถัมภกยกย่องพระพุทธรศาสนา ด้วยพระราชปฏิ
ปทามีทานเป็นต้น แลธรรมิกการักษาสังวิธาน เป็นการพระราชกุศล
ชเนกพิชบุญเป็นคุณแก่สมณะพราหมณาจารย์อันหาไศรยในพระราชอาณา
เขตร แลทรงรักษาสุจริตพิเศษ คือความเที่ยงธรรม มิได้ตกไป
ในอคคี่สัประการ เพราะฉนั้นควรพระบรมวงษานุวงษ์ แลข้าทูล
ลอของขุติพระบาทผู้ใหญ่น้อย ซึ่งเป้นข้าราชการกรมทหารกรมพลเรือน
กรมฝ่ายนำกรมฝ่ายใน ผู้รักษาเมือง ผู้จักรมการ เจ้าประ
เทศราช แลราษฎรหญิงชายทั้งปวง จะทำราชการในใตฝ่าดของ
ขุติพระบาท สมองพระเศษพระคณแต่โดยชื่อสุจริต อย่าใค้คิด

กระบดประทุษร้ายช่วยกายช่วยวาจาช่วยน้ำจิตร จึงจะจำเวียงสวัสดิ์
ศุขศุภผลในอิโลก ช่วยคุณกตัญญูที่เวทือนเป็นมรดกแห่งกุศลราษีธรรม
ทั้งปวง มีศุขสวัสดิ์ผลเป็นอันแท้โดยพุทโธวาทานุศาสนตรัสสรเสริญ
ความซื่อสัตย์สุจริตว่า เป็นประธานแก่สรรพกุศลธรรม แลคติเทียบ
ความอภักดิ์ ว่ามีโทษอันใหญ่ใน โขโทษแลคุณจงประสิทธิ์ในน้ำ
พระพิณสัตย์ยานี้ ให้มีอาณาปาพจรประพฤติเป็นไปตามวชิกรรมอันสาบาล
จงทุกประการ ถ้าแลชำตุลลของธิดีพระบาทผู้ใหญ่น้อย ฝ่ายทหาร
ฝ่ายพลเรือน กรมฝ่ายหน้า กรมฝ่ายใน ผู้รักษาเมือง ผู้จักรม
การ เจ้าประเทศราช ผู้ใด ๆ มีได้ตั้งอยู่ในกตัญญูที่เวทีธรรม
สุจริต แลคติกระบดประทุษร้าย แดพระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว ช่วยกาย ช่วยวาจา ช่วยน้ำจิตร ฤๅคิดเอา
ใจไปแผ้วไถ่ต่างต่างต่างแดน อันเป็นหมู่ประจามิตร แล
คิดให้ขุบายเล่ห์กลไปให้ผู้อื่นกระทำร้ายแดพระบาทสมเด็จพระจุลจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว ฤๅทำเล่ห์กลขุบายให้เกิดเหตุไม่เป็นคุณแก่แผ่นดิน
ให้เคืองไต่ฝาลของธิดีพระบาท อนึ่งได้เห็นแก่จัญไรทั้งแคไสตร์ว่า
ผู้อื่นคิดกระทำประทุษร้าย แลมิได้นำเอาเนื้อความมาฟ้องร้องว่า
กล่าวโดยตรง ให้กราบบังคมทูลพระกรุณาทรงไต่ฝาลของธิดีพระบาท
โดยเร็วจริงจังไว้ ด้วยฉันทโทษหนักคิ แลประพฤติกตัญญูไม่มีความ
ซื่อสัตย์เป็นการทุจริตต่าง ๆ ต่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
อันทรงพระมหากรุณามีพระเดชพระคุณอันประเสริฐใหญ่ยิ่งทั้งนี้ ขอให้
ภูมเทวดา พฤษเทวดา อารักษ์เทวดา อากาศเทวดา ท้าว

เทวราชโลกบาลเทวคาณีฤทธิศักดิ์สิทธิ์ สิงสถิตย์ในที่ที่มีพระมหา
เชวกรณัตรีเป็นต้น จึงบันดาลคนอุบาทว์การสังหารผลาญชีวิตผู้
ให้ถึงความนิยหาย ท้ายด้วยความแตกความขาด ที่เรียกว่าฉันท
ภินทพินาศ ด้วยอุปมาอุปไมยโดยเหตุกรรม มากกระทำอำนาจให้
เป็นสาหัสใสบาทวันตราย ให้ท้ายด้วยสนธิยากสายฟ้าผ่าคราซสาธ
ถาวุธคาบของครกอันแรงร้าย คือศรพรหมมาศ ศรประไลยวาท
ศรอันนี้วาท ฤๅด้วยพิศม์กำลังแห่งสัตว์อันร้ายในน้ำในบกจงได้ของ
สังหาร ผู้ซึ่งมีใคร่ขอสัตย์ให้พลันบันดาลพินาศ ขออย่าได้ให้ผู้
แคล้วคลาดพ้นหาโดยทุกประการ แลกรรมกรรมทุกสถาน บันดาลที่
ท่านผู้อำนาจกระทำแก่ผู้มีความผิดทั้งปวงได้ ขออำนาจเทพดา
จงมาลงให้น้ำพรพิศม์จากราชฐานสาบาลนี้ แล้วยังบันดาลให้เกิดพิศม์
ผีกาพิษศีลสารชราพาช สรรพโรคพิษที่ต่าง ๆ ทุกประการ แก่ผู้
ทรยศคึกคกไม่ซื่อสัตย์ ให้ถึงอกาลมรณภาพ ท้ายด้วยทุกขเวทนา
ลำบากแสนสาหัส ให้เห็นประจักษ์แก่ตาโลก ครั้นผู้มันสิ้นชีวิต
จากมนุษย์โลกแล้ว จงลงไปเกิดในมหานรกหมกไหม้อยู่ในไฟไม่รู้สึก
สิ้นหมิ่นกับยโสแสนกลปอนันตชาติ ครั้นสิ้นกาม์จากที่นั่นแล้ว แลจะมา
บังเกิดในภพใด ๆ ผู้ใดขอจงอย่าได้มีความสุขแต่สักน้อยหนึ่งในโลกีย์
กามบริโภค แลอย่าได้พบพระพุทธรูปเจ้า, พระธรรมเจ้า, พระสงฆ์เจ้า,
ซึ่งจะมาโปรดสัตว์ให้พ้นทุกข์ถึงสวรรค์แดนนิพพาน ถึงจะพบก็อย่าให้
โปรดผู้มันได้ ถ้าแต่ผู้ใดตั้งอยู่ในความมากตัญญูแก่เวทียุติสุจริต มี
ใจคิดกระเบียดประทุษร้ายโดยบรรยายอันกล่าวแล้วแต่บัดนี้ ขอจง

ภูมิเทวดา พฤษยาเทวดา อารักษ์เทวดา อากาศเทวดา ทั้งห้า
จุฬโลกบาดอันมีฤทธิ์สิทธิ์ศักดิ์ทั่วทุกเทพพิภพ ทั้งพระหลักเมือง พระ
เสื้อเมือง พระทรงเมืองอันเรืองฤทธิ์ อิกเทพยดิงสถิตย์ในนพปด
มหาเสวตรินทร์ แลอารักษ์เทพยดาอันรักษาพระองค์ทุกคืนวัน แล
เทพยดาอันรักษาพระที่นั่งดุสิตมหาปราสาทราชรัศมีห้ามณฑลเชียร แล
เทพยเจ้าซึ่งสถิตย์เสด็จรทั้งสิบสองพระคลังหลวง อิกทวยเทพทั้งปวง
ซึ่งสถิตย์รักษาโรงอาวู ทั้งที่สถิตย์ในเครื่องสรรพฤทธิ์ แลเครื่อง
ราชูปโภคบริภัณฑ์ จงช่วยกันอภิบาลรักษา ผู้กระทำราชการโดยสัจ
สุจริต ให้สถิตย์สถาพรเจริญศิริสวัสดิมงคล ให้วัฒนาถาวรเจริญศุภ
ผลในอิขโลกปรโลก ให้ผู้พ้นจากสรรพโรคอุปัทวันตราย โดยบรร
ยายอันกล่าวมานั้นจงทุกประการ ผู้นี้รับพระราชทานน้ำพระพิพัฒน์ยาธิษ
ฐานนี้แล้ว จงบันดानीให้บังเกิดศุภสวัสดิ์ของแล้ว พ้นจากสรรพโรค
พิบัติทั้งปวง แลมีความเจริญอันใหญ่หลวงแห่งอายุวรรณะศุขพลียศยาว
ยิ่งยงคงทน จนถึงแก่กาลอายุบริเวศรณานักแล้วจึงตาย มีความสบาย
เป็นสุขเวทนาคุณอนันต์แล้วคืนขึ้นมาในทิพยนิมาน เสวยทิพย์สมบัติ
ในสถานสวรรค์ สิ้นแสนกัลป์อันนาศชาติ ครั้นผู้พ้นจากสวรรค์เทว
โลกแล้ว จะมาบังเกิดในมนุษยโลกจงบริบูรณ์ด้วยอุปโภคสมบัติสรรพ
แสนศุภขจร อันมีไพฑารแลบริวารยศปรากฏโดยวิเศษตามประสงค์
อันหนึ่งขอจงได้พบพระพุทธรเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า แล้วจง
ได้สำเร็จจกัมโมรตความปราณา ในทางสวรรค์นฤพานพ้นจากสังสาร
ทุกข์ด้วยความสัจสุจริตกตัญญูแก่เวทีนั้นเถิด

จะ

คำสาบถ

ถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา ฝ่ายหน้า

ที่พิมพ์ณโรงอักษรพิมพ์การ

ในพระบรมมหาราชวัง

๑๐๐๐ ฉบับ

๑ ข้าพระพุทธเจ้า ขอกระทำการสัตย์บานด้วยสัจวาจา
 ตั๋ว ถวายแด่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า
 อยู่หัว เสด็จพระราชภัทร - พระพุทธเจ้า - พระธรรม
 เจ้า - พระสงฆ์เจ้า, อนึ่งขอเทพยเจ้าอันรักษาพระ
 มหาเสวตฉัตรแลเทพยเจ้ายันรักษาที่นี้ ๆ ทุก
 สถานที่ทั้งพระนครกรุงรัตนโกสินทร์ - แลเจีย
 ทิพย์ใต้ทรงคอบสถับคำประณิญาญาณ - ของข้าพระพุทธ
 เจ้าด้วยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้า อยู่
 หัว เสด็จเถลิงถวัลย์ราชสมบัติบรมราชาภิเศกแล้ว แล
 ทรงประพาศโดยโบราณราชประเพณีมีพระเศษพระ
 ศุณแก่สมณพราหมณาจารย์ - เสด็จพฤชามาตย
 ราชนิภูตพระบรมวงษานุวงษ - ข้าทูลลอองธุลี

พระบาท, ข้าราชการ ฝ่ายทหารพลเรือนกรมฝ่ายหน้า
 ฝ่ายในผู้รักษาเมืองผู้รั้งกรมการ เจ้าประเทศราช
 แดอาณาประชาราษฎร์ทั้งหลาย อันเข้าเฝ้าใน
 พระราชอาณาเขต เพราะฉะนั้นควรข้พระเจ้าพุทธ
 เจ้าจะทำราชการในใต้ร่มของอุฎีพระบาท ส่นอง
 พระเศษพระคุณแต่โดยสุจริต มิได้คิดกระบวน
 ประทุษฐ์ร้าย ด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยน้ำจิต
 ถัดแต่ข้พระเจ้าพุทธเจ้ามิได้ตั้งอยู่ ในกะตัญญูกระ
 ทะเวที่ธรรมสุจริตแต่คิดกระบวนประทุษฐ์ร้าย แต่
 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้วย
 กาย ด้วยวาจาด้วยน้ำจิต ฤคคิดเอาใจไปแผ้วไว้แก่
 ใต้ทางชั่วทั้งที่ต่างแดนอันเปนหมู่ประจามิตร แดคคิด

ให้นโยบายเด็ดขาดไปให้ผู้อื่นกระทำร้าย แต่พระบาท
 สมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อธิษฐานว่าพระ
 พุทธเจ้าได้ เหน้แก่จักอยู่ดี ยินแก่ใดครั้นว่าผู้อื่นจะ
 กระทำประทุษร้าย แต่พระบาทสมเด็จพระจุล
 จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว แต่มีใ้ นำเอาเนื้อความมาฟ้อง
 ร้องว่ากล่าวให้ กรมเน้คงทุกพระกรุณา ให้ ทราบ
 ฝ่าละอองธุลีพระบาทโดยเร็วไว้ด้วยฉันท
 ไทสภษาคติแต่ประพฤติกะกะตัญญูไม่มีความซื่อสัตย์
 เป็นกรทุจริตต่าง ๆ ต่อ พระบาทสมเด็จพระจุล
 จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อันทรงพระมหากรุณา มีพระ
 เสด็จพระคุณอันประเสริฐใหญ่ยิ่งตั้งนี้ ขอให้
 ภูมเทวดา รุกขเทวดา อารักษ์เทวดา อากาศเทวดา

ทำวเทวราชโลกบาล เทวทาสผู้มีฤทธิ์ศักดิ์สิทธิ์ถึง
 สถิตย ในที่มีพระมหาเสวตศรณัทรเป็นต้นงบนันตาน
 ทลอุปทวการสังหารมถาญชีจิตร ข้าพระพุทธเจ้า
 ให้ถึงความนิบหาย ทายด้วยความแต่กความขาด
 ให้ตายด้วยอนินบาท สายฟ้าฟาดวราชศักดิ์ถาอุทว
 องครักษ์อันแรงร้ายฤทด้วยพิศม์ แดกกำลังแห่งสัตว์
 ยันร้ายในน้ำในบกจงได้ ช้องสังหาร ข้าพระพุทธ
 เจ้าซึ่งมิได้ ชื่อสั่งให้ พลันบันดาลพินาศ ขออย่าให้
 ข้าพระพุทธเจ้าแคล้วคลาศมหาโภยทุกประการ แด
 กรวมกรรมทุกสถาน บันฑาที่ทำแฉมีอำนาจอาจ
 กระทำแก่ผู้ มีความผิดทั้งปวงได้ ขออำนาจเทพยดา
 จงบันดาลให้ เกิดพิศม์มีกาลลอบิตสารชราพาธสรรพ

โง่พิงัวท้าว ๆ ทุกประการ แก่ข้าพระพุทธเจ้า
 ผู้ทรยศคิดคดไม่ซื่อสัตย์ ให้ถึงอาการมรณตายด้วย
 ทุกขเวทนาลำบากแสนสาหัส ให้เห็นประจักษ์แก่ตา
 โลกีย์ ครั้นข้าพระพุทธเจ้าสิ้นชีวิตจากมนุษย์โลกีย์
 แล้ว จงลงไปบังเกิดในมหานรกหมกไหม้อยู่ใน
 ไฟไม่ดับ เหมือนกับแสนกัปอนันตชาติ ครั้น
 สิ้นกรรมจากที่นั้นแล้วจะมาบังเกิดในภพใด ๆ ขอ
 จงอย่าได้มีความสุข แต่ได้ก่น้อยหนึ่งในโลดที่กาม
 บริโภค แล้วอย่าพบพระพุทธเจ้าพระอรหันต์
 พระสงฆ์เจ้า ซึ่งจะนำไปรตถ์ทำให้พ้นทุกข์ถึง
 สวรรคแดนนิพพาน ถึงจะพบก็อย่าให้ไปรตถ์
 พระพุทธเจ้าได้ ถ้าแต่ข้าพระพุทธเจ้าตั้งอยู่ใน

ความทะนุถนอมพระเวที ชื่อตั้งสุวิกรมได้เกิดพระ
 บดประทุษฐ์ร้าย โดยบรรยายอันกล่าวแล้วแต่หน
 หลั่งชูอิงกุมเทวดา — พฤษเทวดาอารักษ์เทวดา
 อากาศเทวดาทั่วจัตุโลกบาล ซึ่งมีฤทธิ์สิทธิ์ศักดิ์
 ทั่วทุกเทพพิภพ ทั้งพระหลักเมือง พระเสื้อ
 เมือง พระทรงเมืองอันเรืองฤทธิ์ อื่นเทพยด
 สถิตย ในพระมหาเสวตรินทร์ แดขารักษ์เทพยดา
 อันรักษาพระองค์ทุกคืนวัน แดเทพยดาอันรักษา
 พระมหาปราสาทราชมนเฑียร แดเทพยเจ้าซึ่ง
 สถิตยเสด็จรับทั้งสิบสองพระคั้งหลวง อื่นเทพย
 ทั้งปวง ซึ่งรักษาโรงอาวุทธ ทั้งที่ตั้งสถิตยใน
 เกรืองสรรพยุทธ์ แดเกรืองราชูปโภคบริพรมณ

จงช่วยบิ่ชงกันอภิบาลรักษาข้าพระพุทธเจ้า ผู้กระ
 ทำวชกรโดยสัจสุจริต ให้เจริญศรีสวัสดิ์มงคล
 ในอธิโลกย ปรโลกย ให้พ้นจากสรรพวิภวทุกข์
 วันทวาย ไทยบรรยายอันกล่าวมานั้นจงทุกประ
 การ ข้าพระพุทธเจ้าได้ รับพระราชทานน้ำพระ
 พัดทักษิณฐานนี้แล้ว จงบันดาลให้ บังเกิดสุข
 สวัสดิ์ของแล้ว พ้นจากสรรพวิภวทุกข์ทั้งปวงแล้ว
 มีความเจริญอันใหญ่หลวง แห่งอายุศม์วรรณสุข
 พละยัตถาวรยิ่งยงคงทน จนถึงแก่กาลอายุศม์
 บริเนทธานักแล้วจึงตาย มีความสบายเป็นสุข
 เวทนา สุขอนนตธิ์แล้วตั้งขึ้นในทิพยพิมาน
 เศวตทิพยสมบัติ ในสถานสวรรค์ชั้นแสนกตป็นันต์

ชุกติครั้นชั่วพระพุทธรเจ้าจุติจากสวรรค์ เทวโลกย
แล้วจะมาบังเกิดในมนุษย์โลกย จงบริบูรณ์ด้วยอุป
โภคสมบัติ สรรพแดนศฤงฆารอันมีไพ้วามแต่
บริวารยศปรากฏโดยวิเศษตามประสงค์ หนึ่งขอจง
โปรดพระพุทธรเจ้าพระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้า
แล้วจงได้สำเร็จทั้งมีในรตคความปราถนา ใน
ทางสวรรค์นฤพาน พ้นจากสังสารทุกข์ด้วยความ
ศุจริตกะตัญญู กะตนะที่นั่นเทอญ ฯ

คำสาบาลดื้อน้ำฝ้ายนำ ที่พิมพ์ณโรงอักษรพิมพ์การ
ในพระบรมมหาราชวังครั้งที่สอง ๑๐๐๖ ฌบับ
ณวันพุธเดือนเก้าแรมค่ำหนึ่งปีระกาศัปศศก ๑๒๔๗

วิธีคำนวณต้นทุนปราศ

โมง เศษเอา ๖๐ คน เอา ๐. P
ทหารลี้ขเป็นนาที่ เศษเอา ๖๐ คน
เอา ๐. P. ทหารลี้ขเป็นวินาที เศษ
เอา ๑๐ คน เอา ๐. P. ทหาร ลี้ข
เป็นทสาณค เป็นนาที่แต่ขบจนเต็ม
คราว เวียงคิรนาที่ ๑

ตั้งคิรนาที่เอา ๒ คนเป็นนาที่
แต่ขบจนปลดอย เวียงคิรนาที่

มีระคำนวณเวลาในประเทศโค
โหเอาดองคิตยคในประเทศนั้นตั้ง
เอา ๕ ทหารคิรลี้ขเป็นโมงเศษ
เอา ๖๐ คนเอาไมล์ขวกเอา ๕

ทหาร ลี้ขเป็นนาที่ เศษเอา ๖๐ คน
เอาสกนคขขวก เอา ๕ ทหาร ลี้ข
เป็นวินาที เป็นระยะโมง

ที่กรุงเทพ ๑ ดองคิตยค ๑๐๐
คิกร ๒ ไมล์ ขรพคิตเป็นระยะโมง
๖ โมง ๔๑ นาที ๕๒ วินาที

ตั้งคิรนิมิตินไทม์ของฟองบิเบลิขัน
อินไรคเอเชนขโดง แล้วให้พิจารณา
คุดองคิตยค ถ้าเป็นขรพคิตเอาระยะ
โมงขวก ถ้าเป็นขรนิมิตเอาระยะ
โมงขบ เป็นขรณมี ๑

ตั้งขรณมีโดง แล้วให้พิจารณาค

๘.๘. กับ ๘. P. ถ้าเป็นอครฎาที่ขม
ควยกันทั้ง ๒ โหเอานาที่รหวาง
คราวกับขรณมีขบขรณมี ถ้าเป็นทค
ขมขางหนึ่งอครขางหนึ่ง โหเอานา
ที่รหวางคราวกับขรณมีขวกขรณมี
เป็นเวลาเต็มคราว ๑

ตั้งเวลาเต็มคราวเอาคิรนาที่
ขบเป็นขรคิตคห คือเวลาแรกขบ ๑

ตั้งขรคิตคหเอามุณนาที่ขวกเป็น
มุขคิตคห คือเวลาปลดอย

ตั้ง ๑. T. ร. ม. คนเป็นสกนคแล้ว
เอา ๒ คน เอา ๘. E. ขวกเป็น ๘. N

ตั้ง ๘. N. เอา ๘. K. ขบเป็นขรคิตคห ๑

ตั้ง ๘. N. เอา ๘. K. ขวกเป็นขรค

อักษร ๑ ตั้งขรคอักษรเอาขรคคคคค
ทหารสคขวคเศษตั้งเสียบ ลี้ขเป็น
K. N. ๑ ตั้ง K. N. เอา ๐. P.

ทหารลี้ขเป็นโมง เศษเอา ๖๐ คน
เอา ๐. P. ทหารลี้ขเป็นนาที่ เศษ
เอา ๖๐ คน เอา ๐. P. ทหารลี้ขเป็น

วินาที เศษเอา ๑๐ คน เอา ๐. P.
ทหารลี้ขเป็นทสาณค เป็นนาที่ แต่
ขมของถึงเต็มคราว

ตั้งเวลาเต็มคราวเอานาที่แต่

หมองถึงเต็มคราวดบ เป็นเวลา
หมอง

ตั้งเวลาเต็มคราวเอานาที่แค
หมองถึงเต็มคราวบวกเป็นเวลา
หมดหมอง

ตั้ง C. B. กับ C. R. เทียมกันเอา
อันน้อยดบอันมากเป็น K. R. ๗ ให
พิหารณาต C. B. แล C. K. ซึ่งดบกันนั้น
ถา C. B. ดบ C. K. เป็นคราวชอน ถา
C. K. ดบ C. B. เป็นคราวแก่ ใ้หมาย
ไว้ที่ K. R. ตามคราวแก่เลออน ๗
ตั้ง C.T.S.D. ๑๑ เป็นสักันต์ แลว

ให้พิหารณาต C. R. ถาคราวชอน ใ้
เอา C.T.S.D. กับ K. R. ถาคราวแก่ใ้
เอา C.T.S.D. บวก K. R. เป็น R. I. ๗
ตั้ง C.T.S.D. ๑๑ เป็นสักันต์แลว
เอา ๒ ๑๑ เป็นวันทรมพิศ ๗
ตั้ง R. I. เอาวันทรมพิศหาร ถา
หารใดเป็นสัรพศคราว ถาหารไม่ใ้
เอา ๑๐๐ ๑๑ เอาวันทรมพิศหาร
ถาลับถึง ๕๕ เป็นตรีคราว ถาลับ
ถึง ๕๐ เป็นชั้คราว ถาลับถึง ๕
เป็นบาทคราว ถาลับถึง ๕๕
ลงมาเป็นองคฤ้คราว ใ้พจนณั้ทาย

ส่วนทามสมควรวเด็ก

ถาเป็นสัรพศคราวระหายุเวลาหมด
แลเวลาคล้าย ใ้ถาคำนวณกอไปดังนี้

ตั้ง C. B. เอา C.T.S.D. ๑๑ เป็นสักันต์
ดบเป็น C. S.

ตั้ง C. S. เอา C. R. บวกเป็นพลอักษ
ตั้ง C. S. เอา C. R. ดบเป็นพลคณ ๗ ตั้ง
พลอักษเอาพลคณคณ หารสัแควรท
เป็น K. S.

ตั้ง K. S. เอา O. P. หารลัษเป็นโมง
เศษเอา ๖๐ ๑๑ เอา O. P. หารลัษเป็น
นาที่ เศษเอา ๖๐ ๑๑ เอา O. P. หารลัษ

เป็นวินาที เศษเอา ๑๐ ๑๑ เอา
O. P. หาร ลัษเป็นทศางค์ เป็น
นาที่แคหมดควงถึงเต็มคราว

ตั้งนาที่แคหมดควงถึงเต็มคราว
เอา ๒ ๑๑ เป็นนาที่มิด

ตั้งเวลาเต็มคราว เอานาที่แค
หมดควงถึงเต็มคราวดบเป็นเวลา
หมดควง

ตั้งเวลาหมดควงเอานาที่มิดบวก
เป็นเวลาคลาย
ถาจำทายพิศให้พิหารณาต C. G.
ถาเป็นศุกร ขั้พิศอาคณเย์ ใ้ดบยพิศ

หรือ ถ้าเป็นทักษิณ ขีพทิศอีสาน
ปล่อยทิศพายัพ

รววิธีคำนวณจันทรปราคา

oooooooooooooooo

ก่อนไปวิธีคำนวณสุริยปราคา
คัดมาจากราศาราชของสมเด็จพระเจ้า
บรมวงษเธอ เจ้าฟ้ามหาดลามา
กรมสมเด็จพระบวรราชปรีดิศา ภา

วิธีเขียนสุริยปราคา
ควรจะเขียนสุริยปราคานั้น
ที่ ๑ โทศกนปารักษวาเท้า

โต เอกังเวียนนับส่วนกระเบียค
บันเทในสเกลตามคิกริแล ไมล์แล้ว
จรดลงในกลางแผนกระคาษกังเวียน
โตเป็นวงกลม แล้วจึงแบ่งวงกลม
กมนี้โตเป็นสี่ส่วนจึ่งเพียง

ที่ ๒ โทศปุมราหวิชิปเท้าโต
จึ่งเอกังเวียนนับส่วนกระเบียค
มาจรดลงในวงกลมนี้ข้างหนึ่ง
ข้างหนึ่งนั้นโตคสุริยายน แลจันทร
รายัน ถ้าสุริยายนจันทรายนทั้ง ๒
นี้เป็นเส้นคู่ด้วยกัน ถ้าจันทรนอย
กว่าอาทิตย์ จรดปลายกังเวียนลง

โตหมายไว้ ถ้าจันทรมากกว่าอา
ทิตย์ จรดปลายกังเวียนไว้เหนือ
ถ้าสุริยายนจันทรายนทั้งสองเป็น
โต โทศกฐาอาทิตย์มากจรดปลาย
กังเวียนลงเหนือ ถ้าจันทรมาก
จรดปลายกังเวียนลงโต เป็นที่
หมายเส้นทางจันทรเคิน สมมุทวา
อาทิตย์ออกกลางสมุ

ที่ ๓ นั้น คณจันทรในโมงเท้า
โต เอกังเวียนนับกระเบียคบรร
ทุกสเกลโตเท้าจันทรนั้นมาจรด
ลงในวงกลมปารักษานั้นข้างหนึ่ง

จรดลงตามเส้นค้วนออกฤทวันตก
ตามจันทร เคินปักเขาแลปักออกนั้น
แล้วควิชิปจรในโมงเท้าโต เอก
กังเวียนนับกระเบียคบรรทุก มา
จรดลงในวงกลมปารักษานั้นข้างหนึ่ง
จรดที่เส้นเหนือฤทศคามสุริยวิชิป
จันทรวิชิปบนนอกเหนือก็ดังเหนือ
บอกโตก็ดังโต แล้วทอคบรรทุกแค
ที่หมายวิชิปจรในโมงไปจากที่หมาย
จันทรในโมงซิคเส้นไปเป็นระยะ
โมงหนึ่งแห่งจันทรเคิน แล้วเอา
ปลายกังเวียนจรดที่ที่หมายทางจันทร

ข้างหนึ่ง รวดที่หมายวิชิปรในโมง
 ข้างหนึ่งกวางแคบเท่าโค เอามา
 รวดลงที่ที่หมายปลายจันทรในโมง
 แล้วเอาปลายก้งเวียนข้างหนึ่งผูกวง
 ไทเนนรอยหมายไว แล้วรวดแค
 ปลายจันทรในโมงข้างหนึ่ง รวดที่วิ
 ชิปรในโมงข้างหนึ่ง กวางแคบเท่า
 โค เอาไปรวดลงที่ที่หมายปฐมราหวิ
 ชิปรแกวงไทปลายซิดเกี่ยวเส้นก้งเวียน
 ที่หมายจันทรในโมงนั้น เกี่ยวแหง
 โคเอาปลายก้งเวียนจรคไวแล้วทอก
 บรรทัดยาวแต่ที่หมายปฐมราหวิชิป

ถึงที่หมายก้งเวียนเกี่ยวกัน ซิดเส้น
 ทางจันทร เดินตามบัตเขาแลออกนั้น
 เลิก เป็นทางจันทร
 ที่ ๔ นั้นเบื่กก้งเวียนนอกถาย
 กระยะโมงที่จันทรอันบัตเขาถา
 บัตออกนั้นมากะลงในที่วางแหงโค
 แหงหนึ่ง ซิดเส้นบรรทัดให้ตรงเท่า
 ที่กะแฉวงออกเป็น ๑๒ ส่วนควย
 วิชิก้งเวียนไทเสมอเท่ากันโดยเที่ยง
 ส่วนละ ๕ นาทีเป็นโมงหนึ่ง๖๐นา
 ทีในทางจันทร แล้วให้คเวลาสมา
 สัตเห็นอามาวดีว่าโมงเท่าโคนาที

เท่าโค ให้วัดนาทีในระยะโมงทาง
 จันทรที่กะไว้นั้นมาเท่านาทีเวลา
 สมาสติ รวดลงที่สมปฐมราหวิชิปอัน
 เป็นเห็นอดๆไค่นั้นข้างหนึ่ง รวดลง
 ในเส้นทางจันทรตรงไปชายข้างหนึ่ง
 ถาเวลาสมาสติว่าโมงเท่าโคหมาย
 โมงลงในที่นั้นเท่าโมงสมาสติ แล้ว
 วัดกะถายให้เต็มโมงนั้นมาเป็นระยะ
 ยาวเท่าโค เอามากะรวดลงตาม
 เส้นนี้ไปทั้งข้างชายแลขวา หมาย
 โมงในที่กะนั้นไปโดยวัดคัโมงเป็น
 โมงจันทร เดินตามทางอันบัตเขาแล

ออก เอารุงไวช่ายควัวไวชวาเป็น
 เสรีจทางจันทรเท่านี้
 ที่ ๕ ให้ตั้งเส้นฉากลงแหงโค
 แหงหนึ่งที่วางนั้นแล้ว ถายเอาส่วน
 สี่ในวงกลมปารดัษส่วนหนึ่งมาลง
 ในที่เส้นฉากนั้น ก้งเวียนไทเป็น
 รูปพิคคามจิว แล้วเอาก้งเวียนวัด
 ส่วนบรรทัดคือคที่ ๙๐ กระเบียด
 คีค ๔ ส่วนกลมนั้นเอาส่วนหนึ่ง๙๐
 องษารวมกลม ๓๖๐ องษา เอามา
 แต่ ๖๐ กระเบียด รวดลงที่สมพิค
 คามจิววัดก้งเวียนไทเป็นวงไวชั้นใน

ที่ ๖ ว่าด้วยท่าประเทศที่อยู่
 อุนระโคเห็นนั้น ตามที่เหนือแฉไต
 วาดทักจกเทาโค ที่ภาษาไทยเรียก
 ว่าทวะวิชิปทักษิมแลอุนครนั้น เขากจ
 เวียนวักขรรทักคือคเทาทวะวิชิป
 เหนือแฉไตมาจรคที่หมายวงขรรทัก
 คือคในส่วน ๔ ปารลักษ์จกไว้ใน
 เส้นโคงนั้น แลวทอขขรรทักแกศญ
 ออกมาถึงจคที่หมายขรรทักคือค ซิค
 เส้นออกมาโหถึง เส้นโคงขอบนอก
 ส่วนหนึ่งปารลักษ์ แลวเขากจเวียน
 วัคที่ปลายเส้นโคงขอบนอกส่วน ๑

ปารลักษ์ถึงที่เส้นซิคขรรทักใหม่
 เหาโค เขาไปจรคที่ขอบกมปาร
 ลักษ์ แต่เส้นศญขวาแลซ้ายขึ้นไป
 ตามเส้นวงกมนี้จคหมายไว้ทั้ง
 สองข้าง แลวทอขขรรทักแกศที่หมาย
 ทั้งสองข้างนั้นขึ้นเส้นโหถึงกันเป็น
 เส้นประเทศที่อยู่อุนระโคเห็นไม่
 เห็นนั้น

ที่ ๗ ว่าด้วยท่าทางอุทิศย์
 เคนรงค่าความประเทศที่อยู่อุนระ
 คิงเห็นนั้น ในคสรวิชิปเหนือโค
 คือสรียายนวเทาโค โทกคิเหนือ

กคิ เขาปลายกจเวียนขรรขรรทัก
 คือคเทาสรวิชิปมาจรคคิงที่เส้น
 แหงขรรทักคือควงไวนั้นจคหมาย
 ไว้ แลวทอขขรรทักแกศญออกมา
 ถึงที่หมายขรรทักนั้น ซิคเส้นออกมาถึง
 ขอบนอกส่วน ๑ ปารลักษ์จคหมาย
 ลงแห่งนั้น แลวเขาปลายกจเวียน
 วัคแกที่จคหมายนั้นกับปลายขอบเส้น
 ศญมาคิงที่ปลายขอบเส้นศญแห่งวง
 ปารลักษ์ข้างซ้ายแลขวา ปลายกจ
 เวียนข้างหนึ่งนั้นในคสรวิชิป ถ้า
 เหนือจคคองข้างเหนือ ถ้าโคจรคคอง

ข้างโคโหตรงเส้นขอบวงกม แลว
 โหคแกที่จคคองนั้นไปถึงที่หมายศญกลาง
 ประเทศเพียงโค เขากจเวียนออก
 จรควัคเขาไปกะข้างเหนือตุวาโคอัน
 ยังมีโคกะนั้นอีกโหเทากันแลวแบ่ง
 ศญกลางในเส้นศญเหนือโคคความที่
 ควยปลายกจเวียนโหเพียง แลว
 ทอขขรรทักคคอกซิคเส้นหัวเป็นศญ
 ประเทศอุนระคิงเห็น แลวซิคเส้น
 นอกโคเห็นคองทั้งสองข้าง

อนึ่งในยุ่นว่าสรวิชิปเหนือกคิ
 โทกคิโหคอง ถ้าเส้นศญประเทศ

เป็นเหนือ สรีรวิชัยมากสูงขึ้นไปเท่า
 ใด วัตถุสรีรวิชัยไปถึงสมุทรประเทศ
 มากะขวางโตใหญ่เท่ากัน ถ้าสรีรวิ
 ชัยเป็นเหนือเด่นอยู่ค่าลงมากกว่าสมุทร
 ประเทศเท่าใดก็ให้วัตถุขึ้นไปข้าง
 บนใหญ่เท่ากัน แลเส้นที่เป็นประ
 เทศเป็นโตก็พึงกระทำดุจเป็นเหนือ
 นั้นเถิด

อนึ่งถ้าประเทศเป็นเหนือ ส
 รีรวิชัยเป็นโต ให้วัตถุสมุทรประเทศ
 ถึงที่สุดสรีรวิชัยขึ้นไปอยู่บนใหญ่เท่า
 กัน ถ้าประเทศเป็นโตสรีรวิชัย

เป็นเหนือ ก็ทำดุจกัน เหนือก็ขี้โต
 บวกกัน โตด้วยกัน ฉะนั้นก็ขี้ด้วยกัน
 เอาอันน้อยน้อยมากจริงชอบ

วิธีอันนี้แปลกกว่าสาราไทยอยู่
 อธิบายง่าย

ที่ ๔ ทำโมฆกาติยให้วัตถุแก่
 สมุทรเหนือโต ที่เส้นสมุทรเหนือโตนั้นว่า
 กว้างเท่าใด เอาไปกะลงที่สมุทรทิศคาม
 ีวันนั้น กางเวียนใหญ่เป็นวงถึงเส้น
 ฉากแล้ววัดที่สมุทรเหนือโตนั้น ถึงปลาย
 เส้นสมุทรประเทศจรดขอบารณิศขวา
 ยาวเท่าใด เอามารวดลงที่สมุทรทิศ

คามวัดวงเวียนไปตามเส้นโค้งถึง
 เส้นฉากไว้แล้ว เอากึ่งเวียนกะ
 ฉายบรรทัดคือมุมารวดลงในเส้น
 บรรทัดคือคโค้งที่ทิศคามีวันนั้น ที่
 หนึ่ง ๙ ที่สอง ๓๐ ที่สาม ๕๕
 ที่สี่ ๖๐ ที่ห้า ๗๕ จุดไว้ทั้งห้าแห่ง
 ตามโค้ง แล้วทอดบรรทัดออกมา
 แก่สมุทรถึงที่จุดไว้วันนั้น ชีคเส้นบรรทัด
 ถึงสุดขอบโค้ง ทั้ง ๕ เส้น ที่เส้น
 โค้งส่วนกว้างและยาวอันทำไว้ก่อน
 นี้ก็เกี่ยวเส้นบรรทัดแห่งใด จุดไว้
 ทั้งห้าเส้นทั้งนอกแต่ในแล้วเอา

ปลายกึ่งเวียนข้างหนึ่งจรดลงที่จรด
 หมายไว้ที่ขอบชั้นนอกข้างหนึ่งนั้น
 แก้วงเขี่ยให้ถึงเส้นฉากทั้งนั้นกว้าง
 เท่าไร เอามารวดที่เส้นสมุทรเหนือ
 โตตรงเส้นสรีรวิชัยไปสองข้างสมุทร
 ประเทศจรดลงที่เส้นนั้นทั้งสองข้าง
 แล้วจรดแกว่งอีกทั้ง ๕ ครั้งจึงว่า
 มาเป็นเส้นฉากกัน แล้วทอดบรร
 ทัดชี้คเส้นขวางลงเป็นส่วน ๆ ออก
 มาแล้วเอากึ่งเวียนจรดที่บรรทัด
 โค้งขึ้นในเอาปลายข้างหนึ่งแกว่ง
 ดึงกระทำมาแล้วนั้นอีกเดา แล้ว

จรดถึงที่เส้นศูนย์ประเทศข้างหนึ่งตรง
เส้นนั้นอันเป็นส่วนนั้น ถึงเวียนที่
แควงมากวางเท่าใด เขาปลายจรด
ลงตรงเส้นนั้นทุกระยะส่วน แล้วจึง
ทอดบรรทัดตามระยะหนึ่งถึงระยะ
สองต่อ ๆ กันไปเป็นลำดับซีกเส้น
ให้ถึงกันเป็นวงสมบูรณ์ก็เรียกว่า
จรด วางโมงตามระยะส่วนนั้น
เขาเพียงไว้ศูนย์กลางเป็นทางอาทิตย์
แล้วให้ศรียวิชัยคือศรียายน
แต่ประเทศอื่นจะเห็น ถ้าประเทศ
เหนือ ศรียายนก็เป็นเหนือ มากกว่า

เส้นศูนย์ประเทศเอากกลางวันไว้น
ถ้าศรียายนน้อยกว่าศูนย์ประเทศ
เอากกลางวันไว้นาง ถ้าศูนย์ประ
เทศเป็นเหนือศรียายนเป็นใต้ก็เอา
กลางวันไว้นางข้างใต้ ถ้าศูนย์ประ
เทศเป็นใต้ศรียายนก็เป็นใต้ด้วยกัน
ถ้าน้อยกว่าศูนย์ประเทศเอากกลางวัน
ไว้น ถ้ามากกว่าศูนย์ประเทศเอา
กลางวันไว้นาง ถ้าประเทศเป็น
ใต้ศรียายนเป็นเหนือก็เอากกลางวัน
ไว้น ถูกกลางวันอยู่บนก็ อยุ่ดาง
ก็ เอารังไว้ชายค่ำไว้ขวาเถิด

ณว่าในกาชว่าเท่าใด เขาทาง
เวียนนวิชัยรหัดใหญ่ออกมาเข้ามาใน
กาช แล้วเขามารรคโตตามโมงอา
ทิตย์ข้างหนึ่ง โมงจันทรข้างหนึ่ง ทา
ให้โคโมงแลนาที่เท่ากันทั้งทางอาทิตย์
ทางจันทรที่โค เป็นแรกขยที่นั้น โมง
นาที่เท่านั้น แล้วให้ทาไปตามลำดับ
โมงออกไปข้างปลายอีก ถ้าโคปลาย
ถึงเวียนมาในกาชจรดถึงทั้งสองทาง
โมงนาที่เท่ากันดังนี้แล้ว ก็เป็นนาที่
ปล่อยหลดในที่นั้น แล้วให้พอนทาง
เวียนนทุกระยะโมงในรหว่างแรกขย

กับหลดนั้น ให้โคโมงแลนาที่เท่ากัน
ทั้งสองทาง แหงโคแคบที่สุดตรงกัน
แล้ว แหงนั้นเป็นกึ่งคราโมงเท่านั้น
นาที่เท่านั้น
ถ้าเขาปลายถึงเวียนมาในกาช ให้
ทาตามแนวโมงนาที่อื่นเท่ากันไม่ถึงก็
ทาครามีโคอย่าพึงพยากจรดโดย
ที่ ๑๐ ว่าด้วยปลายถึงเวียนมาใน
กาชจรดถึงเส้นทางทั้งสองอันโมงแล
นาที่เท่ากันทั้งสามแห่งนั้น ให้เอา
ถึงเวียนนวิชัยรหัดใหญ่เท่าปะนิรวิ
มาจรดที่เส้นทางอาทิตย์ที่กาไว้นั้น

ทางเวียนใหญ่กลมเป็นมณฑลอาทิตย์ทั้ง
สามแห่ง แล้ววัฏจักรที่นั่นเท่าปณิกันทร
มาจรดลงในเส้นทางขั้วหรืออีกาไว้นั้น
ทางเวียนใหญ่เป็นวงกลม คือมณฑลขั้ว
ในที่ฐานกลางนั้นมณฑลขั้วหรือขั้ว
หรืออาทิตย์เท่าใด ก็เป็นคราวเท่านั้น
พึงพยากรณ์เกิด

ถ้าจะทายทิศก็ทายตามที่เขียนนั้น

ขอบมณฑลทั้งสองจรดกันทิศใด แรกขั้ว
แลหลังทิศนั้นพึงทายเกิด

ทายทิศนั้น สุกแต่ขั้วกัน ถ้ามาก

สี่เขี้ยว ถ้าน้อยสี่ก่อนลง มีเหลือองแล
ชาวเป็นคนที่คิดทายเกิด

กดหนึ่งใหญ่ เวลาสมาธิถามว่า
นั้น เป็นกลางวัน กลางคืน ไกลรุ่ง
ไกลค่ำประการใด จึงพิเคราะห์ให้
ละเอียด บางทีอยู่ในกาจรดถึงแต่เว
ลากลางคืนไกลรุ่ง อาทิตย์เดินเดียว
ป็นกลางมาขั้วทิศมากลางวันก็ บางที
มาในกาจรดถึงกลางวันไกลค่ำขั้ว
อาทิตย์เดินเดียวป็นกลางไปขั้วทิศไป
ก็มี พึงรู้ดูขอบส่วนใหญ่จึงเกิด สุริยุป

ราวคานี้ยากนัก คำว่านี้หนักมากกว่าผิด
ใครสอนมามากแล้วพอเข้าใจดีกว่าสำรา
ไทย ถกมากกว่าผิด

วัน ๒ ำ ๕ คำปึงการที่ศึก
จะมีสุริยุปราคา เกนเลขเป็นธาตุ
คำนวณ ดังนี้

หวัระวิปที่กษณที่ต่าง ๆ กันดังนี้

- กรุงเทศา ๑๓๖๕
- นครเขื่อนขันธ์ ๑๓๖๐
- สมุทรปราการ ๑๓๖๕
- ประทุมธานี ๑๕๒๒
- กรุงเก่าที่วังขั้วหรือเกษม ๑๕๒๒

- เพชรบุรี ๑๓๖๗
- ชลบุรี ๑๓๖๕
- ราชบุรี ๑๓๖๓
- นครศรีธรรมราช ๘๓๐
- สงขลา ๗๑๓
- ฉะบุรี ๑๕๕๔
- สระบุรี ๑๕๖๓
- ไชยนาท ๑๕๖๕

กำหนดนี้จะทำให้ทราบทางไป

๔๕

วันที่ ๑ ค่ำปีระกาชก๑๒๖๖

๑	ทหารบก	๕๗-๕๖-๐
๒	ทหารเรือ	๑๓-๕๕-๐
๓	ทหารปืน	๑๖-๓๓-๖-๖
๔	ปืน	๑๕-๖๖-๐
๕	ปืน	๓๖-๓๖-๖
๖	ปืน	๖-๑๐-๖
๗	ปืน	๑๕-๕๑-๑
๘	ปืน	๑๕-๕๖-๖
๙	ปืน	๓๑-๕๓-๖

๕๖

เวลาบ่าย ๑ โมง

แต่ก่อน

๑ โมง ๑ นาที ๕๐ วินาที ๕ สหภาพ A.C.C.

วันที่ ๑ ค่ำ	12	22	18	9
	6	42		
	19	4	18	9
วันที่ ๑ ค่ำ	12			
	7	4	18	9
		3	32	
	7	7	50	9

คำจารึกชื่อ (ฤๅจันท์น) ทับเกษตร วัดพระบรมธาตุ

เมืองนครศรีธรรมราช

๒
เลขที่ ๒๒๒
๒๒๒

กระดาษใบนี้
๐๐๐๐๐

พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท

วันที่ ๒๓ มีนาคม รัตนโกสินทรศก ๑๑๗

แจ้งความมายังพระยาสุโขทัยวินิท ด้วยหนังสือของท่าน
ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๑๑๗ ขอให้เรียงความที่จะจารึกชื่อพระระเบียง
วัดพระบรมธาตุที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า
พระบรมราชินีนาถทรงพระราชสร้อยชานไว้เมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม
๑๑๗ เพื่อให้ปรากฏแก่ชนทั้งหลายในภายหน้า นั้น การเรียงนี้คงมา
ช้านาน เป็นเหตุความขาดใจมีกิจธุระลืมเสีย มายังคิดได้เรียงเรียงขอ
ความที่จะจารึกนี้เสร็จแล้ว ขอส่งมาด้วยจดหมายนี้ แลประจวบเวลาที่
พระครูเทพมุนีอยู่กรุงเทพฯ เพื่อท่านจะได้มอบให้ไปจารึก

กรุง เทพ ๗

ณ วันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓

ขอพระราชทานยกย่อง พลเอกหญิง
กรมหมื่นประจักษ์ศิลปาคม
ดำรงตำแหน่ง พลเอกหญิง

ดำรงตำแหน่ง พลเอกหญิง
เจ้าคุณหญิงประจักษ์ศิลปาคม
มีพระคุณและพระคุณอัน
ประจักษ์แก่ชนชาวไทย
ทรงบำเพ็ญพระกรณียกิจ
เพื่อประโยชน์ของชาติ
และประชาชนมาโดยเนืองนิตย์
สมควรได้รับพระราชทาน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์
ชั้นสูงสุด

เมตตาวีรยวิรย พทพคตป
ครมัท พพทท เทจวิรยวิรยวิ
กิลลตวิรยวิรย วิรยวิรยวิ
วิรยวิรย

อนันโต วิรยวิรยวิรย วิรยวิ
วิรยวิรยวิรย วิรยวิรยวิ
วิรยวิรยวิรย วิรยวิรยวิ
วิรยวิรยวิรย วิรยวิรยวิ
วิรยวิรยวิรย วิรยวิรยวิ
วิรยวิรยวิรย วิรยวิรยวิ
วิรยวิรยวิรย วิรยวิรยวิ

วิรยวิรยวิรย วิรยวิรยวิ

วิรยวิรยวิ

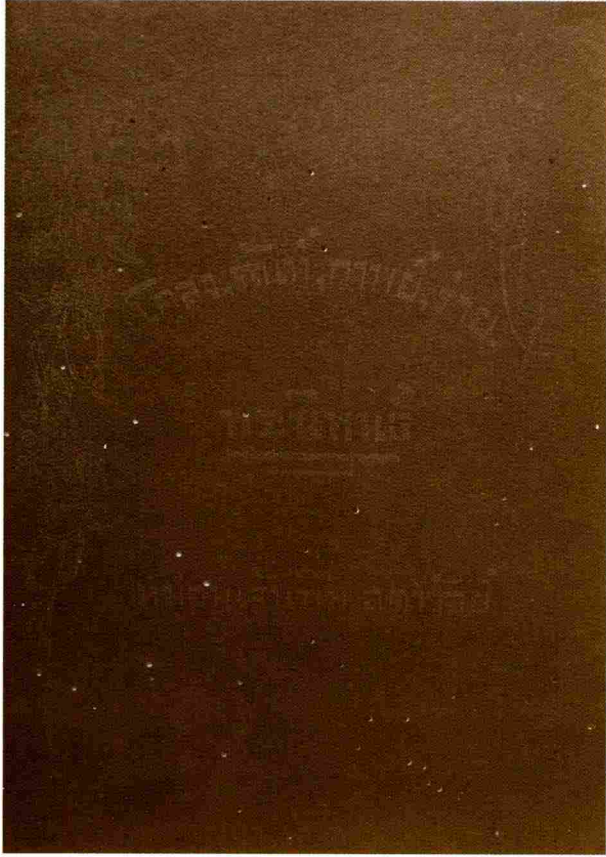

พระเจ้าราชวรวงษ์เธอ กรมหมื่นภูมินทร์ภักดี
ทรงเป็นต้นราชสกุล “ลดาวัลย์”

๑ พระเจ้าราชวรวงษ์เธอ กรมหมื่นภูมินทรภักดี* ป. จ. เป็นพระ
 เจ้าลูกเธอที่ ๑๖ ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
 พระนามเดิม (พระองค์เจ้าสวัสดิ์) ได้รับราชการเป็นผู้กำกับ ทำ
 วัตรพระเชตุพน วัดพระราชาเฮอร์ส วัดเทพธิดาราม วัดราชบพิธราชม
 จนสันแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ก็ไม่มีความ
 ฝักฝายในราชการประการใด ครั้นถึงแผ่นดิน พระบาทสมเด็จพระ
 พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงทรงพระกรุณาโปรด ให้เลื่อนตำแหน่ง
 ยศเป็นพระองค์เจ้าต่างกรม มีพระนามตามจารึกในพระสุพรรณ
 บัตรว่า (กรมหมื่นภูมินทรภักดี) ได้รับราชการทำวัดมหาพฤฒา
 รามแต่ได้กำกับการแจกเบี้ยหวัด ได้ว่ากรมช่าง ๑๐ หมู่ ด้วยท่าน
 มีพระสันดานอันละเอียดในการช่างไม้ ช่างเขียน ช่างปั้น ช่างสลัก
 แลการ์อื่น ๆ แลระวงษ์พระองค์ไม่ให้มีความฝัก สิ่งหนึ่งสิ่งใด
 ในราชการ ภายหลังประชวรพระเนตรมืดทั้งสองข้าง เสกขเข้าวัง
 ได้บ้างแต่รับราชการมิได้ หมอชากิจวิธินคาเข้ามารับรักษา จึงพระ
 บาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานเงิน ๒๐ ชั่งให้
 แก่หมอผ่าพระเนตรควักค้อออกมาได้ พระอาการคลายขึ้น จนทอด
 พระเนตรเห็นถนัด ครั้นถึงณเดือนอ้าย ปีวอก จัตวาศก ประชวร
 พระยอด ที่พระชนองข้างขวา หมอว่าเป็นวรรณโรคคอคเนสัน
 พระอาการชุกบ้างทรงบ้าง เสวยไม่ได้ประทมไม่หลับไหวพระองค์
 ไมใคร่ได้ มาจนตลอดปีหนึ่ง กับแปดเดือน ท่านพระองค์นี้ มีพระ
 ไทยหนักแน่นโอบอ้อมอารี เลื้อแม่แลสูงเคราะห์ทั่วไปในพระเจ้า
 ราชวรวงษ์เธอ ทั้ง ฝ่ายนำ ฝ่ายใน แลในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระ
 จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งดำรงศิริราชสมบัติในแผ่นดินปัตยุบันนี้
 พระราชทานเครื่องอริยศ ดวงตราปฐมจุลจอมเกล้า สรรบดำรง
 ราชตระกูล ในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็น
 พระเกียรติยศยิ่งใหญ่ ครั้นถึงวันเสาร์ เดือนแปดบุรพสาช ขึ้นสิบ
 สี่ค่ำ ปีจอชศกเวลาบ่าย ๕ โมงเสกให้เย็นพระบาท พระวาโยกล่า
 ให้เน่นพระนาภี หมอถวายอยู่จนวต พระอาการไม่คลาย แลให้
 กลั้วพระบังคนหนัก หมอถวายสุมพระบังคนก็ไม่ออกพระอาการที่

แน่นทิวชัน เวลาแปดทุ่มเสก สิ้นพระชนม์ พระชนมายุได้หกสิบ
 พรรษา หม่อมเจ้าในกรมมีชายเจด ทูตสิบสามรวม ๒๐ แต่เจ้า
 ชายองค์หนึ่ง นามหม่อมเจ้าพระกระจำง ได้เล่าเรื่องพระคำภีร์
 ปรีญัตติวิแปลได้เป็นเปรียญห้าประโยคครั้งในแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระ
 พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ครั้นแผ่นดินปัตยุบันนี้ ทรงพระกรุณาโปรด
 ให้เลื่อนตำแหน่งยศเสมอตำแหน่ง พระราชาคณะ รับทาลิปถกชาย
 แลกลุ่มะชาโยนิ มีนามว่าหม่อมเจ้าพระอรุณนิภาคุณากร แลได้เป็น
 อธิบดีสงฆ ในวัดราชบพิธสถิตยมหาสีมาราม หม่อมเจ้าหญิงได้ รับ
 ราชการอยู่ในพระบรมมหาราชวังสององค์ รุ่งขึ้นวันอาทิตย์ ขึ้นสิบ
 ห้าค่ำ เดือนแปดบุรพสาช กรมพระราชวังบจร พระเจ้าบรมวงษ์เธอ
 ฝ่ายนำ พระเจ้าราชวรวงษ์เธอ ฝ่ายนำ ฝ่ายใน แลพระเจ้าน้องยาเธอ
 พระเจ้าบรมวงษ์เธอ ฝ่ายนำ พร้อมด้วยสร้งน้ำพระศพ พระราชทาน
 โกฎมณฑป ใส่พระศพทั้งบนเตียงแ้วนฟ้าสองชั้น มีเครื่องสูง
 ๘ คัน กลองชนะแตรสังข์ประโคมตามเวลา ทั้งกลางวันกลางคืน
 ตามตำแหน่งยศพระองค์เจ้าต่างกรมในพระบรมมหาราชวัง ๖

* คัดมาจากราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑ (จ.ศ. ๑๒๓๖) หน้า ๗๕.

บุตร, ชิดา

พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงพระศพ

หม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์

และ

งานฌาปนกิจศพ

หม่อมมัสาด ลดาวัลย์ ฌอຍຸຮຍາ ມາຣດາ

และ

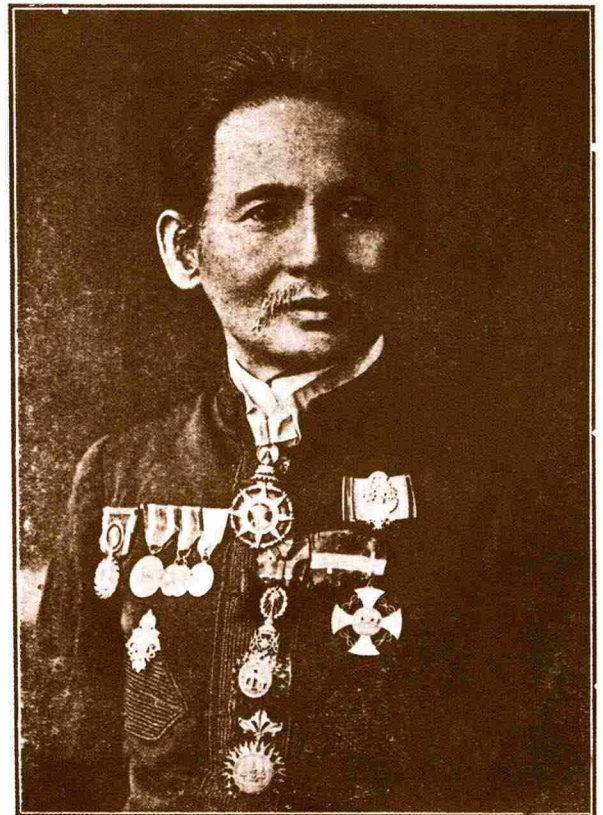
หม่อมราชวงศ์หญิง สนับ ชุมแสง ชิดา

ณสุสานหลวง

วัดเทพศิรินทราวาส

วันที่ ๒๔ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๗๘

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์
ฉายเมื่อบั้นเริ่ง พ.ศ. ๒๔๕๕

คำนำ

รองอำมาตย์เอกหม่อมราชวงศ์สลัย ฤควัดย์ บุตร
หม่อมเจ้าเพิ่ม มาชอกกยข้าพเจ้าว่า ในการพระราชทาน
เพลิงศพท่านพ่อ ฟัน้องพร้อมใจกันจะบริจาคทรัพย์เพื่อ
พิมพ์หนังสือสำหรับถวายพระบรมวงศานุวงศ์ และแจก
ท่านที่ขบถ ญาติมิตร และผู้คุ้นเคยกันที่จะมาในงาน
นั้น มอขฉันทะให้ข้าพเจ้าเป็นผู้เลือกหนังสือที่จะพิมพ์
ข้าพเจ้า เห็นว่า ควรจะพิมพ์หนังสือที่เกี่ยวกับท่านผู้
สิ้นชีพ หรือท่านใดที่แต่งไว้จะดีกว่าหนังสืออื่น ได้ให้
ไปตรวจดูบ้าง คำกราบบังคมทูล และถวาย พระราชหัตถ์
ซึ่งพระราชทาน ไปมาใน เวลาที่ท่าน ออกไปเป็น พระอภิ-
บาล พระเจ้าลูกเธออยู่ที่ยุโรป ซึ่งเคยเห็นมีอยู่หลาย
ฉบับ พอจะพิมพ์ ขึ้นเป็นเล่มหนึ่งได้ แต่เมื่อผู้คุ้นไม่
พอใจโดยมาก จึงจำเป็นต้องเลือกหนังสือที่ท่านแต่ง
ไว้ ซึ่งได้เคยพิมพ์แล้วหลายเรื่อง นำมารวบรวมพิมพ์
ขึ้นอีก เพื่อไว้เป็นที่ระลึกของท่านผู้คุ้นเคยกับท่าน ใน

ก

ขึ้นคนละบท ตามความพอใจของคน ๆ เพื่อพิมพ์แจก
ในงานพระราชทานเพลิงศพพระยาผดุงพิพิธภักดี เมื่อ
พ.ศ. ๒๔๖๗ เรียกว่านามานาภักดี เรื่องหนึ่ง (คัด
จากหนังสือนั้น)

อนึ่งหม่อมราชวงศ์สลัย ค้นได้ร่างคำถวายพระบรมวงศานุ
วงศ์ของสมุทของท่าน ซึ่งสันนิษฐานว่า คงจะแต่ง
ถวายพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนันทบุรีนฤนาถ (พระ
องค์เจ้ากิติยอำภรรวรถกษัตริย์) และพระเจ้าบรมวงศ์เธอ
กรมหลวงปราจิณกิติยศักดิ์ (พระองค์เจ้าประวิศวิมลโนคม)
ในเวลาที่ท่านเป็นพระอภิบาลอยู่ จึงเห็นว่าควรพิมพ์
รวมไว้เป็นเล่มเดียวกัน เพื่อรักษาค้นฉบับไม่ให้อันตร-
ธานไปอีกเรื่องหนึ่ง

ส่วนประวัติซึ่งปรากฏต่อไปนี้ มหาอำมาตย์ตรี
พระยาสุโขทัยเพิ่มสวัสดิ์ ซึ่งเป็นผู้รักใคร่คุ้นเคย รัช
ราชการร่วมกรมและกระทรวงมา กับท่าน ช่วย เรียบเรียง
ขึ้น เพราะข้าพเจ้าไม่สามารถจะทราบการ ในเวลาที่

ข

เวลาที่สุกได้เลือกคำฉันท์ และกาพย์ห่อโคลงสรรเสริญ
พระบารมี พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาจุฬาลงกรณ์
พระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งท่านได้ทรงนิพนธ์ ขึ้น
สำหรับ บรรเลงถวายในวันที่พระบรมวงศานุวงศ์ฝ่ายหน้า
และข้าราชการพลเรือน จัดการสมโภช พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวพระองค์นั้น เมื่อเสด็จกลับจากประพาส
ยุโรปครั้งโกสินทร์ศึก ๑๑๗ (พ.ศ. ๒๔๔๑) เรื่อง
หนึ่ง โคลงขอพระเกียรติ สมเด็จพระบรมราชาธิบดี
เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธหิศา เวลาทรงดำรงตำแหน่งสภานายก
หอพระสมุดวชิรญาณ เมื่อบวชวัดสัมฤทธิ์ศึก จ.ศ. ๑๒๕๐
(พ.ศ. ๒๔๓๑) เรื่องหนึ่ง (คัดจากวชิรญาณวิเศษ
ฉบับนั้น) โคลงสุภาษิตซึ่งสมาชิกหอพระสมุดวชิรญาณ
แต่งให้หอพระสมุดพิมพ์สำหรับแจกในงานฉลอง หอพระ
สมุดนั้นเรื่องหนึ่ง (คัดจากวชิรญาณสุภาษิต) โคลง
สุภาษิตแต่งโดยมหาอำมาตย์ตรี พระยาสุริเยศกวีโสภณ
ขอออกผู้ที่คุ้นเคย กับพระยาผดุงพิพิธภักดี ผู้บิดาแต่ง

ฅ

รัชการณนั้นได้กลดออกอย่างท่าน ข้าพเจ้าจึงขอแสดง
ความขอใจท่านไว้ ในที่นี้ด้วย

ข้าพเจ้าหวังใจว่าถ้าหม่อมเจ้าเพิ่มอาจทราบได้ โดย
ญาณวิถีทางใดทางหนึ่ง ว่าโอรสและธิดาพร้อมใจกัน
จักพิมพ์หนังสือขึ้น คงจะทรงยินดี อนุโมทนาในส่วน
กุศลนั้น เพื่อสำเร็จวิบากสมมติตามควรแก่คติและ
อุปนิสัยในภพนั้น ๆ

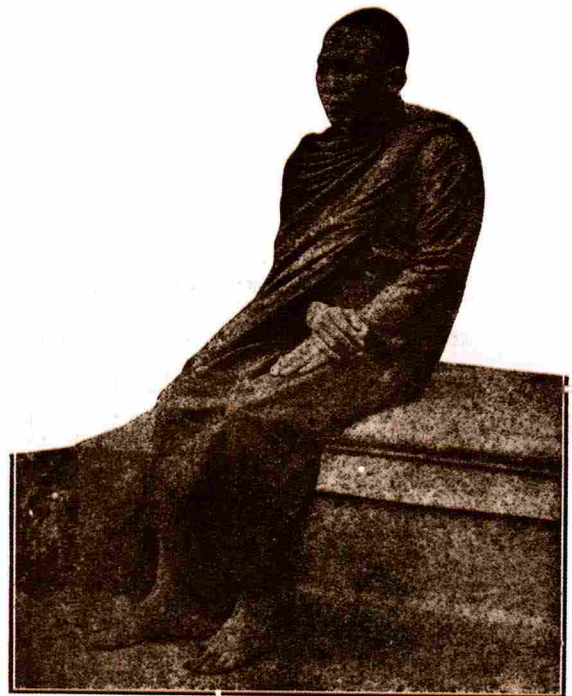
ส่วนท่านผู้ได้รับหนังสือไป คงจะมีความยินดีรักษา
ไว้ เป็นที่ระลึกถึงท่านผู้สิ้นชีพ ซึ่งเป็นที่รักใคร่ขบถ
กันชั่วนาตาปี

อนึ่ง ในการพระราชทานเพลิงครั้งนี้ บุตรภรรยา
หม่อมเจ้าเพิ่ม มีความ ยินดีต่อ พระกรุณาคุณ แห่งสมเด็จพระ
เจ้าฟ้า ฯ กรมขุนอู่ทองเขตขัตติยนารี ที่ได้ทรงพระ
กรุณาโปรดเกล้า ฯ รัชเป็น พระธิดาให้จักกักรันโดยตลอด
รู้สึกระลึกถึงพระกรุณาคุณเป็นอย่างยิ่ง จึงพร้อมใจกัน
ขอให้แสดงพระคุณไว้ ในที่นี้ด้วย

ง
ถ้าหม่อมเจ้าเพิ่ม อาจ ทรง ทวายเป็นพระกรุณาคุณ นี้ได้
โดยทางใด ๆ ก็คงจะทรงยินดีอนุโมทนาในพระกรุณา
คุณนั้นเป็นอันเกล้า ๆ แล้วประสิทธิ์พระพรถวายเพื่อให้
ทรงพระเจริญอยู่สืบกาลนาน

หม่อมเจ้าพร้อม

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์
ทรงผนวช ณวัดพระศรีรัตนศาสดาราม
เมื่อบั้นเริ่ง รัตนโกสินทรศก ๕๕
ประทับจำพรรษาณวัดราชบพิธ ๒ พรรษา

ฉบับหนึ่งในจำนวนพระราชหัตถ์เลขา
สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ถึงหม่อมเจ้าเพิ่ม
เมื่อครั้งทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เป็นพระ
อภิวาลพระเช้าลูกเชอ ๔ พระองค์ เสด็จไป
ทรงศึกษาวิชาประเทศยุโรป ร.ศ. ๑๐๕

ที่ กษ๑ พระหัตถ์หม่อมเจ้าเพิ่ม
ณ วันที่ ๑๖ เดือน ๑๒ ร.ศ. ๑๐๕
ถึงหม่อมเจ้าเพิ่ม ด้วยทูล มีพระ
เสวยมา คงวันที่ ๑๖ เดือน ๑๒ เดือน ๑๒
๑๐๕๕ ดุจเคยดำกวดแก่ง ไม่เป็นนกขรรพเลย คือ
ที่ว่า "แล้วมี" เรื่องหนังสือเอกเขมิเมอซึ่งให้คิด
ครุฑทูลว่าไม่สมควร เก็บทูลกรมหม่อมเจ้า
"เพราะว่าครุฑที่ทูลทูลว่าไม่สมควร" กษ๑
ไม่ทันสิ้นจะส่งกรมหม่อม เจ้าทองขอเลื่อนต่อว่า
เป็นได้ทุกกับด้วย ขอให้ทูลเลื่อนหนังสือให้
สิ่งใด

สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์
นายที่กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ
เมื่อปีระกา รัตนโกสินทรศก ๑๐๕

ประวัติ
หม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์

พระโอรสในพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมหมื่นภูมินทรภักดีและหม่อมสาท ลดาวัลย์ ฌอยุธยา เป็นหม่อมมารกา

ประสูติในรัชชกาลที่ ๔ ฌวังพระบิดา ฌนนสนามไชย ฌวัน ๓ ๓ คำ ฌมะแมเอกศก ฌุดศักราช ๑๒๒๑ ทรงกบวันที่ ๒๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๐๒ ในราชสกุล ลดาวัลย์ ฌอยุธยา นามสกุลนี้ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทานในรัชชกาลที่ ๖

เมื่อยังทรงพระเยาว์ พระบิดาทรงนำถวายตัวเป็นมหาดเล็ก ใน พระบาท สมเด็จพระจุลจอมเกล้า เจ้าอยู่หัว คราวทรงผนวชเป็นสามเณร ได้ทรงรับใช้อยู่ที่ประทับ

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์
ฉายเมื่อปีระกา รัตนโกสินทรศก ๑๑๖

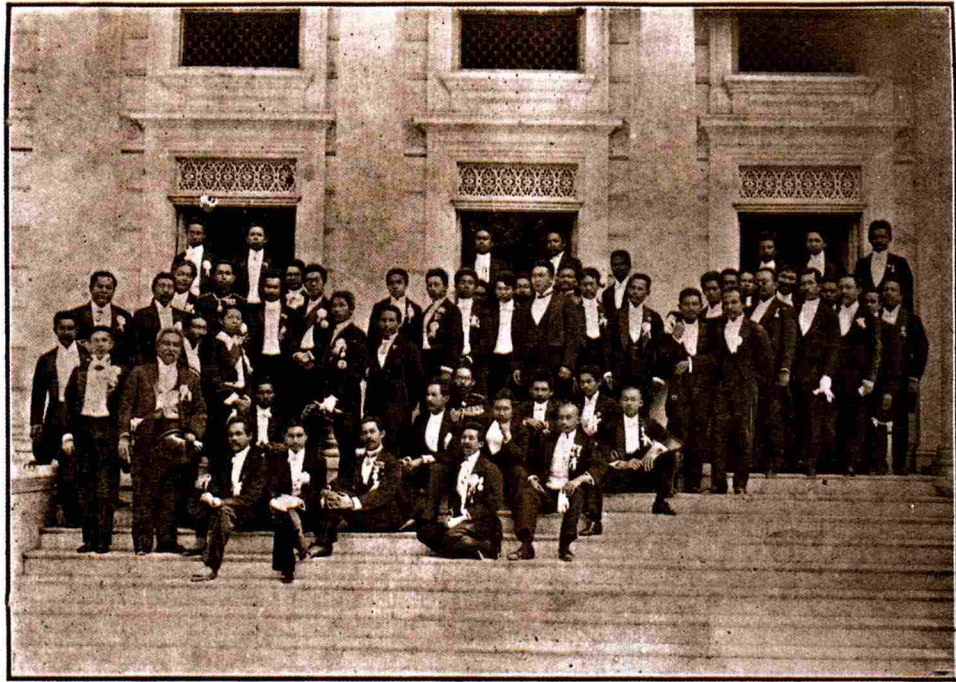
ณ

วัดบวรนิเวศวิหาร ต่อมาได้ทรงรับใช้อยู่ที่ประทับพระตำหนักสวนกุหลาบ ในพระบรมมหาราชวัง ภายหลังทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้เข้าไปอยู่ในพระบรมมหาราชวังชั้นใน และได้ทรงศึกษาวิชาการตามคณินิยมในสมัยนั้น พร้อมกับพระเจ้าลูกเธอในพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เมื่อแรกที พระราชวงศ์ ชั้นหม่อมเจ้า จะ ออกไป ทรงศึกษาภาษาอังกฤษณสิงคโปร์ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ออกไป ทรงศึกษา พร้อมกับ หม่อมเจ้าอื่น ๆ อีกหลายองค์ และได้เกษากันทีโดยถ้วนในขณะที่จะออกเรือไปนั้น

เมื่อพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงตั้งโรงเรียนภาษาอังกฤษสำหรับเจ้านายในพระบรมมหาราชวังชั้นนอก ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้หม่อมเจ้าที่เรียกกลับจาก การศึกษา ณสิงคโปร์ เข้า ศึกษา ณ โรงเรียนนั้นด้วย

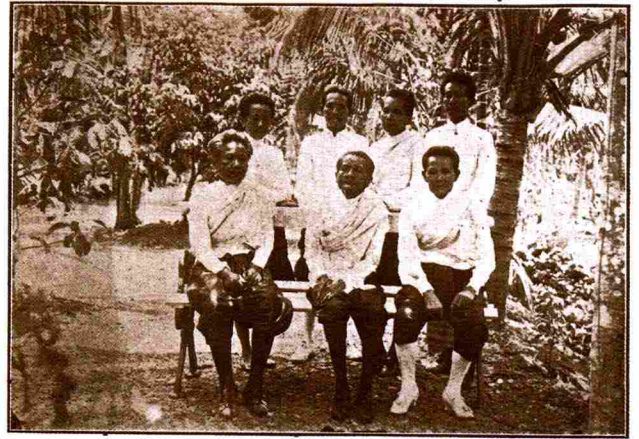
หม่อมเจ้าเพิ่ม
ฉายพร้อมกับพระบรมวงศานุวงศ์และ
ข้าราชการฝ่ายหน้า เมื่อรับเสด็จ
สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงเสด็จกลับจากยุโรป
ครั้งแรก รัตนโกสินทรศก ๑๑๖

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม

สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวงทรงฉาย พร้อมพี่น้อง
๗ พระองค์ เมื่อมีมะเส็ง รัตนโกสินทรศก ๑๒๔
ณบ้านมหาสวัสดิ์

แถวหลัง: พระวิมาดาเธอ กรมพระสุทธสาสน์นาฏ,
หม่อมเจ้าเพิ่ม สดาวัลย์, หม่อมเจ้า
สารภี สดาวัลย์, หม่อมเจ้าพร้อม
สดาวัลย์

แถวหน้า: หม่อมเจ้าพิศวง สดาวัลย์, หม่อมเจ้า
ล่องนวล สดาวัลย์ หม่อมเจ้าหทัย
สดาวัลย์

ฉ

พระองค์ในราชการพิเศษอีกบางเมื่อ ทั้งในราชการแผ่นดิน
กิน ราชการส่วนพระองค์สืบมา ตั้งแต่ในรัชชกาลที่ ๕
ถึงรัชชกาลที่ ๖ ที่ ๗ และนอกจากนี้เช่น

ได้รับพระราชทานเงินยี่ (เขี้ยววิก) ตามราชประ
เพณี และได้รับพระราชทานเงินก้อนในเวลารับราชการ
ประจำ ตามอัตราอย่างสูง ในตำแหน่งปลัดทูลฉลอง
ครั้งนั้น

ได้รับพระราชทาน เครื่อง ราชอิสริยาภรณ์จุลจอม
เกล้า (พานทอง) ชั้นเผือกสยาม มงกุฎสยาม
เหรียญ เข็ม และเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศ
หลายประเทศ

ได้รับพระราชทานยศมหาท้าวเล็กเป็นพิเศษ อย่างประ
จำกร สืบมาตั้งแต่ในรัชชกาลที่ ๖

ได้ทรงถือพระพุทธศาสนา ทรงพระกรุณาโปรด
เกล้า ฯ ให้ทรงผนวช พระใน วัดพระศรีรัตนศาสดาราม
วันเดียวกับ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสมมตอมรินทร์

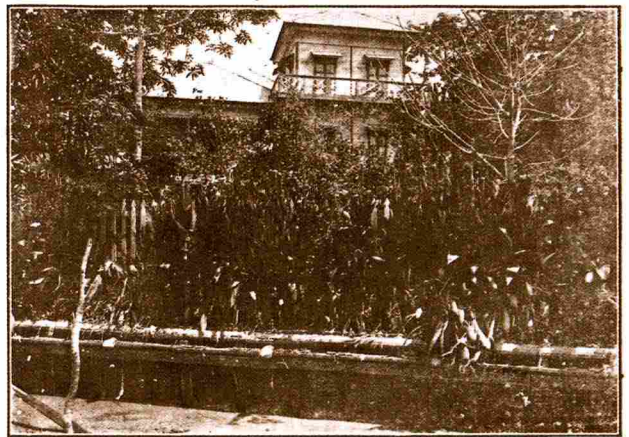
ญ

กรมหมื่นวิจิตรวรณปรีชา ทรงผนวชพระ สมเด็จพระ
มหาสมณเจ้า กรมพระยาปวเรศวริยาลงกรณ์ เป็นพระ
อุปัชฌายาจารย์ พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอรุณนิภาคุณา
กร เป็นพระกรรมวาจาจารย์ พระจันทร์โคจรคุณ เป็น
พระอนุสาวนาจารย์ ประทับจำพรรษานวตาราชยพิช ฯ
ทรงศึกษาธรรม ๒ พรรษา ทรงบำเพ็ญพระกุศลด้วย
ประการต่าง ๆ มีการบำรุงพระอารามหลายพระอาราม
อุปการะพระสงฆ์สามเณรโดยมาก มีการถวายนิตย
ภัตต์แก่เปรียญหลายรูป และเป็นพระธุระให้บุตรได้
อุปสมบทหลายรูป ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ทั้ง
เป็นมีคณาษฎ์ที่ช่วยพดุงยมาลาจนตลอดอายุ เฉลิม
พระศรัทธาอันมีสืบมา

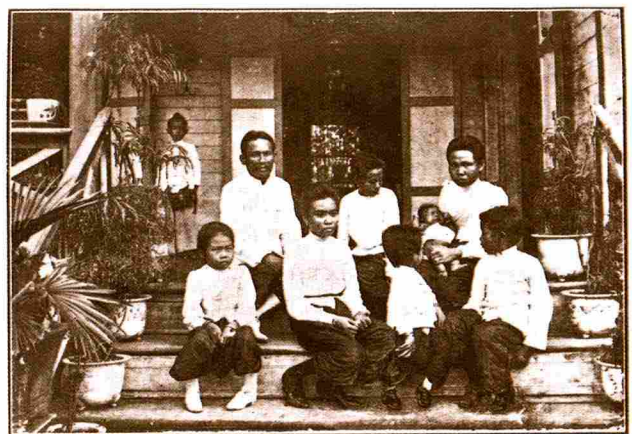
ได้เคยทรงเขียนสมาธิกลโมสรในพระบรมราชูปถัมภ์
หลายสโมสร มีสมาธิกลหพระสมุทวชิรญาณ แต่ก่อน
สมาธิกลैया สมาธิกลสภาชาติสยาม เป็นต้น

ได้เป็นผู้ที่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ใน รัชชกาล

บ้านมหาสวัสดิ์
สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ทรงฉาย
เมื่อบมะเส็ง รัตนโกสินทรศก ๑๒๔

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์
สมเด็จพระพุทธเจ้าหลวง ทรงฉาย
พร้อมกับหม่อมห่วง, โอรส และธิดา
ที่บ้านมหาสวัสดิ์
เมื่อบมะเส็ง รัตนโกสินทรศก ๑๒๔

ที่ ๕ ที่ ๖ ที่ ๗ ทั้ง ๓ รัชชกาล พระราชวงศ์ฝ่ายหน้า
ฝ่ายในทรงคุ้นเคยโปรดปราน ทั้งทางคุ้นเคยชอบพอกับ
ข้าราชการผู้ใหญ่ผู้น้อย ประชาชน ตลอดจนชาวต่าง
ประเทศหลายรุ่น ประกอบด้วยมีพระอริยาไศยสุภาพอ่อน
โยนมาก พร้อมทั้งทรงโอบอ้อมอารีผู้ที่เคยทรงปกครอง
มาในราชการและส่วนพระองค์ เป็นที่นิยมทั่วไป

ใต้ โปรดการทําสวนผลไม้ทําผลประโยชน์ ในเวลา
ที่มีใต้ทรงรับราชการประจำแล้ว การทรงทําสวนของ
ท่านปรากฏว่ามีประโยชน์แก่ผู้ใดใน การทําสวนใหญ่
มาก เพราะใต้ทรงกักแปลงวิธีที่ทรง แข่งขันกับ เข็ด
ขัดท่านย ๑ ล ๑ เป็นต้น ให้เข็นระเบียบเรียบร้อยเป็นคว
อย่าง กบอีกอย่างหนึ่ง เกือบจะกล่าวได้ว่า ผักกิน
ต่าง ๆ แพร่หลายในกรุงเทพฯ เพราะท่านเป็นผู้นำผู้ก่อ
ควรนี่ยว่าท่านเป็นผู้ให้ประโยชน์ส่วนใหญ่แก่ประชาชน
ในเรื่องกสิกรรมเข็นอันมาก ไม่เฉพาะชอบว่าเป็นผู้
ส่วนเพื่อประโยชน์คนฝ่ายเดียว และปรากฏอีกข้างดัง

การที่ทรงชำนาญปอกมะพร้าวได้เร็ว ไม่ช้า เป็นวิ
สุม่าเสมอกันก็ตลอดทั้งผล แต่ก่อนมาเคยทร เขกันว่า
ฝีมือประณีตเช่นนั้นจะพบเห็นหาได้ยาก ทำกินได้แก่
สตรีชั้นสูง ๆ ในพระราชวัง ตามบ้านผู้ดีเก่า ๆ ข้าง
ระหว่างปลายเดือนกรกฎาคม เริ่มประชวรทรง
กาละ แพทย์ตรวจพระอาการปรากฏเช็ดวิดโรคภายใน
ใน พระวิภะพิการเป็นต้น และได้ถวายการรักษา
พยาบาลจนสุดความสามารถ ทั้งมีชนมาเยี่ยม ค่อน
ข้างทรงพระชวรา ถึงวันเสาร์ที่ ๑๐ สิงหาคม พท
ศักราช ๒๔๗๘ เวลา ๔ นาฬิกา ๑๐ นาที สิริพิทักษ์
ณวังมหาสวัสดิ์ด้วยพระอาการสงบ ชนมาเยี่ยม ๗๗ ปี มี
บุตรธิดาได้รับราชการทั้งฝ่ายหน้าฝ่ายในหลายคน ที่ยัง
ดำรงชีพอยู่ในเวลานี้คือ

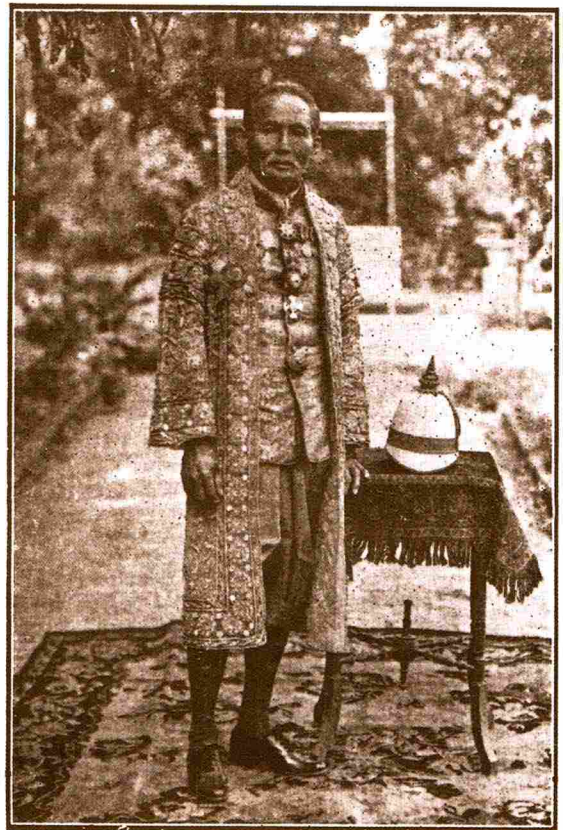
- ๑. หลุยง เจ้าจอมหม่อมราชวงศ์ศักดิ์ ในรัชชกาล
ที่ ๕ ในลำดับพระสนมชั้นเอก หม่อมช้อย ลดาวัลย์
ธมยบุทยา เป็นหม่อมมารดา

พระรูป พลเสือบ้า หม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์
เป็นพระองค์หนึ่งในจำนวนสมักรแรก ครั้ง
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ทรงเริ่มตั้งกองเสือบ้า

ร. ศ. ๑๓๐

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์
 ฉายเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๑

๒. ชาย อำมาตย์โท พระภุมิพิสัย (หม่อมราชวงศ์กระบัง ลดาวัลย์) ข้าหลวงประจำจังหวัดพังงา หม่อมคณิศร ลดาวัลย์ ฅนอยุธยา เป็นหม่อมมารดา
๓. ชาย หม่อมราชวงศ์สนุน ลดาวัลย์ ทำการค้าขาย หม่อมท่วง ลดาวัลย์ ฅนอยุธยา ต.จ. เป็นหม่อมมารดา
๔. ชาย รองอำมาตย์เอก ราชวงศ์สลิย ลดาวัลย์ อาจารย์ ในคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หม่อมท่วง ลดาวัลย์ ฅนอยุธยา ต.จ. เป็นหม่อมมารดา
๕. ชาย รองเสวกเอก นายซึก หัมแพร (หม่อมราชวงศ์สลิย ลดาวัลย์) กองมหาดเล็ก สำนักพระราชวัง หม่อมท่วง ลดาวัลย์ ฅนอยุธยา ต.จ. เป็นหม่อมมารดา
๖. ชาย นายร้อยเอก หม่อมราชวงศ์เสนาะ ลดาวัลย์ นายร้อยทหารอากาศ กองบินน้อยที่ ๑ โดก

๗. หม่อมท่วง ลดาวัลย์ ฅนอยุธยา ต.จ. เป็นหม่อมมารดา
๗. ชาย หม่อมราชวงศ์สนุน ลดาวัลย์ หัวหน้าแผนกสารบรรณ กรมไปรษณีย์โทรเลข หม่อมท่วง ลดาวัลย์ ฅนอยุธยา ต.จ. เป็นหม่อมมารดา
 ๘. ชาย หม่อมราชวงศ์แสงสุรีย์ ลดาวัลย์ ประจำสถานีวิทยุโทรเลข จังหวัดแม่ฮ่องสอน หม่อมท่วง ลดาวัลย์ ฅนอยุธยา เป็นหม่อมมารดา
 ๙. ชาย นายร้อยตำรวจตรี หม่อมราชวงศ์สนัน ลดาวัลย์ ประจำสถานีตำรวจพระนครบาลสามยอด หม่อมท่วง ลดาวัลย์ ฅนอยุธยา ต.จ. เป็นหม่อมมารดา
 ๑๐. หญิง หม่อมราชวงศ์สพรรณภา ลดาวัลย์ ยังอยู่ในระหว่างเล่าเรียน หม่อมท่วง ลดาวัลย์ ฅนอยุธยา ต.จ. เป็นหม่อมมารดา
- เวลาเป็นวันที่ ๑๐ สิงหาคมนี้ มีพระราชวงศ์เสด็จประทับเป็นประธาน รัยพระราชทานน้ำสรงพระศพ

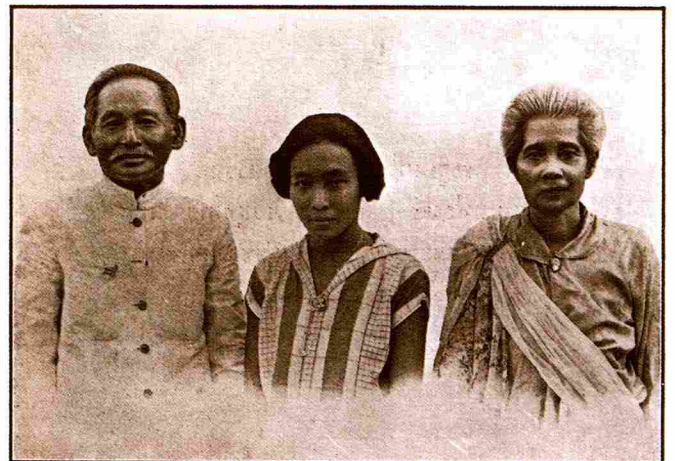
ผม

ประโคนพระศัพ ทิมทองทิมทรงพระศัพ พร้อมแก้ว
เครื่องสูงแวคล้อมประจาพระศัพ
กำหนดจะได้รับพระราชทานเพลิงพระศัพ ณสถาน
หลวง วัดเทพศิรินทราวาส วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน
พุทธศักราช ๒๔๗๘ เวลา ๑๗ นาฬิกา

พระรูป หม่อมเจ้าเพิ่ม ครั้งได้รับพระราชทาน
ยศมหาเด็กเป็นพิเศษในรัชกาลที่ ๖
พ. ศ. ๒๔๖๕

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์
ฉายกับ หม่อมช้อย ลดาวัลย์ ณอยุธยา และ
เจ้าจอมหม่อมราชวงศ์สดับ ในรัชกาลที่ ๕ ธิดา
เมือขาล พ. ศ. ๒๔๖๕

โคลงสรรเสริญพระบารมี

คัดจากวชิรญาณวิเศษ

รัตนโกสินทรศก ๑๐๘

๑ ข้าพระบาทวิราชผู้ ภัททิ
 ทูลละอองบทศรี ไล่เกล้า
 สรรวมแสงทศพระเกียรติทวี พระเกษ
 สมเด็จพระเจ้า ทัพไว้เป็นเฉลิม ฯ

๒ ไซ้เซลงเชิงชอมคล้า เฉลยสอ พลอเฮย
 ยกพระยศเยี่ยมยอด บังล้า
 ทวีเทือกอบผลพอ พจนเพื่อ ส่นองแล
 เสนอพระฤทธิคุณคำ คู่หล้าอย่าสูญ ฯ

๓ เพราพระบารมีเจ้า จอมประธาน แลธา
 เกอกรอหาวชิรญาณ ขวบน
 รวงจักรกระวีชาญ เซลงลักษณี่ หลากแฮ
 แท้ละเรื่องอาชช ช้องให้ใจเฉลียว ฯ

๒

๑ ข้าเสมอพระแจกแจจ แจงผล
 แค้สำสมาชีกกล ประโยชน์อ้าง
 แลกโชดมทิพยสุคนธ์ เยนทราบ ใจเฮย
 เพื่อพระบารมีสร้าง สืบให้ภูถเกษม ฯ

๒ พระบารุงบาราศข้า خاکเขลา
 พระประธานประเสริฐเสาวนั เรืองรู้
 พระศุภพระศุขเซา วนชาติ เลี่ยมขอ
 พระก่อพระกอบกู้ พระกฤษณ์เจ้าจตุลย์ ฯ

๓ พระคุณดวงเบียมฟ้า ฟากกิน
 ปูนเปริยอำมฤตยวิน เรียบเกล้า
 สมาชิกทั่วธรณินทร์ สบสุข สมัยแฮ
 พระพระเกษปกเฝ้า แค้ผู้แสวงผล ฯ

๔ อำนาจพระอุชภาพณัน เป็นบรพ บทยเขย
 อำนาจพระกอบชรู กิจเกอ
 อำนาจพระราช ปถัมภเพิ่ม พกมพ้อ
 อำนาจพระกรณเออ อ่างให้ถึงเจริญ ฯ

๓

๕ ฑูขออาราณผู้ มหศรศักดิ์
 องค์พระสยามเทพารักษ์ ฤทธิแก้ว
 อิกสรรพลึงเป็นหลัก สกลโลกย น้เฮย
 รงอภิบาลพระแผ้ว ผ่อนพันไทยเกษม ฯ

๖ ขอพระมลายโคกรสัน สร้างเชญ
 ขอพระชนม์ยืนเยน ยิงไซร์
 ขอพระสืบสันตทิเป็น สยามมกุฏ เทอญนา
 ขอพระอิศรภาพให้ แฝพันชมพู ฯ

๗ สิบทพจนเพื่อไว้ หวังชม
 พระกิตโวยสสม เค็จไท
 ไข่คึกจักการม เคารพ ทอกเนอ
 ไครอ่านไครยินไซร์ สุรชรวงสรรเสริญ ฯ

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม ดดาวัลย์

นายเมื่อ พ. ศ. ๒๔๗๐

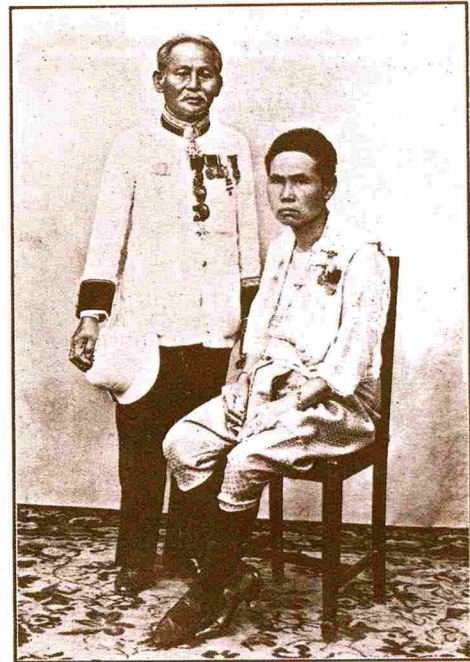
๕

คัดจากวชิรญาณสุภานิต
(ลงในธรรมเวรียาเล่ม ๕)

เสียเวลาหาไม่ได้

- ๑ แม่เสียสรรพสิ่งสิ้น สารพัดก็
- ขยำเพื่อเศร้าโทมนัส ก่อนไซ้
- วันมีจุงริบรัก ทาใหม่ เทอญพ้อ
- ยศลาภคงกลับได้ เพราะทวยความเพียร ฯ

- ๑ เสียจริงสิ่งหนึ่งน้อ สุกหา
- คือมละให้เวลา ล่วงน้อ
- กิจใดที่ควรอุสาห์ ทำไม่ ทำแะ
- เพี้ยนผิดค่อไปเอื้อ อีกคร้านเลยเหลว ฯ

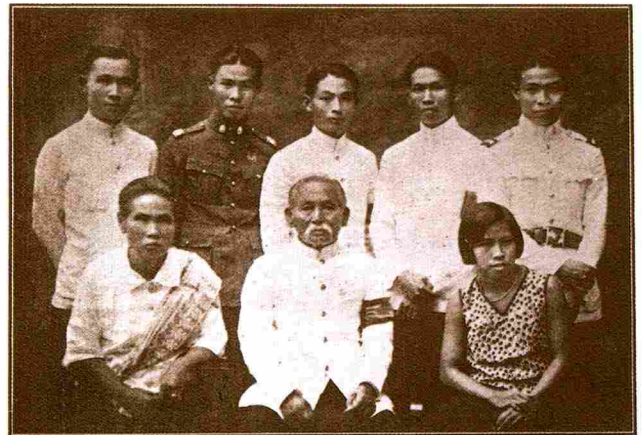
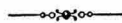

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม ลดาวัลย์
ฉายกับ หม่อมห้วง ลดาวัลย์อุยชยา
เมื่อ พ. ศ. ๒๔๗๐

๗

คัดจากนานาภานิต

ประเทศ	สถานบ้านมิ่ง	เมืองตน
ชาติ	อุปการณีสกนธ์	เกียงไร้
ศาสนา	สุทธิโกศล	เสพยค์ช
มหากษัตริย์	ทรงคุณไชวี	สิ้นควรสงวน

พระรูปหม่อมเจ้าเพิ่ม ดาวัลย์
ฉายกับหม่อมห้วง ลดาวัลย์ บุตรและธิดา
เมื่อ พ. ศ. ๒๔๗๕

รายและโคลงบทนี้ คงจะทรงแต่งเมื่อ ร.ศ. ๑๐๕ (ค.ศ. ๑๘๘๖) ในการถวายพระอักษรไทยพระเจ้าลูกเธอ สองพระองค์ คือ พระองค์เจ้ากิติยากรวรลักษณ (กรมพระจันทบุรีนฤนาถ) และ พระองค์เจ้าประวิตรวิมลโนคม (กรมหลวงปราจิณกิติยัตติ) เมื่อครั้งประทับอยู่ที่เมือง เอ็ดกินเบอเวอก (Edinburgh) ประเทศ สก็อตแลนด์

สรวมชีพสุภียาท
เพื่อจรคคำลิติต
ทวมความในคานาน
มักปิ่นชื่อไรเทอร์
ใจเหียมหาญองอาจ
รบทลุมบอนบ่ยัง
โคยทงทลขมิตัน
กัปิ่นเห็นห่อนชนะ

สองราชย์ โยรส
แปลอังกฤษเป็นสยาม
ปางการศึกเขอรมัน
เป็นออฟฟิเซอร์ผู้ชำนาญ
ห่อนชยากกลั้วมรณ
บ่คี่เมื่อพลั้งทำนรงค์
วิปพันแขนกระเคน
จึงวิษณะหนีรอด

ออฟฟิเซอร์ผู้ชำนาญ
ไค้ความสุขเพราะควัย

เลี้ยงชีพนาคังม้วย
ความรู้เขานา

ความรู้ความฉลาดทั้ง
ความอุสาหเล่าเรียน
เป็นบ่อเกิดอาเกียร
ประภุจไรเทอร์ช

ความเพียร
เหล่านี้
ยศลาภ เสมอ (แน)
เช่นให้เห็นทาง

ความรู้รู้กอบไป
ความฉลาด ควฉลาดทาง
ความเพียร เลือกเพียรบาง
ปราชนังสรรเสริญไค้

ถูกปาง
ช่อไชร์
อย่างที่ ชอชนา
ก่งนนควรบิน

มาทอกรักษาคัว
ถวิลถึงเจ้าตน
ขอประสาสน์วางวัล
คริแล้ววิบครรโดย
แสกการท้อองครกษ
ให้นำะบิลข่าวสาร
ไคร่ขอเฝ้าพระบาท
ให้พนักงานไปบอก
ให้ทูลคักสองคำ
ไรเทอร์ทรงแก้ไข
เขียนฎีกาเทريمเสรี
ถวายฎีกาโดยพลัน
เชิญลของ “ รุงเซน ”
ฝ้ายวษาไค้สก็บ
ไปรคสำนวนเขาทูล
เซนฎีกาเป็นชั้น

กรมลมัวสอนค่านัง
จักไคร่ยลเฝ้าพระบาท
คือ เป็นชั้น เลียงชีพ
เข้าในพระราชถวน
ผู้พิทักษ์ราชนรินทร์
ทูลฎีกาขอมเฝ้า
ขมิราช โองการ
กำหนดออกสองนาท
อย่าให้ล้ำเลยสอง
โคยไวยะปรีชา
พชเสก้อออกมา
กัปิ่นช้ำทลลของ
เป็นชั้นในฎีกา
รับฎีกาพลงสรวล
พระทัยพนกรณา
ให้กัปิ่นไรเทอร์

บุตร ธิดา และนัดดา ในหม่อมเจ้าเพิ่ม สดากวัญ
ฉายพร้อมทั้งหม่อมห้วง สดากวัญ ณอยุธยา
เมื่อวันบำเพ็ญกุศลปัญญาสมวาร พระศพ
ณบ้านมหาสวัสดิ์ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๗๘

- ๑ แม่โคโนโตล่าคำรง ประโยชน์บรรยงก์
พุลผลพิพัฒน์สวัสดิ์
- ๑ ทรงเลือกแสงสว่างสิ่งศรี ราชประเวณี
กัตต์แปลงประคิมฐอนุสร
- ๑ ส่วนทวามลกลสถักักทอน สิ่งโตขวร
ก็เพิ่มกัพุลพันทัว
- ๑ อย่างเช่นเฉลิมราชชิตวี ษยศพระคณีย
ในชัตติยพงศาพนัษ
- ๑ มกฏฐราชกุมารสืบสัน ททิพงศ์เอกขรรค์
เป็นหลักในจักรีวงค์
- ๑ เพื่อจิวรัชวังมลายปลง ไข่มผู้จง
จะแข่งจะคิกจิกคัปอง
- ๑ ระเบียบยุคชุกชุ่นทั้งผอง ทิวราชฎร์เรีองรอง
ประเทืองประเทิงอภิมรมย์
- ๑ กัณถอนรอนเสี้ยนแขงคม อาณาเกษทรสม
ฤทธิเรียมนิราศราภี

- ๑ หนึ่งพระเฉลิมลาภูรี ทรงราชสมฤทิ
คำวิทพินิสาทร
- ๑ ทั่วสกลกิจพระนคร เริมราชอนุสร
บไว้ขวางหฤทัย
- ๑ แก่โดยลำพังภวนัย ทรงกจิวินิฉัย
พิพิพิจิทรอเนกนันต์
- ๑ เกรงพร้อยพ่องเทียงทางธรรม์ จึงทรงเลือกสรรค
ซึ่งพระวงศาชาธิล
- ๑ ฅกุงเฉลิมประคิมฐราชมนตรี ก่อเกิดสมัคค
ในราชกจิวินิฉัย
- ๑ องคมนตรีผู้ทวาไทร ราชการส่วนใน
พระองค์คำรงพสุธา
- ๑ รัฐมนตรีทริภักธิษา ราชกฤติกา
กำหนดคแลยทอัยการ
- ๑ โทยทางยุทธิธรรม์บรรทวาร ฅบวรราชกิจการ
บำรุงฅกุงฅไทย

- ๑ ขจัทโทษมตทินทรภัย เกอญุกถอยใน
ประโยชน์อนกเน็องนนต์
- ๑ หนึ่งพระญาณพระบิงยล สิ่งสิริพิคัมผล
จะกลประคิมฐุโคยโค
- ๑ ฅวรถอนผ่นคัทรอนกษัย ฅวรเพิ่มเทิมไฟ
บุลยัยเบ็คสรบงพิจารณ
- ๑ เช่นอย่างตำแหน่งอัครฐาน นายกราชการ
เสนาบคัฐานันทร
- ๑ เขายางขวรพแเขยขวรพ ฅียงสะพงศ์ประพันธิ
บเพียงบพอกิจการ
- ๑ พระจิงรังสิคประคิมฐาน เพิ่มตำแหน่งาง
เสนาบคัฐำรง
- ๑ อิกหลายกระทรวงโคยง ล้วนแต่ผู้ทรง
อนันค้อเนกปรีชา
- ๑ ฅกสถิตยคัทธิธรรมเสนา บคัศภา
ตำแหน่งคคิพินิฉัย

- ๑ ทรงพระปรีชาเกรียงไกร ทรายบทกฏใน
ยุโรปสยามสากล
- ๑ ทรงจัทคคคคคโคยกล ทวยราชฎร์มัยกมล
ท้วยฅตชพระปรีชาชาญ
- ๑ ยากจัทหาเทียมเป็ริชยปาน พระฅนุโฬฟาร
ในฅิงพระปรี ไซชยา
- ๑ ประคิมฐอนุสาสน์กฏทมาย สอนลคัษณบวรขยาย
เบ็คเผยอ้ายวนฅวรยิน
- ๑ มานพเน็องเนนคัษคิลบ ฐู้อบวรบิล
ระบอบพินัยชาน
- ๑ เน็องประโยชน์พุลพิพัฒน์สวัสดิ์ รุงเร็องบรู
ทั่วเทคเกษทรมณฑล
- ๑ บันทอนร้อนราชฎร์ทพล ใ้เฆากมล
เข็อกเข็นอิมเขมเปรมปวา
- ๑ ราชการนคเรคพัฒนา ไข่มเปลลา
จะเส็อมจะทวามราภี ๗

๒๔ พระเศษพระคุณ
เพลงฟ้าชาตรี
เกษกรเกษมศรี
มีสุขสนกสนาน
๑ ใ้กการบ้ของกัน
เนกนันทหลายประการ
พทลเหี้ยมหาญ
เริ่มเร้าไ้พวิน
๑ หม่หนึ่งสามารถ
กาจากลักายิน
พิว้แสงศิลป์
อรินแหลถลฉฉ
๑ รวมกรมหนึ่งกล้า
ฉิการของทวญ
หม่หนึ่งชำนาญ
ในสินชุชล

เวสารทศกุษย์
ปกบ้ของนคเรศ
เว็คร้างอิ
รอบคอบเขตขัฉฉ
ทวยแกลว้เกลฉฉนรฉ
ประลของฤทฉฉิราฉ
เข็ฉฉฉฉฉฉ
ยทจรพาศี
ฉฉฉฉฉฉฉฉฉ
สมฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉฉ

๑ ค็ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ใ้ฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
แก่วนกล้าฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ

สามารถฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
เพ็ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ

๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ

ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ

๑ ใ้ฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
๑ ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ

ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ
ฉฉฉฉฉฉฉฉ

- ๑ เสถียรสถิตในราชธานี
ขเปลี่ยนขแปลงแปรปรวน
- ๑ ทั้งพระราชหฤทัยมุลมวณ
ทศพิชภิรราชจรรยา
- ๑ ยิงราชอาณาจักรสยาม
เจริญทวีขงโดยพลัน
- ๑ ถึงกระนั้นบรมนารถอมรร
ขคั่นขคลายอาวรณ์
- ๑ ในพระราชดำริที่อนุสร
จังหวัดศรีสะเกษมณฑล
- ๑ ทั้งหมู่ไพร่ฟ้าประชาชน
พิพัฒน์สัตวศึเปรมปรว
- ๑ จึงเสด็จประพาสนานา
ขัณมิภาคทิศานต์
- ๑ ซึ่งเป็นคิ้วไสวโอฬาร
พิทักษ์ทูนานัน

- ขัตติยประเวณี
- ผดุงเกษตรโดยควร
- เมคมีงพิวัฒนา
- มิกราชเอกอรรค
- ระทนต์พระนคร
- ให้เจริญเพิ่ณผล
- ประเทศภูารา
- ในกิจการงาร

- ๑ แม้จะนขัตติยราชภูมิบาล
สับริชแลขัตติยาพงศ
- ๑ ก็สามสิบเก้าพระองค์
อาณาเกษตรไพศาล
- ๑ ไ้มีขัตติเยศภูคาธาร
เสร์จะระราชไชยควรข
- ๑ เสร์แค้นขลมารคเองอรร
การร้ายพิลักรว
- ๑ ประพาสทวีปัสคองคัศรี
ประคูประเทศนฤยาล
- ๑ อานาจพระกรรณาสารณ
มาคคพระราชหฤทัย
- ๑ จำเสร์ขประพาสแรมไกล
ทรมานพระองค์อติศ
- ๑ ควรคคพระคณขวร
ทวู้ขึงไค้กลเกษม ๑

- ทรงราชคฤงการ
- ครองพิภพขำรง
- องคหนึ่งโตกาล
- ณเวศระหว่างกัน
- ยุโรขานัน
- ทว้ชษภูกาล
- เสวยทุกขผำภข
- ปกเกล้าประชาก

- ๑ ทรงนิราศจากราชธานีศรี
ประเทาประเทืองสำราญ
- ๑ ณะราชนิเวศน์วังสถาน
บรมราชพงศพันธุ
- ๑ ดำรงพระวรวงค้ทรงขณ
สถิตสถิตานชลธิ
- ๑ ผำคณณณมมามี
ทุกขันทนพันททรมาน
- ๑ ลงชลขันสถถันการ
พระบาทนฤนถนาถา
- ๑ นขกาลนานลวงเพล
สถิตเสถียรธานีนทร
- ๑ จนลกรุงรัตนโกสินทร
เจริญขำรงมณฑล
- ๑ ทว้ร้อยห้าสิขบัถกล
ขคั่นกัมีประมาถ

- บริชเกษมคัศรี
- มวณมาคัรัชการ
- ลัทธิณประเสริฐสรพ
- ภยอเนกพันทว
- ควรคคสงสาร
- แต่ขุระณอชุนนิยา
- ชยชยขรินทร
- ในปรคัขันคค

กาพย์ห่อโคลง

- ๑ ข้าพระคณคณคัพัน
หนักกว่าหนักเหลอครว
- ๑ ข้านางพระมหา
ปองไปรคประโยชนเ้า
- ๑ ข้าพระคณะหลาย
กอยโดยประโยชนคัความ
- ๑ ข้าพระกรรณภาพเพียง
เสี่ยอัครเศอราชธานี
- ๑ เสร์ขสูภนิเนษกรมก
พระพิริยไปรคคัทว้เปลอ
- ๑ ข้าพระกรรณอา
เสร์ขโดยทว้สถถัน

- พรวณา
- เกลี่ยเกล้า
- กรรณภาพ ขึงแซ
- ค้ำคัมีภุมิสยาม ๑
- ชชนชววยพยายม
- เจริญกรรณคณขณ ๑
- พิชิต มารฤ
- ราชเอง
- เสร์ขโพธิ ญาณเชย
- ปลคพันสงสาร ๑
- มละราชสำราญ
- กษณณคัคคเคียว ๑

- ข้าพระผู้ฝ่าห้วง
ประพาสน์ถิ่นทิวา
เพื่อแสวงประเสริฐ
ชนบศิวีโลซ์โน้น
- ข้าพระธำหัง
โดยพระอนุสร
- ข้าพระสถะราชลา
มไหศุรยสถาน
คณานาฏราชบริวาร
มวณุมาศย์ราษฎร์
- ข้าพระสถะราช
เสด็จเคียงชอาคร
- ข้าพระแต่ปางไท้
ละมไหศุรยเสวย
ละสุขละสิ่งเสวย
โดยแต่เกี่ยวเจ้าหล้า

- มหาชลา ลัยเฮย
ยุโรปโพ้น
รประสิทธิ์ เลียมแล
สู่ข้าประชากร ฯ
มหาท้องชโลธร
ค่านึงหล้าสถาล ฯ
สำราญ
สถิตเทียบ
ชัตคิย พงศ์เฮย
แผกหน้าคณากูร ฯ
จักรพรรดิไอศุรย์
ทูลสถันรวัสถันการ ฯ
ฤาเคย
เทวยว่า
เคยช่น ภิรมย์ฤา
อนาดเอื้อระเทน ฯ

- ข้าพระแต่ปางก่อน
สถะราชภิรมย์กมล
- ข้าพระเพราะท่วงซ้ำ
จะเปลี่ยนอุระทวิ
บมิมราชธิปัตติ
ระงับทุกขราษฎร์ร้าง
- ข้าพระกมลมี
อาลัยนิกรแสน
- ข้าพระกษณนั้น
เวนเควทรตันวราเชนทร์
สมเด็จบรมนเรนทร์
สำเร็จราชกิจไว้
- ข้าพระกษณนั้น
นادرราชินค่าง

- ชบห่อนจะจรกต
ที่เคยช่นช่นทรรษ์ ฯ
- ประชาชี่
เทวยร้าง
ปกเกศ
สู่ข้าท้าวหนาวแกน ฯ
- พระปรานีชชากแคลน
สู่ส่วนพระสำราญ ฯ
- จำเปน
ภิเชกไท้
ราชินีเฮย
ปกหล้าผลขององค์ ฯ
- ชมอชรัชภิกษุระหง
ถวัลร์ราชผลของเฉลิม ฯ

- ๐ พระกรุณชไป้วย
ก่อโดยประโยชน์สาร
- จำยาครนิรวัสรม
ละราชถวัลย์ยา
- ละทังบรมรา
พนักงานบำเรอวร
- แต่ปางพระจอมราช
เสนางคนองนันท
- พนั้ประเวศไกล
แม่บรมราชินย์
- ไก้ทอกทฤญฎี
จักเบาพระทุกชทัน
- ข้าไท้บรมนาถ
ข้าบาททั้งปวงหวล
- จอมจักรเสกัจนาน
กษัตริย์ทุกพระนคร

- วิตกหมายประสงศ์การ
สุขเพิ่มสยามา
นุประเทศยุโรปกลา
จวช้ำมชโลธร
ชินินาด องค์อร
ชบราชไทยกล
เสกัจยาครทุกแห่งหน
พิทักษ์ราชอาจิณ
วิเวกในชลาสินธุ์
เสกัจก้วยระยนิยล
สถิตที่ทุกแห่งหน
มนะราชก่าศรวณ
ชนราษฎร์กัรณจวน
มนะเครว่นช่าจวร
ณชลาธารสถาดพร
ชสนิชจวิกสมาน

- เพราะเคชพระไมทวิ
ทรงคุณพิศาลสาร
- พระทวังพระทัยปวง
ทลชกรฐมณฑล
- พิโยคพยายาม
หวังเกิดประชาชี่
- สมเสร์ประโยชน์ชอย
สมราชฤทัยประสงศ์

- กวงเกิดประกอบการ
ระยิลทวัชราชถ
ทรนุกประชาช่น
จิรสุขสวัสดิ์
ทรมานพระอินทร์
มุขมาศย์แลราชพงค์
นุระชอยชงาน
ประสิทธิท้วยพระปรีชา ฯ

ภาพย์ห่อโคลง

- ปางพระอัครเจ้า
ถลิ่งเควทราชาฉัตร
สมเด็จบรมชัตติ
ทรงทศพิชฎาเพี้ยน
- ปางพระอัครเจ้า
ทรงพระกตเวที

- จอมกษัตริย์ฤา
ท่างเทียบ
ยราช สวามีศรีแซ
พฤติเฝ้าจักรี ฯ
จอมภพเฝ้าราชินี
สนองราชภวธคา ฯ

- ๑ โดยพระปรมาภิไธยอ้าง
รับพระราชบรรพชา
สิ่งใดซึ่งพระราชทาน
หรืออันแลมีทมิ้นแม่
- ๑ โดยพระกตัญญู
คลองสัจย์สวัสดิ์ศรี
- ๑ เย็นอก สมนทัง
ทั่วประยูรพงศ์
มวณุมาศย์ราษฎร์ประชา
โอบนศิโรศวรเกล้า
- ๑ เย็นพระขรรเมศ
ปกครองประชาชี่
- ๑ พระเกียรติปรากฏอั้ง
ทั่วทิศทั่วเทศา
ผู้ครองรัฐเสมา
ส่งสิ่งบรรณานำว

- โองการ
เสร็จแล้ว
วโรวาท ไว้นอ
มาครน่อยไข่มี่ ฯ
ท้อพระภูษเษทวิ
นุวัทโคยพระบดินธุร ฯ
พรวทมณา จารย์เอ
ธิราชเจ้า
สมช่น
มโนชนน้อมกุญฏี ฯ
วรเทศราชินี
ชนรทกลอกแคน ฯ
- กฤษกา การเขย
สุกท้าว
เมืองมิง มิตรฤ
มนัสด้วยปรีทึ ฯ

- ๑ พระเกียรติชญาจร
ตลอดกลโลภย์
- ๑ กษณน้นพระเสด็จประพาส
พระราชินีธอาคร
- ๑ กระนั้นยังพยายาม
อุสาห์ผนุทภัยค่าง
- ๑ มนชัตติยราชกษัตริย์
พิจารณกิจพระบูรินทร์
- ๑ พระปรารภกุมารี
เทวยทรงค่างกาย
- ๑ ขทรงมหาพระกาธุญ
ประโยชน์คุณวิบุลย์สาร
- ๑ พระโปรตเอนพระเสาวนั
ธนารักษ์สำนักเรือน
- พระบวรเทศวิ
ก็ระเลื่องระฤษา ฯ
- นิราสสร้างมใหญุ่รย์
กำสรวทโคกวิโยคทรง
- ฤท่น่ายความจำนง
บำรุงราชธานีทร
- ฤกีกาลฤวาทวิดิ
นิรปราศภัยนทราย
ยมีที่จะพึงหมาย
จะเลี้ยงชีพชนมาน
- จะก่อกลประกอบการ
ประสทธิสถอนคิลปาเกียรติ
- ประทานที่สถิตเสด็จ
วิชาหญิงทุกสิ่ง ประมาณ

- ๑ พระเมตตาทุกมาเรศ
พระคุณเลิศประเสริฐญาณ
- ๑ พันทรายพหนันนัย
ชจักมันทการกรุง
- ๑ พระขรรเมศบรมรา
เผยอเกียรติธิราชพลาง
- ๑ พระเทศ องค์พระสุริโย
จะปานบวรเกียรติคือ

- วิเศษธรรมสาธารณ์
ประสาทล้ำพระบ่ารุง
ล้ำคัมภีความเจริญจรุง
อโยชเยกก็ย่งปาน
ชี่นินาถอมสุรางค์
พิภพถันนขรรดิอ
ทโยอัครเรศธิราชฤ
บรมไท้ธราชินี ฯ

ภาพยี่หื้อโคลง

- ๑ ป่างนี้พระภูษเฝ้า
เสด็จนิวัตพระนครศรี
เชิญพระเสวยสวัสดิ์ปรี
สมเด็จพรนุชแล้ว
- ๑ ป่างนี้พระจักรฤช
เชิญเสวยมโหศวรรย์

- จักรวิ พงศ์เขย
อโยชย์แล้ว
คาภิ รมย์เขย
พิภพล้ำเลิศสรรพค์ ฯ
ชคินอโยชเยศพลัน
พระนุชเจ้าผคงสนอง ฯ

- ๑ เชิญพระตำรงรัตนไร
เชิญพระเกษมสุขไสม
เชิญพระขบวรโลม
เชิญพระผคงสาสน์แพรว
- ๑ เชิญพระเสวยสวัสดิ์
บ่ารุงโลกเจริญพาง
- ๑ เชิญพระถนอมนาถไท้
จอมสุรางคนารินทร์
พระวงศาอย่าราคิน
มวณุมาศย์ราษฎร์ถวัน
- ๑ เชิญพระถนอมนาถ
ข้าบาทอุลัเกษม
- ๑ ป่างนี้บรมบาท
เสด็จจกจักรวโลกลา

- อรินโรม รอนุเทอญ
มนัสแล้ว
เลี้ยงโลก เย็นแษ
แพพร่หล้ากว่าปาง ฯ
- ค่างรัชสิสวรรบายค์
จักพรรดิไอศูรย์ ฯ
- ธราชินี
เลิศล้วน
แคลนราช ภิรมย์เลย
ทั่วแคว้นแคนเกษม ฯ
- ราชินีราชกมลเปรม
สุขย่งพิศาลสาร ฯ
- สุขราชภิรมยา
จรกดิษอมรเมือง

- พระอัมมราชภูริแล มาคยา
บรรจงประเจ็กเทือง
- ครันส์ททคนตร์
ถวายไชยผไทถวัล
- ไภยความนุบรรเทิง
รักต่อพระผู้ทรง
- แสกกงจิตทักกั
ถ้วนทั่วพระอาณา
- เขกช้องถวายไชย
ฤทธิไภยพระบรม
- ขอของค้อมรแมน
ปานทิพวลนั้กัระเซ็น
- เสือเมืองและทรงเมือง
ทวยเทพยรักษา
- เสิญช่ายอ้านวยพร
แก่องค์บรมไท
- พระวงศาคณาเ็นอง
อวชัคคยานันต์
เส่นาระนั้คฤกรักรัน
ยเฉลิมผลขององค์
แลเถกิงพระเกียรติจิง
อรรถคัมทิสรา
มนะบคัทรธธา
กัระรณะเริงรมย์
สวัสสิทไทภิสสิทสม
มนะราชชยาคเซญ
พิทักษ์แคนสยามเ็น
ชละโซลุมพุชารา
สุระเรืองพระเทศา
วระเวศคัทรชย์
พระบรมร่ำไฟ
จุลจอมมกุฎสยาม

- ข้าพระลักษมีภริยท้าว
เสิญช่วยถนอมพระบรม
สมเด็จเจ้าอัครราชชอง
ให้พระเสวยสวัสสิกัเ้า
- ข้าพระลักษมี
เสิญช่วยถนอมไท
- ข้าอมรแม่แม่
เสิญหลีกอสุรมา
สมเด็จบรมรา
ถนอมพระองค์ป็กเกล้า
- ข้าพระอมรองค์
เสิญละอสุราร
- ข้าพินเนศหน่อท้าว
เสิญเสกั้จเทพครวไร
บริรักษ์ราชคนย์
ให้พระเสวยสวัสสิกัเ้า
- สังกร
บาทเจ้า
อชอุยเยศ กั้วยรา
สังวอรรอญกษย์ ๑
มทิสสุราลัย
วิสุทธีราชกษัตริย์ ๑
เมขลา
อชู่เ้า
ชินินาถ เทอญแม่
หมู่ข้าประชากร ๑
อนงค์เมขลาอัยสร
พิทักษ์บาทราชินย์
พฤษภไกร ลาสเลย
บุโรปแล
สยามมกุฎ เทอญนา
พิทยลั้คินเวียง ๑

- ให้ทรงเสวยสวัส
เกษมสุขพิศาลตาม
- กิชักกษันคั้ทราม
บรมราชจักรั้วงศ์ ๑

ภาพยั้หอโคลง

- ข้าทวยเทวราชเือง
ทรงมเหศรคั้คทา
ซังสิงสถิตสยามา
เสิญภิบาลสยามคั้
- ข้าไทเทวฤทธิ
เสิญพิทักษ์ราชคั้าง
- ข้าองค์อมาแม่เจ้า
เสิญบริรักษ์พระนาง
ครองราชปราศกษันคั้ปาง
โทธีราชอชู่รู่
- ข้าอมาอัครเวศ
เสิญผูกพระวรศรี
- สุรา ฤทธิไชย
นุภาพลั้
ณาจักร นั้แฮ
คู้ฟ้าคินคง ๑
สิงสถิตสยามาง
รัชยั้งและยั้งนาน ๑
จอมสุรางค์ คู้ลัไชย
อชู่อชู่ผู้
พิภพลั้ แล้วฤ
นิราสร้างมตปรีคั้ ๑
ชชยาเศศพระศรีคู้ลั
อชู่ยราชเสวยบรมย์ ๑

- ข้าพินเนศบีไซรส
เสิญช่วยประคองเคียง
- สวยมกุฎยศกั้เสียง
พระยุวราชเกษมเอย ๑

โคลงกะทู้

- แต่ง พระเกียรติสองราชไว้ หวังเฉลิม
ฉันท จิตคั้ประภิชูเคิม สคั้ผู้
รำ ลักพระคุณเสริม สวามิภักคั้ เทอญพ่อ
พรณ สุขพลฤฎู๋ นิราสร้างท่างสกนชั้ ๑
- พระ กรุณเลกฉัตถกั้น
เทศ พระขารมีมา เกศา เสียมแล
พระ ประยุรมุขมาคยา ร่มเกล้า
คุณ พระจอมภพเ้า ทวยราชภูริ ทัวเฮย
● ไว้ นั้กัางเรไ้ท้ หนั้เกล้าเหลื่อประมาณ ๑
เปณ หลักจรวไรองสรยง ช้าง สยามฤ
ที่ พานักแกผู้ทรง บ่งเศร่า
ระลัค พระคุณคั้เ้า สู้จวิค นาพ่อ
ชัวร่ายไ้ไม่มี ๑

- ๐ ใน ราชทัณฑ์บัคทอง ขางชน ฤาเวย
 การ สุวิมลระมล ทูแท้
 เสก้า กำรรัชวิมล ขรรคมทศ พิธนา
 กลัน โทยไปรคกัแม่ มาตรนชัยฤาณี ฯ
- ๐ ๗ก สิริวิชัยเพ็ชร์ อ้นโก เต่าเออย
 ประ โยชนพระประสงคัใน กิจเก็ช
 เทศ ซากีสาสนพิงไฟ บลยยัง ขรรพแล
 ยุโรป ขรรพกษัตริย์เมือ แต่กัมีฤา ฯ
- ๐ ๗บ สรรเสริญคุณุณณ์เจ้า จอมสกล
 ๗ เช่นนคินิพนธ์ เพระไซ้
 วิ ผลองพระบาทขุคต โคยภัก กัแซ
 บูรณั พระเกษพระคุณุณณ์ไว้ สัยหล้าสถาพร ฯ

นายทองทศ ไวทยานันท์ ผู้พิมพ์โฆษณา
 พิมพ์ที่โรงพิมพ์ไทยเกษม หน้าวัดราชบพิธ ๒๓-๘-๗๘

ปกิณกะ...ในรั้ววัง

สำนักพระราชวังได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาตให้พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ หม่อมหลวงทิวีสันต์ ตตาวัลย์ ป.จ., ม.ป.ช., ม.ว.ม., ภ.ป.ร. ๒

สำนักพระราชวังสงวนลิขสิทธิ์ ห้ามพิมพ์ซ้ำ การคัดลอกหรืออ้างถึงข้อความจากหนังสือเล่มนี้ ไม่ว่าจะ เป็นกรณีใดก็ตาม ต้องได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษรจากสำนักพระราชวัง

พิมพ์ครั้งแรก กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๑

จำนวนพิมพ์ ๒,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-974-8049-85-4

พิมพ์ที่

บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๖๕/๑๖ ถนนชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพฯ ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๒-๙๐๐๐, ๐ ๒๙๙๒-๑๐๑๐
โทรสาร ๐ ๒๔๓๓-๒๗๔๒, ๐ ๒๔๓๔-๑๓๙๕

E-mail : info@amarin.co.th Homepage : <http://www.amarin.co.th>

